

Mendiboure
Dominique

Itassou

Livre acheté le 2 octo
1910 à Pechontégia

1111

1111

1111

ELIZACO LIBURU

TTIPIA

APPROBATION

Nous, Évêque de Bayonne, avons fait examiner le livre de prières intitulé : *Elizaco liburu ttipia*, et, sur le rapport favorable qui Nous en a été présenté, Nous en permettons l'impression et l'usage.

Bayonne, le 12 mars 1899.

† FRANÇOIS,
Évêque de Bayonne.

IMPRIMATUR

Turonibus, die 15^a Martii 1899.

J. SELLIER, *vic. gen.*

IHS

J'AI PLACE UNE GARDE A MA BOUCHE.

LORSQUE LE PECHEUR SE TENAIT EN ARMES CONTRE MOI FS 38

SAINTE JEAN DE L'EVANGILE
MARTYR DU SECRET DE LA CONFESION.

N. 500009352 2RV
3389

ELIZACO LIBURU

TTIPIA

BAIONACO JAUN ALPHEZPICUAREN

BAIAREKIN

TOURS DERIZAN HIRIAN

MAME

BAITHAN IMPRIMATUA

1899

GOICECO OTHOITZA

Aitaren, eta Semearen, eta Izpiritu-Sainduaren icenean. Halabiz.

Jainco guciz botheretsua, Aita, Semea, eta Izpiritu-Saindua, zoinac creatu bainuzu zure ezagutceco eta maithatceco ahalarekin, huna nun nagon humilki zure aitcinean belhaunca. Ezagutcen dut ene miseria eta ez-deustasuna. Adoratcen citut gauza gucien Creatzailea eta Nausi soberanoa bezala.

Jauna, sinhesten dut zu baithan, ceren egia bera baitcira; esperantza dut zu baithan ceren guciz ona baitcira; maite citut ene bihotz guciaz, ene arima guciaz, ene

indar guciez, ceren baitcira osoki maithagarria.

Cer bihurtuco dautzut, Jauna, zu ganic errecebitu ditudan ongi-egin gucientzat? Deus ez dut zure jenerostate handiari zor ez diotanic. Eskerrac deraitzut bereciki ceren creatu nuzun, bekhatutic erosi, egiazco fedeeaz argitu, eta egundino conserbatu, egiazco aita baten-aritha guciarekin.

Hemen consideratu behar da cer gracia egin daucun Jaincoac, egun hau gure salbamenduan trabailatceco emanaz; eta hunen sainduki iragaiteco chede cin bat hartu.

Orhoitu behar da zoin diren maice-nic egiten diren hutsac, aiticinetic ikhusi bekhaturat deramaten ocasio-neac, eta deliberacione hartu hulaco bekhatutic eta ocasionetic urruntceco. Hortacotz egon behar da hemen aphur bat ichilic.

Ikhusten dituzu, Jauna, ene bihotzaren azken pleguetarainoco guciac, eta, bereciki memento huntan hartcen ditudan delibera-
cione sainduac. Bainan ezagutcen duzu halaber ene flakecia. Nola beira nitake bekhatutic zure laguntza gabe? Jainco guciz bothe-
retsua, salba nezazu; emadazu othoi ene arimaren etsaiari bihurtceco eta bekhatuan erori gabe egun hunen iragaiteco behar ditudan indarrac. Egizu zure graziaz, ene pensamenduac, hitzac, obrac, sofricarioac, oro zure lege sainduaren arabera izan ditén. Halabiz.

Gure Aita, ceruetan zarena, erabil bedi sainduki zure icena; ethor bedi zure erresuma; egin bedi zure borondatea ceruan bezala lurrrean ere; iguzu egun gure eguneko ogia; barkha za-

gutzu gure zorrac, gure gure ganat zordun direnei barkhatcen dioztegun bezala; eta ez gaitzazula utz tentamentutan erortcerat; bainan beira gaitzazu gaitcetic. Halabiz.

Agur Maria, graciaz bethea, Jauna da zurekin, benedicatua zare emazte gucien artean, eta benedicatua da zure sabeleco frutua, Jesus.

Maria Saindua, Jaincoaren Ama, egizu othoitz gu bekhatoreentzat, orai eta gure heriotceco orenean. Halabiz.

Sinhesten dut Jainco Aita bothere gucia duena baithan, ceruaren eta lur-raren creatzailean; eta Jesu-Christo haren Seme bakhar gure Jauna baithan; zoin concebitu baitcen Izpiritu-Sainduaren berthutez, sorthu cen Maria Birjina ganic; pairatu zuen Poncio Pilatusen manuaaren azpian, curutceficatu zuten, hil cen eta ehortci zuten; jautsi cen ifernuetarat, hirurgarren egunean jaiki cen biciric hilen artetic; igan cen ceruetarat, jarria dago Jainco Aita bothere gucia duenaren escunean;

handic ethorrico da bicien eta hilen jujatcerat.

Sinhesten dut Izpiritu-Saindua baitan; Eliza catolico sainduan, Sainduen partaliertasunean; bekhatuen barkhamenduan; haragiaren phiztean; bethi iraunen duen bicitcean. Halabiz.

Cofesatcen nitzαιο Jainco Aita bothere gucia duenari, Maria bethi Birjina dohatsuari, Mikael arkanjelu dohatsuari, Joanes-Baptista dohatsuari, Petri eta Paulo apostolu sainduei, Saindu guciei, (eta zuri, ene Aita,) ceren egin baitut sobera bekhatu gogoz, hitcez eta obraz :

Ene faltaz, ene faltaz, ene falta handiaz.

Hortacotz othoitz egiten diot Maria bethi Birjina dohatsuari, Mikael arkanjelu dohatsuari, Joanes-Baptista dohatsuari, Petri eta Paulo apostolu sainduei, Saindu guciei, (eta zuri, ene Aita,) egin dezozuen enetzat othoitz gure Jainco Jaunari.

Jainco bothere gucia duenari urricakal gakizcola, eta gure bekhatuac barkhaturic, hel-araz gaitzala bicitce eternalerat. Halabiz.

Gure bekhatuen barkhamendua absolucioea eta erremisioea eman dezagula Jainco bothere gucia duenac eta misericordiaz betheac. Halabiz.

Jaunaren Aingerua, Jaincoaren probidenciac nitaz artha hartceco establitu cituen gidari leiala, othoi bidal nezazu eta gaitcetic beira, egun eta ene bicico oren guciez. Halabiz.

Birjina Maria Saindua, zuec Aingeru onac, ene Patroin saindua, eta Saindu guciac, balia zaizkitet Jaincoaren aitcinean.

Hil direnen arimac bakean pausa ditecela. Halabiz.

JESUSEN ICEN SAINDUAREN LITANIAC

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Jesu, audi nos.

Jesu, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, *miserere nobis.*

Fili Redemptor mundi, Deus,

Spiritus Sancte, Deus,

Sancta Trinitas, unus Deus,

Jesu Fili Dei vivi,

Jesu splendor Patris,

Jesu candor lucis æternæ,

Jesu rex gloriæ,

Jesu sol justitiæ,

Jesu Fili Mariæ Virginis,

Jesu amabilis,

Jesu admirabilis,

Jesu Deus fortis,

Jesu Pater futuri sæculi,

Jesu magni consilii Angele,

Jesu potentissime,

Miserere nobis.

Jesu patientissime,
Jesu obedientissime,
Jesu mitis et humilis corde,
Jesu amator castitatis,
Jesu amator noster,
Jesu Deus pacis,
Jesu auctor vitæ,
Jesu exemplar virtutum,
Jesu zelator animarum,
Jesu Deus noster,
Jesu refugium nostrum,
Jesu pater pauperum,
Jesu thesaurus fidelium,
Jesu bone Pastor,
Jesu lux vera,
Jesu sapientia æterna,
Jesu bonitas infinita,
Jesu via et vita nostra,
Jesu gaudium Angelorum,
Jesu rex Patriarcharum,
Jesu magister Apostolorum,
Jesu doctor Evangelistarum,
Jesu fortitudo Martyrum,
Jesu lumen Confessorum,
Jesu puritas Virginum,
Jesu corona Sanctorum omnium.

Miserere nobis.

Propitius esto, *parce nobis, Jesu.*

Propitius esto, *exaudi nos, Jesu.*

Ab omni malo, *libera nos, Jesu.*

Ab omni peccato,

Ab ira tua,

Ab insidiis diaboli,

A spiritu fornicationis,

A morte perpetua,

A neglectu inspirationum tua-

rum,

Per mysterium sanctæ incarna-
tionis tuæ,

Per nativitatem tuam,

Per infantiam tuam,

Per divinissimam vitam tuam,

Per labores tuos,

Per agoniam et passionem tuam,

Per crucem et derelictionem tuam,

Per languores tuos,

Per mortem et sepulturam tuam,

Per resurrectionem tuam,

Per ascensionem tuam,

Per gaudia tua,

Per gloriam tuam,

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,

parce nobis, Jesu.

Libera nos, Jesu.

Agnus Dei, etc., *exaudi nos, Jesu.*
 Agnus Dei, etc., *miserere nobis,*
Jesu.

Jesu, audi nos. Jesu, exaudi nos.

Oremus.

Domine Jesu Christe, qui dixisti :
 petite et accipietis, quærite et inve-
 nietis, pulsate et aperietur vobis :
 quæsumus, da nobis petentibus divi-
 nissimi tui amoris affectum, ut te toto
 corde, ore et opere diligamus, et a tua
 nunquam laude cessemus. Qui cum
 Patre et Spiritu sancto vivis et regnas,
 Deus, in sæcula sæculorum. Amen.

JAINCOAREN MANAMENDUAC

1. Jainco bat adora zazu,
Halaber maitha osoki.
2. Juramenturic zuc ez duzu,
Ez cinic eginen banoki.
3. Igandeaq begira zatzu,
Jauna ere cerbitza deboki.
4. Aita eta Ama ohora zatzu,
Bici zaitecen luzaki.
5. Nehor obraz hilen ez duzu,
Ez borondatez gaichtoki.

6. Paillardiza eginen ez duzu
Obraz ez gogoz likhiski.
7. Bertcerena ebatsico ez duzu
Ez atchikico injustuki.
8. Lekhucotasunic ez duzu,
Ez hitz erranen falsuki.
9. Bertceren esposic ez duzu
Desiratueo lizunki.
10. Guticia izanen ez duzu
Bertceren onaren gaizki.

ELIZAREN MANAMENDUAC

1. Meza saindua entzun ezazu
Phesta Igandetan deboki.
 2. Phestac begira zatzu
Manamenduzcoac sainduki.
 3. Bekhatuac cofesa zatzu
Urthean behin osoki.
 4. Gorphutz-Saindua errecebi zazu
Phazcoz bederen humilki.
 5. Garthac, Bijiliac barur zatzu,
Garizuma ere osoki.
 6. Orciralean janen ez duzu
Ez larunbatean haragi.
-

ANGELUS

Jaunaren Aingeruac berria ekharri cion Mariari, eta concebitu zuen Izpiritu-Sainduaren berthutez.

Agur Maria...

Huna Jaunaren nescatoa; egina izan bekit zure hitzaren arabera.

Agur Maria...

Eta Jainco Semea gizon egin cen, eta egon da gutartean.

Agur Maria...

Angelus Domini nuntiavit Mariæ, et concepit de Spiritu Sancto.

Ave Maria...

Ecce ancilla Domini; fiat mihi secundum verbum tuum.

Ave Maria...

Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis.

Ave Maria...

Ÿ. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.

R̄. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui, Angelo nuntiante, Christi filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

ARATSECO OTHOITZA

Aitaren, eta Semearen, eta Izpiritu-Sainduaren icenean. Halabiz.

Jainco guciz botheretsu eta eter-

nala, Aita, Semea, eta Izpiritu-Saindua, zoina baitcira lekhu gucietan, jiten nitzauzu ene adoracionen eta ohoren bihurtcerat, gaurco descantsuaren hartcerat joan baino lehen.

Adoratcen citut, o ene Jaincoa, maite citut, laudatcen eta benedicatcen citut. Zu cira Aita urricalpenez bethea, Jainco consolatzailea, egiazco dohain gucien ithurria. Eskerrac deraitzutahalaz humilki egin daiztazun ongi guciez, eta bereciki egun huntacoez.

Bainan nola ihardetsi dut, Jauna, zure ontasun izari-gabe-coari? Ala esker gaichtoz pagatu baitcitut hanbat bekhatutan eroriz, bethi ongi egiten ari cinaitan denboran.

Jauna, argi zazu ene izpiritua,

ezagut ditzadan ene bekhatuen nombrea eta handitasuna; bero zazu ene bihotza zure amodioaren suaz, damu egiazco bat izan dezadan zu ofensaturic.

Hemen ikhusi behar da egun cer bekhatu egin den gogoz, hitcez, obraz, edo egin behar cena ez eginez, nahiz Jaincoaren, nahiz lagunaren, nahiz bere buruaren contra; baratcen delaric particulazki maicenic egiten diren bekhatuez orhoitcen.

Aithortcen ditut, Jauna, zure aiticinean ene bekhatuac; orotaz barkhamendu escatcen dautzut Jesu-Christoren merecimenduen berthutez. Hastiatcen ditut, ceren zure ofensac diren, eta hitzemaiten dautzut, zure graciarekin batean, urrunduco nizala hemendic aiticina bekhatutic eta bekha-

tuaren ocasionetic, eta eginen dutala orotaz penitencia.

Cofesatcen nitzaió...

Gure Aita...

Agur Maria...

Sinhesten dut...

Othoizten citut, Jauna, zure benedicioneac eta graciae ichur ditzazun gure Aita-Sainduaren, gurè jaun Aphezpicuaren, gure aitcindarien gainerat; halaber ene ahaide, adichkide, etsai, eta jene-ralean ene othoitcetarat cerbait dretcho duketen presuna gucién gainerat. Gida gitzazu othoi guciac salbamenduco bidean.

Othoizten citut ere, Jauna, Purgatorioetaco penetan diren arimentzat; emozute bere bekhatu gucién barkhamendua, eta sar-

arazkitzu hanbat lehiarekin igurikitzen duten egoitza dohatsuan. Escatzen dautzut Jesu-Christo gure Jaunaz, zoina bat baita zurekin eta Izpiritu-Sainduarekin mende eta mende gucietaco bicitecan. Halabiz.

Birjina Saindua, Jaincoaren Ama, othoitz egizu enetzat; zuec, Aingeru onac eta Saindu guciac, balia zaizkitet; ene Aingeru begirale saindua, zaude atzarria ene inguruetan.

Jainco guciz botheretsu eta urricalpenez betheac, Aita, Seme eta Izpiritu-Sainduac, digutcila gau ezti bat eta heriotce dohatsubat. Halabiz.

ANDREDENA MARIAREN LITANIAC

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, *miserere nobis.*

Fili Redemptor mundi, Deus, *miserere nobis.*

Spiritus sancte, Deus, *miserere nobis.*

Sancta Trinitas, unus Deus, *miserere nobis.*

Sancta Maria, *ora pro nobis.*

Sancta Dei Genitrix,

Sancta Virgo virginum,

Mater Christi,

Mater divinæ gratiæ,

Mater purissima,

Mater castissima,

Mater inviolata,

Mater intemerata,

Mater amabilis,

Mater admirabilis,

Mater Creatoris,

Mater Salvatoris,

Virgo prudentissima,

Virgo veneranda,

Ora pro nobis.

Virgo prædicanda,
Virgo potens,
Virgo clemens,
Virgo fidelis,
Speculum justitiæ,
Sedes sapientiæ,
Causa nostræ lætitiæ,
Vas spirituale,
Vas honorabile,
Vas insigne devotionis,
Rosa mystica,
Turris Davidica,
Turris eburnea,
Domus aurea,
Fœderis arca,
Janua cœli,
Stella matutina,
Salus infirmorum,
Refugium peccatorum,
Consolatrix afflictorum,
Auxilium Christianorum,
Regina Angelorum,
Regina Patriarcharum,
Regina Prophetarum,
Regina Apostolorum,
Regina Martyrum,

Ora pro nobis.

Reginâ Confessorum,
 Regina Virginum,
 Regina Sanctorum omnium,
 Regina sine labe originali con-
 cepta,
 Regina sacratissimi rosarii,
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
parce nobis, Domine.

Agnus Dei, etc., *exaudi nos, Domine.*

Agnus Dei, etc., *miserere nobis.*

ÿ. Ora pro nobis, sancta Dei Geni-
 trix.

Ŕ. Ut digni efficiamur promissioni-
 bus Christi.

Oremus.

Defende, quæsumus, Domine, beata
 Maria semper Virgine intercedente,
 istam ab omni adversitate familiam,
 et toto corde tibi prostratam, ab
 hostium propitius tuere clementer
 insidiis. Per Christum Dominum no-
 strum. Amen.

Fedezco acta.

Ene Jaincoa, sinhesten ditut
 cinez eta ene bihotz guciaz, Eliza

catolico, apostolico, erromanoac sinhesten eta eracasten dituen gauza guéiac : ceren zuc, egia bera cirenac, eracatsi baiterozkitzu.

Esperantzazco acta.

Ene Jaincoa, esperantza dut, sinheste fermu batekin, emanen dautazula, Jesu-Christoren merecimenduen berthutez, mundu huntan zure gracia, eta, zure manamenduei jarraikitcen baniz, bertcean zure gloria : ceren hitzeman baituzu, eta baitcira zure hitcetan osoki leiala.

Caritatezco acta.

Ene Jaincoa, maite citut ene bihotz guciaz eta gauza gucien gainetic : ceren baitcira gucziz ona

eta osoki maithagarria. Maite dut halaber ene laguna ene burua bezala zure amorea-gatic.

Contricionezco acta.

Ene Jaincoa, handizki damu dut zu ofensaturic : ceren guciz ona ciren eta guciz maithagarria, eta ceren bekhatua hastio duzun. Barkha zadazu Jesu-Christoren merecimenduen berthutez. Hartcen dut *borondate fermu bat, zure graciarekin batean, zure gehiago ez ofensatceco, eta penitencia egiteco.

DE PROFUNDIS

De profundis clamavi ad te, Domine: * Domine, exaudi vocem meam.
Fiant aures tuæ intendentes * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine: * Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est, * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus; * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel * ex omnibus iniquitatibus ejus.

ŷ. Requiem æternam dona eis, Domine. R̄. Et lux perpetua luceat eis.

ŷ. Requiescant in pace. R̄. Amen.

ŷ. Domine, exaudi orationem meam. R̄. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus.

Fidelium Deus omnium Conditor et Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum : ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. R̄. Amen.

OTHOITZ ZONBAIT

Othoitz hauietaric gehieneri eratchi-kiac dira asco induljencia.

Jesus aldareco sacramen- duan dagonari.

Laudatua eta adoratua izan bedi Jesu-Christo gure Jauna ce-ruan eta aldareco sacramendu sainduan : Orai eta bethi ere.

Jesusen Bihotz sacratuari.

Maithatua izan bedi orotan Je-
susen Bihotz sacratua.

Jesusen Bihotz ezti, egizu mai-
tha citzadan gero-ta gehiago.

Jesus, Bihotz ezti eta humila,
ene bihotza zurea bezalaco egizu.

Jesusen Bihotz sacratua, urrical
zakizkigu.

Jesusen Bihotz amulsua, izan
cite ene amodioa.

Othoitzza agonian direnentzat.

Oi Jesus guciz urricalmendutsua, arimac hain maite dituzu : othoizten citut zure Bihotz guciz sainduaren agoniaz, eta zure Ama bekhatuic gabecoaren doloreez, garbi-zkitzu zure odolean mundu gucico bekhatorosac, orai agonian direnac eta egun hilen direnac. Halabiz.

Jesusen Bihotza, agonian eroria, urrical zakizkiote hiltcerat doacinei.

ANDREDENA MARIARI

San Bernaten othoitzza :

Orhoit cite, o Birjina Maria guciz urricalmendutsua, ez dela egundaino aditu, nehor zure ganat ihes egin duenic, zure arartecotasuna escatu duenic, izan dela

utcia laguntzaric gabe. Fidantcia berac sustatua, nic ere, Birjina Birjinen Ama, zure ganat laster egiten dut; zure ganat heldu niz; auhenez nago bekhatorosa zure aitcinean. Ez ditzazula arbuia ene othoitzac, Jainco Semearen Ama, bainan bai entzun eta onhets amulsuki. Halabiz.

Sub tuum escuaraz :

Zure ganat ihes egiten dugu, Jaincoaren Ama Saindua : beira gitzazu. Gure othoitzac ez ditzazula arbuia gure behar-orduetan; bainan libra gitzazu athe-gaitz gucietaric, Birjina bethi gloriosa eta benedicatua. Halabiz.

O Maria, bekhaturic gabe concebitua othoitz egizu guretzat; zuri gaude.

Mariaren Bihotz ezitia, izan cite ene salbamendua.

SAN JOSEPI

San Josep, garbitasun saildua beiratu nahi dutenen Aita : Jaincoac zure escuetan ezarri cituen Jesus garbitasuna bera cena, eta Maria Birjinen artean birjinaric garbiena. Othoizten citut, othoizten ene bihotzaren erditic, Jesus eta Maria hain maite izan dituzun hetaz : lagun nezazu garbitasun sailduaren beiratcen osoki : ardiets-adazu zure othoitcez, ene bihotzaren eta ene gorphutzaren, hala-nola ene mihiaren eta ene gogoaren beraren bethi chahu eta garbi atchikitceco gracia. Halabiz.

San Josep, Jesus Jaunaren eta Andredena Mariaren escuetan hiltceco zorionaukhan duzu. Ardiets-adazu zuc bezalaco heriotce saildu

baten egiteco gracia, bici nizano zuc bezala maithatuz Jesus eta Maria. Halabiz.

Jesus, Maria eta Josepe, emaiten daizkitzuet ene bihotza, ene adimendua, eta ene bicia.

Jesus, Maria eta Josepe, laguntcerat hel zaizkitet ene azken agonian.

Jesus, Maria eta Josepe, egidazue gracia ene azken hatsaren bakean aurthikitceco zuen compainia sainduan.

Jan aitcineco othoitza :

Jauna, benedica gitzazu hartcerat goacin janhariarekin. Halabiz.

Jan ondoco othoitza :

Eskerrac bihurtcen daitzugu

zure ongi-egin gucientzat, Jainco guciz botheretsu eta eternala. Halabiz.

Lan bati hasteracoan : ceina cite, eta errazu gogoz bederen :

Jainco maitea, ofreitcen dautzut ene lan hau. Zure gatic egin nahi dut. Emadazu zure benedicione saindua.

Tentacionetan :

Oi ene ceruco Ama ona, orhoit cite zure Seme maitearen odola gusta nizala. Ez nezazula utz bekhatutan erortcerat; bainan libra nezazu etsaiaren escuetaric.

Jesus, Maria eta Josepe.

IGANDETAN

PROSESIONEA

Prosesione hau egiten ohi da udan, Jaincoaren benedicionen galdatceco gure uzta edo errecolten gainerat.

Jaincoaren ganic behar ditugunen ardiesteco, hitzeman dezogun gure aldetic bicico girela haren nahi sainduaren arabera.

Veni, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quæ tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, caritas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus paternæ dexteræ :
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus :
Ductore sic te prævio,
Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Teque utriusque Spiritum
Credamus omni tempore.

* Deo Patri sit gloria,
Ejusque soli Filio,
Cum Spiritu Paraclito,
Nunc et per omne sæculum.
Amen.

Edo * Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In sempiterna sæcula. Amen.

Ÿ. Emitte Spiritum tuum, et
creabuntur.

Ŕ. Et renovabis faciem terræ.

Oremus.

Deus qui corda fidelium Sancti
Spiritus illustratione docuisti : da
nobis in eodem Spiritu recta
sapere, et de ejus semper conso-
latione gaudere. Per Christum
Dominum nostrum.

Ŕ. Amen.

Ave, maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper virgo,
Felix cæli porta.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
Funda nos in pace
Mutans Hevæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse Matrem,
Sumat per te preces
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos
Mites fac et castos.

Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum,
Semper collætémur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritus Sancto,
Tribus honor unus. Amen.

ŷ. Ora pro nobis, Sancta Dei
Genitrix.

R̄. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere: et gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a præsentis liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

ASPERGES

Aphezac populua ur benedicatuaz ihiztatecan, ceina cite eta phitz-azu bihotcean, zure bekhatuen urrikia.

Bide hortaz ardiets dezakezu bekhatu benialen barkhamendua. Eta, zonbatenez arima bekhatu gucietaric garbiago, hainbestenez gracia gehiago ardietsico duzu Meza sainduaren bidez.

Asperges me, Domine, hysopo, et mundabor : lavabis me, et super nivem dealbabor.

Ÿ. Miserere mei, Deus :

℞. Secundum magnam misericordiam tuam.

Ÿ. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

℞. Sicut erat in principio et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Asperges me berriz.

ŷ. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

℞. Et salutare tuum da nobis.

ŷ. Domine, exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Phazco demboran

Vidi aquam egredientem de templo, a latere dextro, alleluia : et omnes ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt, et dicent : alleluia, alleluia.

ŷ. *Ps.* Confitemini Domino, quoniam bonus :

℞. Quoniam in sæculum misericordia ejus.

MEZA SAINDUA

Huna girichtino gaucetan handiena.

*Meza da : Jesu-Christoc bere gor-
phutzaz eta odolaz egiten duen **sacri-
ficioa**, Jaincoaren adoratceco.*

Jaincoaren lehen manamenduac
erraiten daucu : *Jainco bat adora-
zazu.* Eta, Jaincoaren adoratceco
molderic hoberena da Sacrificioa,
Jaincoac berac eratcasia, eta harec
manatua.

Lege zaharrean baciren asco sacri-
ficio gisa. Hec oro khenduric, Jesu-
Christoc ezarri du sacrificio bakhar
bat : **Mezaco sacrificioa.**

Meza da : Jesu-Christoc curutcean bere buruaz egin zuen sacrificioaren orhoitzapen bat.

Curutcean Jesus hil cen gorphutctic odola berechiric. Mezan Jesusen gorphutza eta odola berechiac bezala ¹ ezartcen dira ogiaren eta arnoaren itchuren pean. Beraz, aphur bat bederen, mezac eracusterat eta orhoitcerat emaiten daucu, nola curutcean berechiac izan ciren Jesusen gorphutza eta odola.

Gehiago oraino.

¹ Diot *berechiac bezala*, ceren egiazki ez baitira berechten. Hala da : Consecracioneco hitcec, ogia eta arnoa cambiatcen dituztelaric Jesu-Christoren gorphutcerat eta odolerat, — Consecracioneco hitcec ez dute aiphatcen Jesu-Christoren gorphutza eta odola baicic. Bainan, beste bide batez, Jesu-Christo *den gucia* aurkhicen da bai ogiaren bai arnoaren itchuran ; ceren Jesu-Christo ez baititake berriz hil, beraz haren gorphutza eta odola ez baititazke elgarretaric berech gehiago.

Meza da : curutceco sacrificio bera berriz egiten dena.

Sacrificio ber-bera da : bictima bera eta ofreizale bera direlacotz : Jesus, denbora berean bictima eta ofreizale, curutcean bezala mezan ere. Ecic, apheza ez da hor Jesusen ministro eta ordain bezala baicic.

Bizkitartean, nahiz sacrificio bera den, ez da molde berean egina. Curutcean Jesus hil cen; mezan ez da hiltcen. Bainan, mezan ere bere burua ezeztatcen bezala du : ogiaren eta arnoaren itchuren pean sarthuric, han bere burua condenatuz sendimenduric gabe hil baten pare egoiterat, janharitzat eta edaritzat baicic on ez den gisan.

Beraz :

Aurkhi giten Mezaco sacrificioan curutceco sacrificioan aurkhituco ginen sendimendu berekin.

Cer othoitzac, Jaincoari mezan egiten daizcogun othoitzac !

Mezan baditugu lagunac ; oroc elgarrekin othoitz egiten dugu. Eta, Jesu-Christo^o erran daucun, elgarrekin egin othoitcec badutela indar gehiago batbederac egin othoitcec baino.

Mezan othoitz egiten dugu aphezarekin batean, beraz Elizarekin batean. Gure othoitzac, mezan, azcartuac dira Elizaren othoitcen indarrez.

Gehiago dena : mezan Jesu-Christo bera guretzat othoitcean ari zaio bere Aita Jaincoari. Gure othoitzac bat eginez Jesu-Christoren beraren othoitcekin, zonbat hobeki^o ez gira entzucen izanen ?

Hortic :

Meza da othoitcetan baliosena.

Baliatcen da :

1^{ic} Jaincoari zor daizcogun adoracionen bihurtceco;

2^{ic} Egin daizcun ongiez eskerren emaiteco;

3^{ic} Bekhatu barkhatuentzat zor dugun erreparacionearen egiteco;

4^{ic} Gure bekhatuen urrikiaren, eta hetan berriz ez erortceco indarraren ardiesteco.

Balia ditake oraino lur huntaco beharrentzat ere.

Baliatcen da hilentzat. — Mezac eman-araztea, eta mezaren entzutea, horra Purgatorioco penetan diren arimen laguntceco molderic hoberena.

MEZA SAINDUA

MEZACO LEHEN PARTEA

Meza hastetic eta ofertorioraino.

*Lehen parte hau
preparacione bat
da mezaco sacrificiorat.*

Ceina cite aphezarekin :

Aitaren, eta Semearen, eta Izpitu-Sainduaren icenean. Halabiz.

Aphezac aldarearen oinetan, psalmo baten ondotic erraiten du *Cofesatcen nitzaio*.

Errazu zuc erè, bihotcean phiztuz zure bekhatuen urrikia. Arima bekhatutic garbiago, eta gracia gehiago ardietsico duzu meza sainduaren bidez.

Cofesatcen nitzaio, etc.

Apheza aldarerat igaiten da, eta iracurtcen du **Introita**. — Errazu :

Gloria Patri,
et Filio, et Spi-
ritui Sancto.

Sicut erat in
principio et
nunc et semper,
et in sæcula
sæculorum.

Amen.

*Gloria Aitari,
eta Semeari, eta
Izpiritu-Sain-
duari.*

*Hastapenean
cen bezala eta
orai eta bethi,
menderen men-
detan.*

Halabiz.

KYRIE ELEISON

Errazu hiruetan Trinitate Sainduco presuna bakhotchari :

Kyrie, elei-
son.

Christe, elei-
son.

Kyrie, elei-
son.

*Jauna, urri-
cal zakizkigu.*

*Christo, urri-
cal zakizkigu.*

*Jauna, urri-
cal zakizkigu.*

GLORIA IN EXCELSIS DEO

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi, propter magnam gloriam tuam. Domine Deus, Rex cœlestis, Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus altissimus, Jesu Christe. Cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

ORACIONEAC

A. Dominus
vobiscum.

P. Et cum
spiritu tuo.

A. Oremus.

*Jauna izan
bedi zuekin.*

*Bai-eta zure
izpirituarekin.*

*Othoitz egin
dezagun.*

Bai, Jainco Jauna, othoitz egi-
ten dautzugu bihotcetic : emazki-
guzu aphezac, Elizaren icenean,
galdatcen daitzun gracia guciac;
lagun gitzazu bicitcen lur huntan,
egun batez cerurat heltceco gisan :

Per Dominum
nostrum Jesum
Christum Filium
tuum, qui tecum
vivit et regnat
in unitate Spi-
ritus Sancti
Deus. Per om-
nia sæcula sæ-
culorum. Amen.

*Escatcen dau-
tzugu Jesu-
Christo gure
Jaunaz, zoina
bat baita zure-
kin eta Izpiritu-
Sainduarekin
mende eta men-
de gucietaco bi-
citcean. Halabiz.*

EPISTOLA ETA EBANJELIOA*Epistolan :*

Jauna, badira Liburu Saindu batzu zuhaurec izkiri-araci dituzunac. Ez niz heien iracurtceco heinean. Bainan hetaco eracaspén beharrenac ezagut-arazten daiztazu Elizaren bidez eta haren ministroen ahoz.

Sinhesten ditut eracaspén hec orō, ene Jaincoa. Ochala heien arabera bici izan banintz orai artio! Bederen hemendic goiti eta ene biciac diraueno nahi ditut segitu.

Ebanjelioan :

Sendimendu horietan nizala goraki eracusteco, chutitcen niz aphezac Ebanjelio hau erraitean. Curutcearen seinalea egiten dut ene copetan, ene ezpainenetan, ene

bulharren gainea; eracusterat emaiteco, ene gogoetac, ene elheac, ene barneco sendimenduac nahi ditudala erreglatu zure Ebanjelio sainduan eman daiztazun eracaspennen arabera.

Chede hortan azçar nezazu, Jainco Jauna, zure graciaz. Egidazu bici nadin bethi zure lege sainduac manatcen dautan bezala.

Entzun zazu arthoski predicua, gero-ta hobeki ezagut ditzazun Erlijioneco egia eta eginbideac.

CREDO

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli et terræ, visibilium omnium et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero.

Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines et propter nostram salutem, descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus et sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum et vivificantem, qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et unam, Sanctam, Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et exspecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

MEZACO BIGARREN PARTEA

OFERTORIOA

CONSECRACIONEA ETA COMUNIONEA

*Bigarren parte hau da mezaco
principalena : huntan baita
sacrificioa.*

OFERTORIOA

Aphezac ofreitcen du lehenic ogia,
eta gero arnoa.

Ogia eta arnoa baicic ez dira izanen
behin aldarean. Bainan, sarri, ogi hori
eta arno hori cambiatuac izanen dira :
gauza miragarria, ogia bilhacatuco da
Jesu-Christoren gorphutz, eta arnoa
Jesu-Christoren odol! — Nola hori?
Guc compreni ez dezakegun miraculu
espantagarri batez, Jaincoac meza
bakhotch egiten duen miraculu handi
batez!

Aphezac ogia ofreitcean :

Aphezarekin batean ofreitcen dautzut, ene Jaincoa, zure Semearen gorphutcerat cambiatuco den ogi hori. Ofreitcen dautzut ene bekhatuen alderat. Ofreitcen dautzut bai bicien bai hilentzat. Balia dakigula guciei bicitce eterna-leco.

Aphezac calitcean ezartcen du arnoa.

Aphezac arnoa ofreitcean :

Aphezarekin batean ofreitcen dautzut, ene Jaincoa, zure Semearen odolerat cambiatuco den arno hori. Onhets-azu ofrenda hau ene eta mundu guciaren salbamenducotzat.

Aphezac escuac ikhuztean :

Garbi nezazu osoki, Jainco Jauna, bekhatutic eta bekhaturaco jaidura gucietaric. Ene escuac, ene obrac, hala nola ene gogoetac berac izan bite bethi garbi, bethi zure nahi sainduaren araberaco.

Apheza aldarerat buruz othoitcean dagolaric :

Trinitate Saindua, onhar-azu sacrificio hau. Ofreitcen dautzugu Jesu-Christoren pasionearen, phiz-tearen eta cerurat igaitcearen orhoitzapenetan. Ofreitcen dautzugu Birjina Sainduaren eta Saindu gucien ohoretan. Ceruco Saindu guciec othoitz egin bezate guretzat, gu lur huntaric hetaz orhoitcen giren bezala.

*Aphezac erraiten daucu gure ganat
itzuliz :*

<p><i>Egizue othoitz, anaiac, zuen eta ene sacrificio hau onhets de- zan Jainco Aita bothere gucia duenac.</i></p>	<p><i>Orate, fratres, ut meum ac vestrum sacri- ficiu accepta- bile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.</i></p>
--	---

Ihardets - ozu :

<p><i>Bai, Jaincoac errecebi beza sa- crificio hau zure escuetaric, bere icen sainduaren ohoretan, gure eta bere Eliza saindu guciaren onetan.</i></p>	<p><i>Suscipiat Do- minus sacri- ficiu de mani- bus tuis ad lau- dem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quo- que nostram, totiusque Eccle- siæ suæ sanctæ.</i></p>
--	---

*Aphezac ahapetic iracurtcen
dituen othoitcetan :*

Jainco Jauna, gure bekhatuen gatic ez ginuke mereci entzun gitza-zun. Bainan ofreitcen daitzugu Eliza ama sainduaren othoitzac; ofreitcen daitzugu Andredena Mariaren, Aingeruen eta Sainduen merecimenduac. Heien icenean othoi entzun gitzazu: emaguzu zure ganat osoki itzultceco gracia, egun beretic has giten zure maithatcen gure bihotz guciaz.

Per Dominum
nostrum Jesum
Christum Fi-
lium tuum qui
tecum vivit et
regnat in uni-
tate Spiritus
Sancti Deus.

*Escatcen dau-
tzugu Jesu-
Christo gure
Jaunaz, zoina
bat baita zure-
kin eta Izpiritu-
Sainduarekin.*

PREFACIOA

Menderen mende gucietan.

Halabiz.

Jauna izan bedi zuekin.

Bai-eta zure izpirituarekin.

Alcha bihotzac.

Itzuliac ditugu Jaunaren ganat.

Ohore bihur dezogun gure Jainco Jaunari.

Zucen eta justu da.

A. Per omnia sæcula sæculorum.

P. Amen.

A. Dominus vobiscum.

P. Et cum spiritu tuo.

A. Sursum corda.

P. Habemus ad Dominum.

A. Gratias agimus Domino Deo nostro.

P. Dignum et justum est.

Bai, egiazki zucen da eta justu bai-eta guhaurentzat salbagarri,

bethi eta nun-nahi ohora citza-
gun, Jainco eternala.

Jainco bakhar bat hirur presu-
netan, Aita, Semea eta Izpiritu-
Saindua : horra cer dugun sinhes-
ten eta adoratcen, ceruco Aingeru
eta Saindu guciekin batean errepi-
catuz :

S a n c t u s ,
Sanctus, Sanc-
tus Dominus
Deus Sabaoth.
Pleni sunt cœli
et terra gloria
tua : hosanna
in excelsis. Be-
nedictus qui ve-
nit in nomine
Domini : hosan-
na in excelsis.

*Saindua, Sain-
dua, Saindua
da ceru-lurren
Jainco Nausia.
Ceru-lurrac be-
theac dira zure
gloriaz : ohore
zuri ceru gore-
netan. Benedi-
catua izan bedi
Jaincoaren ice-
nean heldu de-
na : ohore ceru
gorenetan.*

SAGARA

Consecracioneco mementoa hurbiltcen ari da. — Apheza ahapetic othoitcean ari delaric, errazu :

Jainco Aita misericordiaz betha, othoizten citugu onhar dezazun Jesu-Christoren medioz ofreitcen dautzugun sacrificio hau.

Ofreitcen dautzugu Eliza ama sainduarentzat : libra zazu bere etsaietaric, ar dadin bakean zure ezagut-arazten eta maith-arazten mundu guciari.

Ofreitcen dautzugu gure ethecoentzat, gure ahaide, adichkide eta ongi-egilentzat; ofreitcen dautzugu mundu guciarentzat. Sacri-

ficio saindu hunen icenean, izan cite, Jainco handia, gero-ta gehiago ezagutua eta maithatua mundu gucian, bainan lehen-lehenic gutartean eta gutaric bakhotchaz.

Ofreitcen dautzugu hilentzat, bereciki gure etchetaric, gure heritic, gure ezagunetaric zure aiticinerat jadanic agertu direnentzat. Sacrificio saindu huntaz othoizten citugu libra ditzazun Purgatorioco penetaric, eta sararaz zure erresuman.

Andredena Mariac eta Saindu guciec hel-araz ditzatela gure othoitz hauc zutaraino.

CONSECRACIONEA

Huna Consecracioneco memento handia, mezaco handiena.

Aphezac hartcen du lehenic ogia escuetan. Eta, makhurtcen delaric aldarearen gainera, ogi hari buruz erraiten ditu ahapetic ogiaren consecratceco hitzac.

Horra ogia cambiatua. Ez da hor gehiago ogiric. Jesus bera da ogia iduri duen hori.

Aphezac egiten du gurra. Alchactcen du Ostia Saindua, orai Jesus bera dena. Aphal-azu burua, eta adora zazu :

Jesus, adoratcen citut Ostia Saindu hortan. Sinhesten dut osoki zu cirela hor. Badakit zuhaurec erranic. Ene begie ez cituzte ikhusten; bainan zure errana aski zaut. Sin-

**hesten dut egiazki hor cirela,
eta adoratcen citut.**

Calitcean arnoa da oraino. Bainan aphezac hartcen du escuetan, eta berriz aldarera makhurturic, calitzari buruz erraiten ditu ahapetic arnoaren consecratceco hitzac.

Horra arnoa cambiatua. Ez da gehiago arnoric calitcean, bainan ba Jesu-Christoren odola.

Aphezac gurra egiten du, eta alchatcen calitza. Haren barnean den Jesusen odola adora zazu :

Adoratcen citut, o ene Salbatzailearen odol sacratua. Curutcean enetzat ichuria izan ciren odol hura bera cira calitz hortan. Sinhesten dut osoki, eta adoratcen citut.

CONSECRACIONE ONDOAN

Horra beraz aldarearen gainean Jesus, egun batez curutcean bezala, orai ere gure bekhatuen bictima hor emana.

On litake, arras on, hemen Jesusen aitcinean, zure bekhatuac gogoan hartuz, heien urrikia phizten bacinu bihotcean. Urriki hori phitz-azu ahalaz **contricione perfetezco** arrazoinez.

Oi Jesus, ene bekhatuen gatic egun batez curutcean hil izan cirena, eta orai ere aldare hortan ene bekhatuen bictima bezala hor eman cirena, dolu dut ene bekhatuez,... dolu dut hec eginic,... cinez dolu... Cer-nahi baino nahiago nuke ez banitu egin,... eta, berriz haste balitz, ez nitzazke segur egin...

Ene bekhatuez dolu dut... Ez choilki ifernua edo purgatorioa merecitu dutalacotz bekhatu hetaz... Bainan gehiago oraino, ceren, Jainco ona, zu ofensatu baitcitut,... ceren bekhatu eginez

zuri pena egin baitautzut!...
Zure nahi sainduaz, zure amodioaz
acholaric gabe, neure guticia tzar-
ren ondotic ibili niz... Oi, cer
egin dut!... Ez cinuen holacoric
mereci ene ganic, Jainco ona eta
guciz Saindua!...

Bainan dolu dut,... eta, aldare
horren gainean diren Jesusen gor-
phutz eta odol sacratu horien ice-
nean, Jainco misericordiaz be-
thea, bihotcetic oihu egiten dau-
tzut : Othoi barkha !

Urrikitia niz orai artio egin di-
tudan bekhatuez, eta cinez delibe-
ratua hemendic goiti bekhatutic,
mortaletic bereciki, osoki beira-
tcerat, hortaco behar dena gostaric
ere. Eta hori, Jainco maitea, zure
gatic, zure maithatceco, ene amo-
dioaz zure ohoratceco eta gores-
teco lur huntan behin, eta gero
ceruan.

Menderen mende gucietan.

Halabiz.

A. Per omnia sæculasæculorum.

P. Amen.

PATER

Othoitz egin dezagun.

Jesu-Christo berac eracatsiric eta harec manaturic, menturatcen gira errãiterat :

Gure Aita,
etc.

A. Oremus.

Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere :

Pater noster,
etc.

Birjina Saindua eta Saindu guciac ararteco hartuz, othoitzzen citugu : emaguzu zure graciaren bake sainduan bicitcea bethi, bake gozo hura behinere galdu gabe bekhatuaz. Escatcen dautzugu Jesu-Christo gure Jaunaz, zoina bat baita zurekin eta Izpiritu-Sainduarekin.

A. Pax Domini sit
semper vobiscum.

*Jaunaren bakea
izan bedi bethi
zuekin.*

P. Et cum spiritu
tuo.

*Bai-eta zure izpi-
rituarekin.*

AGNUS DEI

Agnus Dei,
qui tollis pec-
cata mundi, mi-
serere nobis.

*Jaincoaren Bil-
dotsa, munduco
bekhatuac khen-
tzen dituzuna, ur-
rical zakizkigu.*

Bis.

Agnus Dei,
qui tollis pec-
cata mundi, do-
na nobis pa-
cem.

*Jaincoaren Bil-
dotsa, munduco
bekhatuac khen-
tzen dituzuna,
iguzuzure bakea.*

Jesu-Christo gure Salbatzaile
maitea, othoizten citugu zure gor-
phutz eta odol sacratu horietaz :
libra gitzazu gure jaidura tzarre-
taric. Egizu zure graciaz ez gitza-
ten behinere ceihar-araz ceruraco
bidetic : othoizten citugu guretzat
duzun amodio izari-gabecoaz.

COMUNIONEA

Comuniatu aitecinean aphezac erraiten du hiruetan bulharrac joz :

*Jauna, ez niz
gai ene baithan
sar zaizkidan.
Bainan errazu
hitz bat, eta ene
arima sendatua
izanen da.*

Domine, non
sum dignus ut
intres sub tec-
tum meum, sed
tantum dic ver-
bo, et sanabitur
anima mea.

Aphezac comuniatcen du lehenic ogiaren itchuran. Errazu :

Jesus ona, ez dut egun zure errecebitceco zorionic. Bederen nahi dut parte hartu aphezaren comunionean. Emadazu lehia hurbiltceco ni ere laster zure errecebitcerat: balia nadin, bihotz garbi eta amodioz bethe batetarat jautsiz egiten daizcuzun graciaez.

Aphur baten buruan, aphezac comuniatcen du arnoaren itchuran, eta populari comuniatcerat emaiten.

MEZACO HIRUGARREN PARTEA

Hirugarren eta azken parte hau eskerren emaiteco da.

Ez da deus gelditcen orai aldarearen gainean, calitza eta oihal batzu baicic.

Aphezac calitza chucaten du, eta, oihal hec plegaturic, iracurtcen du antifona labor bat.

Gero, populuaren ganat itzuliz :

A. Dominus vobiscum.		<i>Jauna izan bedi zuekin.</i>
P. Et cum spiritu tuo.		<i>Bai-eta zure izpirituarekin.</i>
A. Oremus.		<i>Othoitz egin dezagun.</i>

Eskerrac bihurtcen daitzugu, Jainco guciz ona, ceren egin daucuzun mezaco sacrificio saindu hunen ofreitceco gracia. Egizu, sacrificio huntaz merecitu ditugun graciaez baliatuz, bici giten eta hil, egun batez ceruan zutaz gozatececo gisan :

Escatcen daitzugu Jesu-Christo gure Jaunaz, zoina bat baita zurekin eta Izpiritu-Sainduarekin mende eta mende gucieta-co bicitcean.

Halabiz.

Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

Amen.

A. Dominus vobiscum.

*Jauna izan be-
di zuekin.*

P. Et cum spiritu tuo.

*Bai-eta zure
izpirituarekin.*

A. Ite, missa est.

*Zoazte, Meza
errana da.*

P. Deo gratias.

*Ezkerrac bi-
hur ditzogun
Jaincoari.*

Aphezac, aldarerat buruz, galdatcen dio Jaincoari, ofreitu duen sacrificioa balia dakion berari, bai-eta populuari, Jaincoaren atcinean.

AZKEN BENEDICIONEA

Benedicione hori har-azu belhau-nico eta ceinatcen cirelaric. Galda zozu Jaincoari barkhamendu meza huntan egin dituzkezun hutsez :

Aitaren, eta Semearen, eta Izpi-ritu-Sainduaren icenean. Halabiz.

AZKEN EBANJELIOA

Entzun dut meza saindua,
Ofreitu dautzut, Jainco maitea,
aphezaren escuz eta harekin ba-
tean, Jesus zure seme maitearen
sacrificio saindu hau.

Eliza huntaric jalgi baino lehen,
aldare horren aiticinean chutitua,
hitz emaiten dautzut bicico nicela
hemendic aitcina zure nahi sain-
duaren arabera, bekhatutic beira-
tuz, oroz gainetic bekhatu morta-
letic.

Egizu othoi zure graciaz ene
hitza atchik dezadan berriz itzuli
artio eliza huntarat beste meza
baten entzuterat, halaber gero
ene bici gucian : hil-eta ceruan
errepicatceco eternitate gucian
hitz hauc :

Deo gratias, eskerrac Jaincoari!

COFESIOA

Cofesatcean errecebitcen duzu *Penitenciaco sacramendua*.

Sacramendu horrec, ontsa errecebitcen baduzu :

1^{ie} Barkhatuco daitzu zure bekhatuac;

2^{ie} Graciazco estatua emanen daitzu, galdua balin-baduzu; — emendatuco, harekin bacira;

3^{ie} Azcartuco citu zonbait denborarentzat; lagunduco zonbait denboraz berriz bekhatutan ez erortcen.

Gauza handia beraz, Penitenciaco sacramenduaren ontsa errecebitcea, edo, orobat dena, ontsa confesatcea.

COFESIO AITCINEAN

- 1^{ic} Orhoit cite zure bekhatuez;
 2^{ic} Heien contricionea bil-azu.

1^{ic} Orhoit cite zure bekhatuez.

Galda zozu lehenic Jaincoari zure bekhatuez orhoitceco gracia.

Ene Jaincoa, cofesio on bat egin nahi nuke. Emadazu othoi ene bekhatuez orhoitceco gracia. Egizu ezagut ditzadan hemen, egun batez zure aitcinerat agertuco nizanean, ezagut-aracico daiztazun bezala.

Andredena Maria, ene Ama ona, zuri nago, egizu othoitz enetzat.

Eman cite orai zure bekhatuez orhoitcen.

Gogo emazu behar duzula cofesioan erran, bekhatu mortalentzat bederen, ez choilki cer bekhatu **mota** egin

duzun, bainan oraino mota bakho-
tcha zonbat aldiz egin duzun, edo
nombrea.

Nombre hori idok-azu ahalaz chu-
chen examina egitean.

*Huna examina labur bat. Maicenic
egiten diren bekhatuetaric zonbait
baicic ez dira hemen aiphatuac. Ba-
cinuke liburu hunen ondarrean exa-
mina cheheago bat : loth zaizkio noi-
cetic noicera bederen.*

Cofesio gaichtoric egin?

Comunione gaichtoric?

Azken confesioetan deus ahantci?

Jaincoaren manamenduetan.

1^{ean} Othoitzac gaizki egin?

Erlijionearen contraco solasic,...

judaric atchiki?

Aztietan ibili?

2^{ean} Cin falsuric egin?

Blasfemioric, Jaincoaren contraco
elheric erran?

Jaincoaren icena nola-nahi erabili?

Madaricioneric egin?

3^{ean} Meza saindua ez entzun?

Mezarat berantegi heldu, edo hel-
tcer?

Mezan gaizki egon?

Meza hutsegin-araci, edo hutsegin-
arazter nehor?

Lan debeatuaric egin?... egin-araci?

4^{ean} *Haurra* : Ait-amei handizki
pena eman ezoketenic egin? edo
erran?

Aita edo ama : Haurrei erlijioneco
urhatsac ez atchik-araci?

Haurrac ez zaindu bekhatuzco lanje-
retaric?

Exemplu gaichtoric eman haurrei
elhez edo obraz?

Nausia : Sehien arimentzat behar
den artha ez ukhan?

Sehia : Zauden etcheari calteric egin
edo gaucetan, edo ohorean?

5^{ean} Conseilu gaichtoric eman, be-
khatu cen cerbait conseilatu?

Trufatu nehor certaco ez duen egin
hau edo hura bekhatu dena?

Nehor lagundu bekhatu egiten?

Besteren huts gordeac agertu?

Norbait gaizki jujatu?

Nehori afrunturic egin?

Herraz; cer nahi erran? gaizkiric desiratu ordainez? agurric ez eman?

6^{ean} eta 9^{ean} Lohikeriazco bekhatuac :

Gogoz : Guticia tzarrac atchiki?

Gogoeta tzarretan egon?

Elhez : Solas tzarric atchiki?... buruz-buruan? compainian?

Nehori gaizkia eracatsi?

Obraz : Hunkitce lizunic egin — zuhaurekin?... bestekin?

Itsuskeriei behatu?

Lohikeriazco occasione zonbaiti atchikitcen?

7^{ean} eta 10^{ean} Nehori calteric egin onthasunetan — ebatsiz?... trompatuz?... haren gauzac fundituz?

Onthasun edo gauza gaizki bilduric atchikitcen?

Nehori chahu-bideric eman behar gabe?

Calte horietaric egiteco nahia hera atchiki?

Zure obligacioneac ez pagatcen?

8^{ean} Lekhuco edo jakile falzu izan?
 Lekhuco falsuric bilhatu?
 Gezurric erran?

Elizaco manamenduetan,

Urthea iragan cofesatu gabe? edo,
 cofesio gaichto bat eginic?

Phazcoetan ez comuniatu?... edo,
 gaizki comuniatu?

Barurac ez beiratu, egin behar cini-
 tuelaric?

Gicen egin sori ez cenetan arrazoin
 onie gabe?... beste egin-araci?

Bekhatu capitaletan.

Urguluan : Lakhet zure buruaren
 agertcen?

Aphaindura maite?

Espantuca ar-izan?

Coleran : Ez-deusez coleratu?

Coleratu itsuski?

Gormandizan : Sobera edan?

Estatuco eginbidetan.

Ikhus-azu cer huts egin dukezun.

Balin-baduzu beste arranguracic, ai-
 pha-zkitzu cofesatcean, ez izana gatic
 ezarriac examina huntan.

2^{io} Contricionea bil-azu.

Bekhatuez orhoitcea, cofesio aitcineco lanic errechena da. Bigarren lan bat, gaichtoena eta bizkitartean beharrena, da **contricionea**, contricionearen biltcea.

Galda zozu lehenic contricionea Jaincoari.

Ez da aski, Jainco Jauna, ene bekhatuez orhoit nadin, ez-eta erran ditzadan aphezari. Ez badut heien urrikia bihotcean, ez daiztazu secular barkhatuco. Hunki zazu beraz ene bihotza, eta phitz ene baithan baitezpada behar dutan egiazco contricione hura.

Birjina Maria, ene ceruco ama ona, lagun nezazu othoi egiazco contricione hartarat heltcen.

Eman cite orai contricionearen phizten zure baithan.

Cer den contricionea, emazu behin behin ontsa gogoan. Ez da gaichto: halacotsu cerbait ikhusten duzu ardura.

Tratu tzar bat egin duenac cer dio bere baithan? « Hauche da tratua egin
 « dutana!... zonbat dolu dutan egi-
 « nic!... cerbait baino nahiago nuke
 « ez banu egin!... Berriz haste balitz,
 « berriz itzul ahal banadi merkhatu
 « hartarat, beira nindake egitetic...
 « Orai ere barreatcen ahal banu!...
 » Bederen, hemendic goiti beiratuco
 « niz holacoric berriz egitetic. »

Tratuaren orde emazu bekhatua, eta gisa berean mintza zaizkio Jaincoari zure bekhatuez : horra contricionea, casic bederen. — Ez arras hatic : ceren tratu tzar bat ez baita gaitz gucietaric handiena, bekhatuaden bezala. Bekhatuarentzat erran behar duzu :

Dolu dut eginic... Cer-nahibaino nahiago nuke ez banu egin... Berriz haste balitz ez nezake egin, behar dena gostaric ere... Eta beraz ez dut secular berriz egin gogo.

Horra contricionea.

*Egiazco contricione hortarat hel-
tceco, ikhus-azu cer duzun egin be-
khatu eginez.*

Bekhatu mortalaz, ifernua mere-
citu dut... Ifernuco su icigarri hartan
nindake orai, herioac hatzeman ba-
nindu atzo, heren-egun... eta han
eternitate gucico!... Eternitatea, hain
lucea!... behinere ez finituco!... eta ni
bethi han, tormenta ikharagarrienen
erdian... bethi!... bethi!... Eta horra
cer dutan hirriscatu bekhatu mortal
hec eginez!... Oi erhokeria!

Bainan, beha dezadala nihauri egin
dutan calteaz gorago... Bekhatu egi-
nez, *Jaincoa ofensatu dut.*

Jaincoa gure nausia da... Harec
egina nu. Jaincoac debeatcen zautan
bekhatu den gauza haren egitea...
mehatchatcen ninduen ifernuaz, pur-
gatorioaz... Eta ni aiticina joan niz...
haren debecuaz, haren mehatchuez
acholaric gabe! — Gaitci lakioker hori
edo-zoin nausiri bere peco baten ga-
nic... eta nic, hori egin diot Jaincoari
berari, nausietan handienari!...

Bainan, Jaincoa ez da bakharric gure nausia, nausi hotz bat... Ene Aita da, eta Aita bat amodioz bethea... Egin nu hartaz gozatceco ceruan... harekin bat egina, haren dohatsutasunean partalier izaiteco eternitate gucian. — Ez zaio aski hil ondoan harekin bat izan nadin... Mundu huntan berean eni eman nahi zaut, enea izan nahi da... Bathaioan, grazco estatua emaitcan, ene baithan sarthu cen... eta geroztic, ene ariman zuen egina bere egoitza;... han zagon enekin bat egina, sua burdin gorrituarekin bat egiten den bezala! — Eta nic, bekhatu mortalaz, casatu dut ene arimatic Jainco hura, ni maitez han zagon hura... igorri dut nitaric urrun!... Hura baino nahiago nuen placer tzar bat, irabaz-bide makhur bat, lazakeria ilhaun bat! — Ez nioke holacoric egin nahi gizon bati, adichkide bati: ...eta ene Jaincoari egiterat ez niz lotsa izan!...

Ikhusteco hobeki oraino cer den bekhatua, orhoit nadila Jesu-Christo-

ren pasioneaz... Ikhus dezadala Jesus Olibetaco baratce hartan, nigar-auhēnetan, agonian eroria... Ikhus, azotez hezurretaraino larrutua,... burua elhorriz cilhatua,... beharrondoca, thuca, trufen erdian erabilia!... Ikhus calbario gainean :... itzatcen daizcote escuac eta oinac curutcean;... alchactcen dute curutcea;... eta Jesus han dago hirur oren lucez, biciric itzātua! — Cer-gatic horiec oro? Ene bekhatuen gatic!... Bai, nic diot sofriaraci Jesusi, nic dut hil-araci!... Eta hori, bekhatu egin dutan becenbat aldiz... Ecic, bekhatu bakhotchac Jaincoari egiten dion hoben eta caltearen erreparatceco, Jesusen sofriario horiec guciac gosta dira!

Gizon choil bati hoinbesteren sofriaraztea, cer ez litake?... Eta nic horiec sofri-araci daizcot Jesusi,... enetzat amodioz gizon egin Jainco hari!

Ikhusiric cer egin duzun bekhatu eginenez, errazu othoitz hau... bainan cinez, bihotzaren erditic... hitz hauien sendimenduac phiztuz egiazki zure baithan.

Contricionezco acta.

O ene Jaincoa, ahuspez emaiten niz zure aitcinean... Bekhatoros handi bat niz!... Bainan heldu nautzu urriki-mina bihotcean.

Urrikitua niz, dolutua ene bekhatuez...

Urrikitua, ba, ceren merecitu dutan ifernua,... eta ifernu haren beldurrac ikharatcen nu...

Bainan, gehiago oraino dolutua niz, ceren, Jainco guciz on eta maithagarria, zuri pena egin baitautzut, eginez zuc hain hastio duzun gauza, bekhatua...

Desobeitu citut, Nausi oroz-gainecoa... zure nahi sainduaz acholaric gabe, zuc debecatua egin dut...

Jainco guciz ona, mespeitchatu dut zure amodioa,... casatu citut

ene arimatic, ... zu baino nahiago izan dut bekhatu cen gauza hura...

Jesus ona, ni maitez gizon eginic, enetzat hil izan ciren Jaincoa, zure oinhaceac eta heriotcea berritu nahi izan ditut, bekhatu egin dutan becenbat aldiz...

Bainan urrikিতua niz, dolutua.

Bai : bihotzaren erditic erraiten dautzut, Jainco Jauna : dolu dut egin ditudan bekhatuez... gogoeta tzar, elhe tzar, obra gaitcho, lazakeria eta ahulecia hits hetaz guciez!... Nahi nuke, ba, egiazki nahi, ez banitu secular egin!... Hainbestetaraino nahi nun, berriz haste balitz, ez bainitzazke segur egin, ... berriz han banintz, bekhatu hec egin ditudan

oren eta memento hartan, ez bainitzazke egin... Orai ere ezezta ahal banitza!... Bainan nola ezezta behin egina?... Erranez bederen egiazki eta bihotcetic : Nahi nuke ez banitu secular egin!

Eta hori erraiten dautzut ene bekhatu mortal guciez, guci-guciez, Jainco Jauna... Bihi bat hetan eginic nahi nukenic,... bihi bat oraino onhartcen dutanic...

Gauza bera erraiten dautzut bekhatu benialez berez... Hala da : ez citut hetaz ofensatu bekhatu mortalez becenbat... Doludut halere hetaz beretaz, zure amodioari eta zure saindutasunari egin diotedan laidoaren gatic.

Jainco maitea, — ba bihotcez eta egiazki erraiten dautzut orai

hitz hori *maitea*, *Jainco maitea*, —
zu maite gabe, zutaric urrundua,
zure etsai egon niz... Bainan
itzultcen nautzu berriz, itzultcen
ene bihotz guciaz, ukho eginez
ene bekhatu guciei... Har nezazu
othoi berriz zure adichkiden ar-
tean... Zato berriz ene arimarat,
zato ene ariman zure egoitzaren
egiterat... Nahi citut maithatu
bethi, zure nahi saindua bethez,
zure manamenduac osoki beira-
tuz, zure lege sainduari jarraikiz
hil artio, o ene Jaincoa,... ene
Jainco ona,... ene Jainco mai-
tea,... hainbeste maite nuzun
ene Jaincoa!

Contricione soberanozco acta.

Orhoit cite ez dela aski erdizcaco contricione bat. Contricioneac izan behar du **soberanoa**, erran nahi baita, oroz-gainecoa.

Compreni zazu : bekhatua da gaitz gucietan, malhur gucietan handiena. Jaincoari berari hoben eta calte egiten dio, hari zor zaion ohorea colpatcen baitu.

Beste gaitz guciac deus ez dira bekhatuaren aldean : ceren ez baitute guri baicic hoben eta calte egiten; edo gorphutzari, edo ohoreari, edo onthasunei, gorenaz biciari. Deus ez dira horiec oro bekhatuari behatuz. Zonbatenez Jaincoa gu baino gorago baita, hainbestez gure calte guciac baino gehiago da Jaincoaren caltea, bekhatua.

Beraz, cer-nahiren jasaiterat prest izan behar dugu, bekhatuaren, Jaincoaren gaitzaren egiterat baino lehen.

Ikhus-azu zoin gutirentzat ofensatu duzun zure Jaincoa. Ez choilki ez

cinuen hoin gutiren gatic ofensatu behar. Bainan, gehiago gosta beharric ere, bekhatu egitetic beiratu behar cinuen. — Errozu beraz cinez Jaincoari :

Jainco Jauna, ene Nausia, ditudan guciac zor daitzut. Eta galdatacen bacinait, gucien zuri sacrificatcerat prest izan behar nuke.

Eta horra nun bekhatu egin dutan ez-deuskeria batez... ez nahiz utci placer tchar bat... diru pochi baten gatic... ahalge ttipi baten beldurrez... lazakeria eta alferkeria tchar bat ecin garhaituz!... Gehiago gusta beharric ere, beiratu behar nuen bekhatu heien egitetic. Ahalge handiago bat baicic ez dut, ikhusiz ceren gatic urrundu nizan zutaric... Oi erhokeria!

Bainan, ezagutcen dut, aithortcen : bekhatua denaz geroz gaitcetan handiena, deusec ez ninduen hartan eror-araci behar. Ikhusten dut ; eta, zure graciarekin batean, halaco sendimendutan niz, nun, berriz haste balitz, deusec ez bainindezake bekhatu beretan eror-araz... Sendimenduhoriec emenda-zkitzu eta azcar zuhaurec ene baithan, izan dezadan bekhatuarentzat beste cernahirentzat baino beldur gehiago.

Chede cinezco acta.

Egin bekhatuez urrikia, hori da contricionearen erdia ; erdia baicic ez. Behar da oraino, berriz ez egiteco chedea. — Bainan, lehena balin-baduzu egiazki, bestea ez zautzu gostaco : gauza bat eginic dolu denean egiazki, bada berriz ez hasteco chedea.

Eta, berriz ez hasteco chedea, noiz

artio? Beste ocacione bat, beste guticia bat jin artio? Ez : Jaincoaz truffatcea litake hari erraitea : « Jauna, « dolu dut bekhatu horiee eginic ; « bainan berriz hastecostan niz. » — Beraz, izan behar da chede **osoa**, bekhatu mortaletaric bederen, gucietaric, edo-zoinetaric, eta biciac diraueno, beiratceco chedea.

Chedeac izan behar da **fermua**. — Ez da aski nahicari bat. Izan behar cira deliberatua, osoki deliberatua, beiratcerat bethi bekhatutic, hortaco behar dena gostaric ere.

Bestalde, ez citzala lotsa zure ahuleciac. Jaincoaren hitza berme dugu, ez gituela utcico gure indarrez gorago tentatcerat, bai-eta emanen daizcula bethi behar-orduaren araberaco gracia¹. Deus ez da, Jaincoac lagunduz, egin ez dezakegunic. — Eta gero,

* Iracurteen bacinu Sebasteco berrogoi Martiren bicia, ikhus cinezake han nola emaiten dituen Jaincoac, behar-orduan, oinhace handienen jasaiteco indarrac.

egin beharrik ere cerbait sacrificio, hor dugu cerua... Han izanen dugu ausarki, lur huntan Jaincoarentzat jasaiteco dituzkegunen ordaina eta saria!

Beldur guciac utciric beraz, errazu:

Jainco guciz urricalmendutsua, zure etsai egonic, berriz itzuli nahi niz zure ganat. Bihotza urrikitua egin ditudan bekhatuez, heldu nautzu, bici molde berri baten eremaiteco chede cinarekin.

Ukho egiten diotet orai artio egin bekhatuei; ez ditut berriz egin nahi; fermuki eta osoki deliberatua niz secularn gehiago hetan ez erortcerat.

Deliberatua : eta hori behar dena gostaric ere. Berme dut zure hitza, ez nuzula utcico ene indarrez gorago tentatcerat, eta behar-orduaren araberaco gra-

ciac emanen daiztazula. Beraz deusec ez nu berriz zutaric eta zure cerbitzutic urrunduco.

Egun beretic haste, eta bethi, ene biciac diraueno, nahi citut maithatu... maithatu, zure mana-menduac osoki beiratuz... maithatu, bekhatutic, bederen mortaletic, bethi urrunduz.

Nahi citut maithatu... ceren zuc maite bainuzu... Nahi citut maithatu, ene amodioaz ohora citzadan, Jainco handia ohore guciac mereci dituzuna.

Maithatu nahi citut eta nahi niz bekhatutic urrundu, ceren bekhatua baita gaitcetan handiena eta zure izaite osoki sainduaren etsaia. Azcar-zkitzu, Jauna, zure graciaz, azcar eta emenda sendimendu horiec ene bihotcean.

Galda zazu, ahalgez bekhatuic ez gordetceco gracia.

Jainco Jauna, ene bekhatuen barkhamenduaren izaiteco, eta berriz zurekin bakean sartceco, ezarri duzu ene bekhatuac erranen ditudala zure ministroari. Nahi dut condicione hori bethe zuc manatcen dautazun bezala.

Egizu ez nezan bara ahalge tchar batec. Bekhatu egitean nuken ukhan behar ahalge hura. Orai nahi dut garhaitu, ene buruaren gaztigatceco eta graciazco estatuan berriz sartceco.

Birjina Maria Saindua, ene Ama ona, eta bekhatoros itzuli nahi dutenen ihes-lekhua, lagun nezazu azken urhats hunen ontsa egiten : hunec behar bainu berriz adichkidetu zure Seme maitearekin.

Cofesioan berean

1^{ic} Erra-zkitzu zure bekhatuac oro, mortalac bederen;

2^{ic} Errecebi zazu Absolucionen saindua deboki.

1^{ic} Erra-zkitzu zure bekhatuac.

Mortalac baitezpada erran behar dira. — Jesu-Christoc berac ezarri du behar direla cofesioan aiphatu baitezpada mortal guciac... gordeenac berac... ahalgegarrienac berac.

Ez utz beraz mortalic erran gabe ahalgez edo beldurrez. — Badakizu aphezac ez dezakela, bicia gusta beharrie ere, aipha nehoi noren ganicer bekhatu duen entzun. Ez-eta zuhauri ere, ez dautzu deus aiphatuco cofesioan ikhasi hetaric, ez-eta deus eracusterat emanen. Ez duzu beraz ceren beldurric izan harec salhatuco dituela zure bekhatuac, edo ahalgeric emanen dautzula zuhauri.

Erra-zkitzu zure bekhatuac lañoki, garbiki, aphezac compreni gisan, eta ez gordeca, aphezari gauza bat bestearentzat har-araciz. — Bestalde, ez bacinaki soberaric nola erran, galda zozu lagun citzan.

Ez zazula bekhatuic utz erran gabe **ez ahal delacoan mortala.** — Bekhatu egitean berean balin-bacinuen duda hori, mortala cenetz ala beniala, baitezpada aiphatu behar duzu ondoco cofesioan. — Geroztic jin bazautzu duda edo beldur hori, aipha zazu orobat, jakiteco aphezaren ganic haizu zautzunez gauza beraren egitea, ala den bekhatu mortal edo benial.

Orhoit cite behar duzula erran : mortalentzat bederen, ez choilki cer bekhatu **mota** egin duzun, bainan oraino mota baxhotcha *zonbat aldiz* egin duzun, edo **nombrea**, — egin-ahala chuchen. — Bereciki, ez eman segurac eta dudazcoac elgarrekin nahas. Hala-nola errazu : « Meza huts « egin dut bi aldiz, segur : beste aldi

« bat ere, beldur niz, bainan ez ni-
« take orhoit. »

Benialac, on litake, arras on, errai-
ten bacinitu hec ere guciac; bainan
ez cira baitezpada obligatua morta-
lentsat bezala.

2^{ic} Errecebi-zazu Absolucionea deboki.

Absolucionean da sacramendua,
Penitenciaco sacramendua, bekha-
tuac barkhatuco daitzuna. Hau da
beraz cofesioco mementoric handiena.

Absolucionean da barkhamendua.
Haren ukhaiteco da bekhatuez orhoi-
tzen, contricionea biltzen, aphezari
cofesatzen.

Absolucionea aphezac emaitean, er-
raiten duzu contricionezco acta. Er-
razu hura — ahal becen seriocki, —
emeki, — gogo emaiten duzularic cer
diazun Jaincoari.

Contricionezco acta.

Ene Jaincoa, handizki damu dut — damu, ez choilki aphur bat, bainan handizki; bekhatuac mereci duen becenbat, bekhatua denaz geroz gaitcetan handiena;

Zu ofensaturic — bekhatuaz, egin ditudan bekhatu hetaz. — Ene bekhatuac izan behar ditut gogoan hitz hori erraitean; hetaz dut Jaincoa ofensatu; hetaz diot handizki damu dutala;

Ceren guciz ona ciren eta guciz maithagarria, eta ceren bekhatua hastio duzun, — horra arrazoinic hoberenac gure bekhatuez urriki ukhaiteco, ifernuaren beldurra baino hobeac oraino.

Barkha zadazu Jesu-Christoren mercecimenduen berthutez — Jesu-

Christoc, curutcearen gainean hilez, ardietsi daucu bekhatuen barkhamenduaren ukhaiteco dretchoa, aphezari confesatcen ditugularic contricionea bihotcean.

Hartcen dut borondate fermu bat, — chede fermu bat... ez nola-nahicoa, bainan fermua;

Zure gehiago ez ofensatceco, — berriz bekhatu ez egiteco... Cer gezurra Jaincoari, ez baginu egiazki chede hori bihotcean!

Eta penitencia egiteco, — bederen aphezac eman penitencia.

Cofesio ondoan

Behar da satisfatu.

Cer! bekhatuac barkhatuac zaizcunean, ez dira oro fini?

Ez : gelditcen zaucu oraino bekhatu barkhatu heien erreparatcea. Erreparatce hori da satisfatcea.

Eta, nori dugu egiteco erreparacione hori?

Jaincoari bethi, eta batzuetan lagunari ere.

Jaincoari zor gelditcen zautzun erreparacione harentzat :

1^{ic} Egizu bederen aphezac eman penitencia. — Hura obligacionezcoa da. — Hoberena, egin dezazun lehen-bai-lehen.

2^{ic} Ofrei-zkiotzu Jaincoari orai bere-tic zure othoitz, lan eta nahigabeac penitenciazco chedetarar. — Ondoco egunetan berri zazu chede hori noiz-tenca, bereciki Meza sainduan.

3^{ic} Irabaz-kitzu zonbait induljencia. — Habitu urdineco sei Gure Aita, Agur Maria eta Gloriac, arrosarioa, estacioneac : horra othoitz batzu errechac eta induljenciaz betheac.

Emazu ausarki erreparacione horren egiteari mundu huntan berean. Escasac Purgatorioan cinituzke egiteco, eta anhitzez garrazkiago.

Lagunari ere zor diokegu erreparacione : calte egin diogunean, edo ariman, edo gorphutcean, edo ohorean, edo onthasunetan.

Eta orduan cofesatcea ez da aski : calte hura behar da erreparatu.

Hala da : cofesatcean berean aski da chedearen egiazki ukhaitea egiteco ondoco egunetan behar diren erreparacioneac. Bainan, chedez cambiatcerat heldu bacine, edo luzafcen bacinu anhitz erreparacione heien egitea, egin ditzazkezularic, bekhatu berri bat egin cinezake, eta bekhatu mortala gauza handian.

Cofesio ondoco othoitz bat.

Jainco guciz ona eta urricalmendutsua, huna beraz nun daiztazun barkhatu ene bekhatuac... Berriz ezarri nuzu graciazco estatuan, ceruraco bidean... Berriz hartu nuzu zure amodioan, zure haurren, zure adichkiden artean... Hemen citut berriz ene arimarat jautsia... enekin bat eginic, hemen, ene baithan egoiterat jina!... Oi cer zoriona!

Eskerrac deraitzut ene bihotz guciaz... Bainen eskerrac bihurtu gogo daitzut, eta ene ezagutza eracutsi gogo bereciki ondoco egunetan, hemendic goiti ene bici gucian egonez bethi graciazco estatuan, bethi urrunduz bekhatu mortaletaric, bekhatu benialetaric ere hobeki beiratuz, agian

osoki!... Hori da ene bihotceco lehiaric biciena : egizu zure graziaz, Jainco maitea, ez dezadan gal behinere lehia saindu hori.

Ama Birjina, san Josep, ene Aingeru begiralea, Saindu guciac, lagun nezazue zuen othoitzez ene Jaincoaren adichkide egoiten bethi, bethi urrunduz bekhatutic : zuekin batean lauda dezadan egun batez, ohora eta maitha ceruan, eternitate gucian. Halabiz.

BEKHATU BENIALEN COFESIOA

Bekhatu mortalic gabe cira? beraz graciazco estatuan? Hobe: Jaincoari eskerrac! — Bainan zuretzat ere on da, arras on, Penitenciaco sacramendua.

Haren bidez:

1^{ic} Errechkiago eta segurkiago ardietsico duzu bekhatu benialen barkhamendua;

2^{ic} Emendatuco duzu zure baithan graciazco estatua, Jaincoarekilaco batasuna;

3^{ic} Gracia berri batzu ardietsico dituzu, zoinec lagunduren baitcituzte bekhatutic hobeki beiratcen;

4^{ic} Ttipituco duzu lehengo bekhatu barkhatuentzat oraino zor dukezun erreparacionea edo satisfacionea;

Horiec oro eginen daitzu Penitenciaco sacramenduac, bainan ontsa errecebitcen duzularic, bestenaz ez.

Gogo emazu beraz cer duzun egin behar.

Bi gauza:

1^{ic} Egiazco bekhatu zonbait cofesatu;

2^{ic} Contricionea ukhan.

1^{ic} Egiazco bekhatu zonbait cofesatu.

On litake, arras on, erraiten bacinitu orhoit ciren bekhatu benial guciac. Bainan ez cira obligatua.

Bekhatu mortalentzat bakharric ezarri du Jesu-Christoc, behar direla baitezpada aiphatu cofesioan. Bekhatu benial zonbait utciric ere erran gabe, cofesioa ez litake gaichtoa, gaichtoa litaken bezala mortal zonbait gordez.

Bizkitartean, anhitzez hobe da benialac ere erraitea oro; sacramendua gracia gehiagorekin errecebi litake.

Beste gauza bat : behar da erran zonbait egiazco bekhatu; bat bederen, bainan egiazki bekhatu dena.

Beraz, hau ez litake aski : « Meza « bat hutsegin dut eriz. » Ez da hortan bekhatu. — Ez eta beste hau : « Ostirale batez gicen jan dut orhoitu « gabean ostiralea cela. » Orhoitu gabean egin duzunaz geroz, ez duzu bekhatu egin. — Orobat, ez da aski *imperfectione* zonbaiten aiphatzea, hala nola : Jan aitein-ondoco othoitzae hutsegin direla; edo : Haurrekin khechatu dela, eta holaco.

Certaco ez dira horieci aski? — Ceren absolucioea *barkhamendu* bat baita; eta barkhamendua, aphezac ez dezoke eman bekhatuari baicic, mortalari edo benialari, bainan *bekhatuari*. — Bekhatu egin ez den lekhan, barkhamenduac, absolucioeac ez luke ceri loth; absolucioea hutsean emana litake, alferretan : hala nola, bathaiocura ichurtcen balitz bathaiatcecoric ez den lekhan. — Aphezac ez dautzu absolucioneric emanen, ez badu

ikhusten egiazco bekhatuic zuc erranetan; edo, trompaturic emaiten balautzu, zuc ez cinuke batere errecebitua : ez baituzu eman absolucio-nea nun pausa.

Ez baduzu causitcen zure baithan egiazco bekhatuic, benialic ere, azken cofesioaz geroz eginic, ez duzu ceren hortaco egon Penitenciaco sacramendurat hurbildu gabe. Bekhatu berriric ez duzunaz geroz, aipha zazu zaharretaric, lehenecoetaric, aspaldi-coetaric bat edo beste. Ez duzu ceren chehetasunetan sar. Chehetasunekin eta beren icenaz aldi bat cofesio on batean aiphatuz geroz, aski da ondoco cofesioetan urrunagotic heien aiphatcea; hala-nola erranez bakharric zoin manamendu den colpatu. Errazu :
 « *Ene Aita, ez nuke uste bekhatuic*
 « *egin dutan azken cofesiotic hunat.*
 « *Bainan acusatcen niz ene bici pasa-*
 « *tuco bekhatu guciez, eta bereciki*
 « *(hulaco edo halaco) manamendua-*
 « *ren contracoez. »*

Bekhatu berez galda ditake barkhamendu hamar, ehun aldiz. Eta on da barkhamendu galda dezagun ardura : hil arte bethi hetaz ukhan behar dugun contricionearen berritceco, eta heientzat behar-bada oraino zor dukun satisfacionearen gero-ta gehiago egiteco. On da barkhamendu hori galda dezogun Jaincoari goiz-aratseco othoitcetan, contricionezco acta erranez, meza sainduan, eta bereciki cofesatcen girenean.

Bainan ez da aski egiazko bekhatu benial zonbaiten aiphatcea. Behar da oraino :

2^{ic} Contricionea ukhan.

Behar da contricionea.

Hemen ere on litake, anhitz on, balin-bacinu contricionea bekhatu benial guciez. Bainan behar duzu baitezpada contricionea *batez* bederen Penitenciaco sacramendua errecebitcecotz. — Hobe, batez baino gehiagoz

balin-baduzu ; hoberena orotaz ukhaita ; bainan zonbaitez , gutienetic bateg bezederen ukhan behar duzula , orhoit.

Beldur bacira ez othe duzun aski contricione segura azken cofesiotic eta hunateco bekhatu benialez , har-azuzure bici pasatuco bekhatuetan bat edo beste , zoinaren contricionea baitcinuke segurki. — Bekhatu mortalic egin baduzu behinere , nahi becen aspaldi izan dadin , bekhatu mortal haren edo heien contricionea bicia dirauen atchiki behar duzu. Oraico bekhatu benialen ondotic aipha-zkitzu aspaldico mortal hec , urrunetic , gorago erran bezala. Zure arrangura berriac eman ondoan , errazu : « *Eta bestalde , acusatcen niz ene bici pasatuco bekhatu guciez , bereciki mortalez.* » — Edo , ez baduzu uste egin duzula behinere bekhatu mortalic , har-azuzure bici pasatuco bekhatu benialetan zonbait , zoinetaz baituzu contricione seguragoa oraicoez baino. Errazu : « *Eta bestalde , acusatcen niz*

« *ene bici pasatuco bekhatu guciez,*
 « *eta bereciki (hulaco) manamendua-*
 « *ren contracoetz.* » Eta, zure contri-
 cionea hedatcen duzularic heien gai-
 nerat, seguretic eta profiturekin
 errecebituco duzu Penitenciaco sacra-
 mendua.

Bainan, berriz ere erraiteco, egizu
 egin-ahala bekhatu benial guciez
 egiazco contricionearen ukhaiteco;
 erran nahi baita: egiazco damua hec
 eginic, eta chede fermua hetaric bei-
 ratceco. Hori litake garbiena eta
 hoberena.

Bekhatu benialen beren contricio-
 neac izan behar du **soberanoa**. —
 Ceren bekhatu benialec berec, nahiz
 mortalei behatuz anhitcez ttipiagoac
 diren, bizkitartean heiec ere ofen-
 satcen baitute Jaincoa. Mundu hun-
 taco gaitz guciac deus ez dira hetaric
 ttipienaren aldean; eta miletan hobe
 litake cer-nahiren jasaitea ecinez heta-
 ric bakhar baten egitea.

Hala-nola, duela ehun bat urthe, Saraco herrian, Madalena Larralde icena zuen nescatcha gazte-gazte battec, nahiago izan zuen bicia galdu ecinez gezur ttipi bat erran.

Errebolucione handian hatzeman zuten Espainiatic heldu cela cofesatcen izanic. Nahi cioten erran-araci beste cerbaitez joana cela harat. Bainen gezurra citaken hori. Eta haur harec nahiago izan zuen bere burua preso alchatcerat utci. Lephoa moztu cioten Donibaneco hirian. *Salve Regina* cantatuz igan cen gillotinarat. Gezur ttipi baten ez erraitea-gatic!

Ez ici... ez zazula galda ere zure buruari, cer egin cinezaken holaco athecan bacine. — Egiten dituzun bekhatuetaric beiratceco, ez duzu hoinbeste hirriscatcen, ez hurbiltcecoric ere. Har-azu chedea zure heinean causitcen dituzun traba ttipien gatic bekhatuan ez erortceco.

Cer cinuken egiteco, aurkhitcen bacine hulaco edo halaco casu handi batean, ez duzu ceren gogoan erabil

ere. — Hasteco, Jaincoac badaki gutaric baxhotcharen indarren berri; eta heien araura izartcen daizcu gure egitecoac. Gero, behar-orduaren araberaco graciac emanen daizcu Jaincoac, eta deus ez da egin ez dezakegunic Jaincoaren graciac lagunduz.

Beha zazu zoin gutiz egiten duzun bekhatu... eta zure baithan egizu ez duzula gehiago bekhatu eginen funts hortan,... ez-eta gehiago gusta behar-ric ere... ez-eta behar dena gostaric ere... Jaincoaren gainean condatcen duzularic behar-orduaren heintsuco gracia eta laguntcen ukhaiteco.

Contricionezco acta.

Ene Jaincoa, zure graciari esker, ez zaut iduri bekhatu mortalic egin dutala azken cofesioaz geroztic... Bainen zonbat huts ttipiago batzuetaric!

Bizkitartean hitzeman nautzun hobeki beiratcea bekhatu benia-

letaric beretaric... Zoin gaizki atchiki dutan ene hitza!...

Ahalgetua eta urrikitua, heldu nautzu, Aita misericordiaz be-thea, berriz barkhamendu galda-tcerat hainbeste aldiz barkhatu daiztazun bekhatu berez... Bainen urriki-minago bat bihotcean, nahi dut hemendic goiti hobeki zaindu, hobeki garhaitu ene burua... Orai beretic haste, nahi citut hobeki maithatu eta cerbitzatu...

Mereci duzu, enetzat hain onaciren Jainco maitea... Zor dau-tzut : zure ohoratceco eta cerbitzatceco egina nuzu... Bai, nahi citut ohoratu eta cerbitzatu ene amodioaz... Ez choilki bekhatu mortaletaric beiratuz : ez, segur, ez nuke cer-nahitan egin nahi

zure etsai ezar nindezaketen be-
khatu hetaric... Bainan bekhatu
benialetaric beretaric hobeki bei-
ratu gogo dut: hetaric beiratceco
ene buruari eginen dutan bor-
tchaz ohora citzadan eta gorets,
Jainco on eta handia, amodio eta
ohore guciac mereci dituzuna!

Badakizu ene bihotceco berri;
ikhusten duzu egiazki sendimendu
horietan nizala... Barkha-zkida-
zu beraz, Jainco maitea, ene
bekhatuac;... barkha egundaino-
tic egin ditudan guciac... Orotaz
urrikitia, hitzemaiten dautzut
zure nahi sainduaren arabera bi-
citcea bethi lur huntan: egun
batez zure laudatceco eta bene-
dicatceco ceruan eternitate gu-
cian. Halabiz.

COMUNIONE SAINDUA

Comuniatcean errecebitcen duzu *Gorphutz-Sainduco sacramendua*.

Eta, Gorphutz-Sainduco sacramenduan, **Jesu-Christo** ber-bera da han; Jesu-Christo ber-bera duzu errecebitcen.

Beste Sacramenduec emaiten daizcute Jaincoaren *graciac*: sacramendu hunec emaiten daucu gracien emailea bera, *Jesu-Christo*. — Beraz, comuniatcean errecebitcerat zoaci sacramenduetan den handiena eta aberatsena, Errecebi zazu ontsa.

Ontsa comuniatceco behar da izan :

1^{ic} Graciazco estatuan.

Bekhatu mortalic balin-baduzu, oi!
ez hurbil mahain saindurat.

Zoaci lehenic arimaren garbitcerat
cofesio on batez.

Bekhatu mortalarekin comuniatcea,
sacrilejio ikharagarri bat da, bekhatu
handienetarie bat, ondorio icigarrienac
dituena : ceren comunione gaichtoac
itsutcen baikitu gure estatu dohaca-
bearen gainean.

Zonbat, comunione gaichtoz gaichto,
itsutuac egoiten direnac hil artio!

Hortic damnacione eternala!

2^{ic} Barur.

Izan behar da barur, eta osoki barur, gauerdiz geroz : osoki barur, erran nahi baita, den gutieneco jatecoric edo edatecoric iretsi gabea.

Uste gabetan iretsi baduzu cerbait jateco edo edateco, ez hurbil egun hartan mahain saindurat. Comuniatuco duzu beste egun batez, osoki barur cirelaric.

Eta hemen, ez da ahalgeric, ez jendec cer-erran beldurric, ez besteric : zaude comuniatu gabe.

Eri handiec baicic ez dezakete comunia barur izan gabe.

3^{ie} *Graciazco estatuan eta barur cioen ber*, zure comunionea izanen da rna. — Bainan, comunione onetan, badira batzu besteac baino hobeac nola den comuniaterat preparatcen aiticinetic, eta nola den emaiten comunione ondoco dembora. Zure othoitzac eta bihotceco sendimenduac garsuago, eta comunionearen ondorioac handiago eta aberatsago.

Bezperatic, edo lehenago - danic oraino, orhoit cite egin behar duzun comunioneaz. Erra-zkiotzu ardura Jesus maiteari zombait othoitz labor eta bero, gogoz dazkizun hetaric, edo, hain ontsa, zuhaurec eginen dituzunac.

Jesus maitea, nahi nuke egin comunione on bat...

Prepara zazu zuhaurec ene bihotza... Bethe nezazu zure amodioaz...

Eginen dutan comunionean emadazu zure gero-ta gehiago maithatceco lehia,... bekhatutic hobeki beiratceco

indarra, ... zutaz ardurago orhoituz bicitceco gracia...

Nahi nuke izan girichtino on bat, girichtino oso eta azcar bat... Ene baitharat jitearekin, Jesus maitea, azcar nezazu othoi chede hortan...

Comuniatceco mementoa hurbiltceari, eman cite othoitcean ahal duzun garric handienarekin.

Huna othoitz batzu liburu huntan. Iracurzkitzu, bainan emeki, arraposki, comprenituz; othoitz hoietaco sendimenduac phiztuz zure bihotcean; othoitz, hoietaco hitzac zuhaurec eginac bacinitu bezala.

COMUNIONE AITCINECO ACTAC

Fedezco acta.

Jesu Christo ene Jauna, gorphutceco begiez ikhusten banu baino fermukiago sinhesten dut egiazki present cirela Aldareco Sacramenduan, eta zure errecebitcera noala Comunione sainduan.

Adoracionezco acta.

O ene Jesus dibinoa, adoratcen citut ogiaren iduriaren pean estalia. Ezagutcen dut ene Creatzailea eta ene Jaincoa cirela.

Jesus, Trinitate sainduco bigarren presuna ene gatic gizon egina, sinhesten dut hor cirela, aldareco sacramenduan, ostia hortan. Ene begiec ez cituzte ikhusten, ez. Iduritzen zaiote ogi pochi bat ikhusten dutela hor... Bainan trompatcen dira ene begiac; ez da hor ogiaren itchura baicic.

Consecracioneaz geroztic, ez da gehiago ogiric ostia hortan. Ogia cambiatu duzu, Jesus, zure gorputherat; eta orai, zuhaur cira hor ogiaren itchuran gordea; zuhaur egiazki, zuhaur zure izaite guciarekin; zuhaur zure gorputz, odol, arima eta Jaincotasunarekin; zuhaur, Bethelemen sorthu, Nazarethen bici, Calbarioan hil cinen hura bera.

Nola hori?... nola aurkhi citazke hor?... ez dezaket compreni. Bainan zuhaurec erran duzu. Eta, Jainco cira, egia bera. Erran duzu; aski zaut, zure hitcean sinhesten citut; ez da zure hitza bezalaco egiaric.

Curutcean ez cinuen gordetcen zure Jaincotasuna baicic. Hemen gordetcen duzu zure gizontasuna

ere. Bainan bat eta bestea sacramendu hortan direla sinhesten dut. Ez dautzut galdatcen ikhustea, san Thomasec bezala. Sinhesten dut, deus ikhusi gabe; zure errana aski zaut; zure hitza berme, sinhesten dut den gutieneco dudaric ez beldurric gabe. Azcar zazu zuhaurec eta emenda ene sinhestea.

Humiltasunezco acta

Jauna, ez dut mereci ene bihotcean sar citen, hanbat ofensatu citudan ondoan; bainan errazu choilki hitz bat, eta ene arima sendatua izanen da.

Contricionezco acta

Ene Jaincoa, handizki damu dut zu ofensaturic, ceren guciz onaciren, eta ceren bekhatua hastio duzun. Hartcen dut borondate fermu bat zure gehiago ez ofensatceco eta penitencia egiteco.

Aldare hortaric jautsiric, jinen cira laster ene baitharat, Jesus ona. Bainan, cer niz ni zure errecebitceco? Nola mentura, ni, ene Jaincoaren, ene Nausi soberanoaren errecebitcerat?... Ez niz gai jin citen ene ganat, Jesus Jainco Jauna. Ni bekhatrosa, hainbeste bekhatuz ofensatu citudana, ni hurbil zure ganat, zure errecebitceco!... Zu Jainco guciz garbi eta saindua, zu sar ene ariman, hainbeste bekhatuz cikhindu dutan arima huntan!... Ez dut merci, ez dut merci, Jainco handia!...

Bainan, zuhaurec nahi duzu errecebi citzadan; zuhaurec manatcen dautazu hurbil nadin. Heldu nautzu beraz; zure gomitu amulsuaren gainean, belhaunicatuco niz mahain saindu hortan.

Bainan ahalgez eta urrikiz urthua, erranen dautzut ehun aldiz : Ez dut mereci ene baithan sar citen ; zuhaurec garbi zazu eta prepara ene bihotza !

Hala da : uste dut heldu nautzun ene bihotza garbituric cofesio on batez. Ene bekhatuac erran ditut zure ministroari ; erran ditut bihotz-min eta contricione egiazco batekin ; erran ditut berriz hetarat ez itzultceco chede cinarekin. Barkhatu daiztazu. Bainan heien orhoitzapenac berac ahalgez eta beldurrez bethetcen nu... Nahi nuke oraino berriz barkhatcen bacinait. Ene bekhatuen urrikia berritcen dutalaric bihotcean, barkhamendu galdatcen dautzut. Zure oinetara eroria, Jesus ona, bihotcetic oihu egiten dautzut :

Barkha, barkha ! Nitarat jautsi gabe, barkha-zkidazu zure amodioari, zure bihotz on eta amulsuari egin daizcotan ofensac... Orotaz urrikitia, badut chede osoa secular berriz bekhaturat ez itzultceco... Bihotz bethi garbi egon bat ez dezakezut ofrei ;... ofreitcen dautzut bederen urrikiz eta chede onez bethea den bihotz bat !

Esperantzazco acta

Salbatzaile maitea, esperantza dut ni baithan egoiterat jinez, ene arima garbituco duzula, eta betheco zure graziez eta zure amodioaz.

Amodiozco acta

O Jesus one onthasun bakharra! zoinac maithatu bainuzu zure haragiaz haci nahi izaiterainocoan,

maite citut ene bihotz guciaz, ene arima guziaz, ene indar guciez. Nahi niz bici eta hil zure amodio sainduan.

Desircundezeo acta

Zato ene Jesus dibinoa, zato ene bihotcerat; libra zazu bere gaitz gucietaric; bethe zazu zure graziez: garsuki desiratcen dut zure errecebitcea.

Huna beraz hurbiltcen ari Jesus ene baitharat jautsico den mementoa.

Oi ene Salbatzaile ona, zure misericordian dut ene esperantza gucia. Heldu citzauzkit ene ganat amodioz eta urricalmenduz betteric. Zure bihotzari contra hartu nahi nuzu, Jesu ona... Bekhatoros handi batentzat hoinbeste amodio!... Ni maitez, zuc ni baithan

sarthu nahi!... zuc ene janhari izan nahi!... zuc enekin bat egin nahi!... Nola ez maitha hoinbeste maite nauena!...

Bai, Jesus ona, nahi citut maithatu zuc maithatcen nuzun bezala. Phitz-azu ene baithan, emenda zazu zure bethi maithatceco lehiaric saminena. Zure amodioari amodio bihur dezodala!... Sobera bici izan niz zu ahantciric... Maitha citzadala hemendic goiti, maitha bethi, azken hatseraino... Horra ene lehia : emenda zazu ene baithan egoiterat jinez.

Zato, Jesus ona, zato... Desiratcen citut ene bihotceco indarguciez, nahi baitut cambia dezazun bihotz hau, bethe dezazun zure amodioaz... Zato, Jesus misericordiaz bethea : ene bekha-

tuac barkhatu daiztazun bezala, emadazu hetarat berriz ez itzul-teco gracia... Zato, Jesus amodiozco Jaincoa : ene baitharat jautsiz, hunki zazu ene bihotz gogor hau : zuretzat hotz den becen bero egizu ; egizu, zure cerbitzucó, uzcur eta herabe den becen azcar eta garsu... Zato Jesus ona!... Zato, Jesus amulsua!... Zato, Jesus misericordiaz eta amodioz bethea!

Hurbil cite mahain saindurat begiac aphalic eta zure baithan osoki sarthua, deus besteric gogoan izan gabe errecebitcerat zoacin Jesus hori baicic.

COMUNIONE ONDOAN

Itzul cite mahain saindutie gogo gucia duzularic Jesus maitearekin, orai zure baithan duzun horrekin. Zure tokirat heldu-eta eman cite belhaunico. — Oi, hemen beira-zkitzu zure begiac eta gogoa nehorat joaitetic : Jesus hor duzu, Jesus zure bulharretan... Mintza zaizkio : cer mementoa, hau, othoitz egiteco!

Gogoz dazkizun othoitzac eta arrosarioa bera baino hobe litazke hemen zahaurec pensatuzco othoitzac. — Ez uste izan ez dakikezula cer erran zure burutaric. Hitz berac erra-zkiotzu Jesusi, hamarretan bardin. Ez da elhe berri ez eder gose : zure bihotza, zure amodioa, horra cer duen nahi. Errozu izan nahi duzula girichtino on bat, orai artio izan ciren baino hobea. Errozu ez duzula gehiago itzuli nahi orai artio egin dituzun bekhatuetarat. Errozu, hemendie goiti beiratu gogo dituzula osoki haren manamenduac, bici gogo duzula harec galdatcen dautzun bezala, eta ez zure jaidura

makhurrae segituz. Galda zozu lagun
citzan sendimendu horietan irauten
ez egun bat edo beste bakharric, bai-
nan berriz comuniatcerat itzuli artio.

Gero, aphur baten buruan, zure
gogoa barreiatcen hasteari, loth zaiz-
kio liburuari, eta iracur-zkitzu othoitz
hauc.

Adoracionezco acta

*Ene Jaincoa eta Salbatzailea,
adoratcen citut ene bihotcean, nun
memento huntan zure egoitza egi-
ten baituzu, eta juntatcen niz zure
ohoratceco Aingeruec eta Sainduec
ceruan bihurtcen daitzuten adora-
cionei.*

Esker-onezco acta

*Eskerrac deraitzut, ene Salba-
tzaile maitea, ceren ene ganat jin-
nahi izan ciren Comunione Saindu
huntan. Cer bihurtuco dautzut zure
ongi-egin gucientzat!*

Hemen citut beraz, Jesus ona...
hemen, ene barnean, ... ene bul-

harretan,... ene bihotcean... Ah! comprenitcen ahal banu ene zoriona! Banaki ontsa cer dutan ene baithan, zu, Jesus maitea, zu hemen ukhanez!

Cer egin dezaket hemen, zure aitcinean?..... Ichilic, apha-
dua ene ez-deustasunean, adora-
tceen citut,... adoratcen Aingerue-
kin,... adoratcen Andredena
Mariarekin... Ez dakit cer erran
zure adoratceco, ohoratceco, lau-
datceco... Ofreitzen daitzut An-
dredena Mariaren, Aingeruen eta
Sainduen laudorioac eta adora-
cioneac... Nahi nituzke enetu,
zure adoratceco eta maithatceco
zor dautzutan becenbat.

Bainan, laudorioez eta adora-
cionez besteric igurikitcen duzu
ene ganic, Jesus ona. Nahi duzu ene
bihotza eta ene amodioa. Erraiten
dautzut beraz cinez eta egiazki :

Ofreimenezco acta

Jesus ene Jauna, emaiten nitzauzu nizan gucia, osoki niri eman ciren bezala; egidazu gracia zuretzat choilki bicitceco.

Amodiozco acta

Ene Jesus ona, maite citut ahalaz garsuki; zure amodioaren suac bero, erre, suntsi dezala ene bihotza.

Bai, Jesus ona, ene bihotza, ene amodioa, horra cer duzun igurikitcen nitaric... Ene bihotcean sarthua erraiten dautazu :

« Ene haurra, maite hut... Hire
 « gatic jautsi nuc egun batez ceru-
 « tic, gizon egin, lur huntan bici,
 « eta, ene erlijionea eracatsiric,
 « curutce batean hil... Hire gatic
 « nagoc gau eta egun aldare hor-

« tan... Ez zautac aski : hire bai-
 « tharat jin nahi izan diat orai,
 « hurbilagotic hiri erraiteco :
 « Maite hut, eta hirekin izan nahi
 « diat egun batez ceruan, eterni-
 « tate gucian... Bainan hortaco,
 « maitha nezac hire aldetic...
 « Maitha nezac, cerbitza, ene ma-
 « nuac beiratuz, bekhatutic ur-
 « runduz... Nic eracatsi ceruraco
 « bide hartan ibil hadi ; orai
 « bezala, bethi eta bethi enekin
 « izaiteco ene erresuman. »

Horra cer dautazun erraiten,
 Jesus maitea... Ez othe citut bada
 sinhetsico?... ez duta bada entzun
 nahico zure boz amulsua?... Bai,
 Jesus ona, bai, entzuten citut,...
 nahi citut sinhetsi,... nahi citut
 maithatu egun beretic has, eta

bihar, etci, bethi, bethi, azken hatseraino :...

Bainan hortaco, zuhaurec cambia zazu ene bihotza, ... bil-azu, har zazu zure ganat, ... bethe zazu zure amodioaz, ... egizu ez dezadan deus hainbeste lehia nola zure maithatcea, ... ez dezadan deus hainbeste bilha nola zure amodioan irautea... Beste afera eta hārāt-hunāt guciac cer dira?... Ez citzadala utz othoi behinere heien gatic... Ene jaidura tzarrec ez nezatela gehiago zutaric urrun... Bainan, orai ene bulharretan egiazki besarcac ten citudan bezala, bici nadila amodioz eta bihotcez zuri lothua, bethi!

Galdezco acta

Ene Jaincoa, emadatzu othoi zure manamendu sainduen beiratceco behar ditudan gracia guciac.

Chede cinezco acta

Ene Jaincoa, hartcen dut chede cin bat, zuc hastio dituzun gauza gucietaric beiratceco, eta ni ganic galdegiten dituzun gucien compliteco. Egizu zure graciaz, maitha citzadan eta glorifica, ene biciac diraueno eta mende gucietan.

Ba, Jesus maitea, nahi citut maithatu eta cerbitzatu... Bainan hain ahula niz,... lotsatcen nu ene ahuleciac... Zonbat aldiz ez dautzut hitzeman zure amodioan bicitcea,... eta zonbat aldiz ez dut hautsi ene hitza!... zonbat aldiz ez niz itzuli berriz bekhaturat, zure etsai egiten nuten be-

khatu mortal hetarat beretarat!...
Bardin gerthatuco othe zauta
oraino?... ikhararekin galdatcen
dautzut.

Ez, Jesus ona, ez, ... ez dakidala
berriz holacoric gertha... Zuc
azcar nezakezu... Emadazu behar
dutan indarra... Ichur-zkitzu zure
graciac ene arimarat... Zure gra-
ciez azcartcen banuzu, ez niz
lotsa... Ez nute garhaituco ez
debruac ez-eta haren tentacionec,
ez munduac ez-eta haren lausen-
guc, ... ene jaidura tzar gucien
gatic ez niz berriz bekhatutan
erorico... Zure graciaz egin ne-
zakezu ahul nizan becen azcar,
nagi nizan becen suhar, hotz nizan
becen bero zure nahi sainduaren
arabera bicitceco.

Othoizten citut cambio hori egin dezazun ene baithan... Othoizten citut garsuki, othoizten lehiaric saminenarekin... Zure oinetan emana, oin sacratu horier lothua, nigarra bihotcean, ez dut eliza huntaric athera nahi, nun ez dautazun emaiten zure hemendic harat maithatceco lehiaric garsuena.

Ba: hemendic goiti nahi dut izan girichtino bat zure gogoracoa, zuc nahi nuzun bezalaco girichtino on bat,... ez girichtino lazo, girichtino erdizcaco hetaric, ez girichtino ahul eta ilhaun hetaric,... bainan egiazco, funsezco girichtino oso eta azcar bat...

Nahi ditut beiratu zure manamenduac hemendic goiti osoki eta bethi,... ez choilki errech

izanen zautanean, bainan cerbait
gosta beharric ere, ... behar dena
gostaric ere...

Zaphatuco ditut ene jaidura
tzarrac, ... garhaituco ene baithan
jauzten zaiztan guticia gaichtoac.

Urrunduco niz bekhatuan eror-
araz nindezaketen ocasionetaric :
erre nahi ez duenac behar baitu
sutic beiratu... Uste gabetaco
ocasionetan, ecin ihes-eginezco-
etan, hitzemaiten dautzut, Jesus
maitea, izanen dutala behar den
indarra zure ez ofensatceco.

Bereciki, hitzemaiten dautzut,
o ene Jesus, beiratuco nizala he-
mendic aitcina, arrunt eta osoki,
orai artio egin ditudan bekhatue-
taric. *Hetaz bereciki errozu hori
Jesus maiteari.*

Ikhusten duzu, Jesus ona, cinez mintzo nautzula... Sendimendu horiec egiazki bihotcean ditut... Azcar-zkitzu azken benedicione amulsu batez... Othoizten citut zure amodioaz, zure bihotz sacratu eztiatz, zure pasioneco oinhacez, egun nitara jauts-araci cituen comunione huntaz.

Hala-nola, galdaturen baitautzut ene egun gucietaco othoiztetan, ene lanen beren artetic ardura zutaz orhoituz, eta, garsukiago oraino igandetan, eliza huntarat zure aiticinerat itzulico nizanetan.... Esperantza dut, Jesus maitea, ene othoiztac entzunen dituzula, eta, zuri esker, izanen nizala bethi, — ez girichtino lazo, zutaz acholaric gabe dabiltzan hetaric, — bainan ba, zure amo-

dioan bici direlacotz, cerucotzat begistatuac dituzun hetaric. Hala-biz,

Egizu othoitz zure etchecoentzat, burhaso eta haurrientzat, bai-eta Eliza ama sainduarentzat.

Othoizten citut, Jauna, zure benedicioneac eta graciaic ichur ditzazun gure Aita-Sainduaren, gure jaun Aphezpicuaren, gure aitcindarien gainerat; halaber ene ahaide, adichkide, etsai, eta jeneralean ene othoitcetarat cerbait dretcho duketen presuna gucien gainerat.

Gida gitzazu othoi guciac salbamenduco bidean.

Othoitz egizu Purgatorioco arimentzat. Errazu *Othoitz baliosa*, eta, hartaric landa, Aita-Sainduaren chedetarat, habitu urdineco *sei Gure Aita, Agur Maria, eta Gloriac*, chedea duzularic irabazteco othoitz horietaz eta egungo comunioneaz irabaz ditzazkezun induljencia guciac, parte zuhaurendaco, parte Purgatorioco arimentzat.

Othoitz baliosa

*Curutcefica bati buruz erran
behar dena :*

Huna, o Jesus ona eta guciz ezta, nun belhaunico erortcen nizan zure aitcinean; eta, arimaco gar handienarekin othoizten citut eta errekeritcen, sar ditzazun barna ene bihotcean fedezco, esperantzazco eta caritatezco sendimenduric bicienac, bai-eta ene bekhatuen egiazco urrikia, eta gehiago bekhatuic ez egiteco chederic azcarrena : bihotceco

amodio eta min handi batekin zure bost zauriac ene baithan ikhusten ditudalaric eta gogoan erabiltcen, begien aiticinean ukhanez David profetac zutaz zure ahoan ezartcen cituen hitz hauc, oi Jesus ona : « Cilhatu dituzte « ene escuac eta ene oinac, con- « datu ene hezur guciac. »

Habitu urdineco *sei Gure Aita, Agur Maria, Gloriac.*

Egizu othoitz Andredena Mariar eta san Josepi.

Zure ganat ihes egiten dugu Jaincoaren Ama saindua : beira gitzazu. Gure othoitzac ez ditzazula arbuia gure behar-orduetan; bainan libra gitzazu athe-gaitz gucietaric Birjina bethi gloriosa eta benedicatua. Halabiz.

San Josep, ardiets-adazu zuc beza laco heriotce saindu baten egiteco gracia, bici nizano zuc bezala maithatuz Jesus eta Maria. Halabiz.

Comuniatu ondoan egon behar litake othoitcean oren laurden baten heina : ceren heintsu hura egoiten baita Jesus ostian, gure bulharretan.

Jesu oraino gure baithan dugularic laster joaitea camporat, cer arinkeria, cer bihotz-gabekeria, cer ezagutza escasa!

Comunioneco egunean, eta ondoco egunetan ere, orhoit cite zure comunioneaz. Zoaci gogoz eliza hartarat, eta Jesus on hari errozu cerbait, labur bada labur, bainan cerbait. Galda zozu beira citzan bethi bekhatu mortaletaric bederen; galda zozu bekhatu benialeataric beretarie beiratcea.

Comuniatu duzun egunean bereciki, zoin itsusi litaken joaitea mundutarren josteta eta bilzarrietarat. Goicean mahain sainduan, eta aratsaldeco girichtino serio bati beste egunetan ere eman ez zaizcon lekhu eta bilkhura hetan aurkhitcea, cer gauza hitsa! cer ikhustatea goiz hartan berean gure baitharat jautsi nahi izan duen Jesus on harenzat!

Jaincoac beira gitzala hola egitetic!

ERLIJIONECO EGIAC

Erlijioneco egia behar ditugu **sinhetsi**.

Sinhetsi ; erran nahi baita : egia-tzat atchiki ; — gure baithan eginez erlijioneco egia hec hala direla, nahiz ez ditugun guhaurec ikhusi.

Erlijioneco egiac sinhetsi behar ditugu, **Jaincoac eracatsiac direlacotz.**

Jaincoac eracatsi ditu Elizari, eta Elizac guri.

Sinhets ditzagun beldurric gabe : Jaincoac ez cezokeen eracats Elizari hala ez denic; eta Eliza Jaincoac berac beiratcen du trompatcetic erlijioneco egiez mintzo zaucunean.

Sinhetsi behar ditugu *Jaincoac eracatsiac direlacotz.*

Heien sinhesta, han, aphur bat gora-behera; — edo, gogo eman gabe certaco ditugun sinhesten, badugulacotz beste egitecoric; — edo, haur-haurretic holaco cerbait entzun eta iḡhasi dugulacotz; — edo, bestec bezala egitea gatic : hori ez litake egiazco sinhesta.

Jaincoac eracatsiac direlacotz, horra cer-gatic behar ditugun sinhetsi.

Sinhetsi behar ditugu erlijioneco egia **guciac**.

Guciac, — hautatceric egin gabe heien artean, batzu har besteac utz ari gabe.

Batzu besteac becen ongi, Jaincoac eracatsiac direnaz geroz, nundic haizu ginitazke nahi ditugunen berechterat hetan?

Sinhetsi behar ditugu **den gutieneco dudaric gabe**.

Dudatcea bera erlijioneco egiez, edo erlijione guciaz, Jaincoac ezarria denetz ala gizonec pensatua;

edo erlijioneco egia bakhar zombaitez berez, badakigularic Jaincoac Elizari, eta Elizac guri eracatsi hetaric direla :

bekhatu handia litake.

Sinhetsi behar ditugu erlijioneco egia guciac, eta ezagutu, **jakin bederen principalac.**

Sinhestea eta ezagutcea edo jakitea, bia dira.

Erlijioneco egiaac sinhetsi behar ditugu *guciac*; bainan guciac ez ditugu ezagutcen zoin-zoin diren. Badira erlijioneco egietan batzu *principalac*, larrienac; eta hec behar ditugu ezagutu eta jakin.

Besteac ere, ezagutcen ez ditugun hec, sinhetsi behar ditugu: sinhetsi behar, ba, nahiz ez ditugun ezagutcen bederazca.

Sinhesten ditugu oro betan, *erlijioneco egia guciac* sinhetsiz, *Jaincoac Elizari eracatsi guciac* sinhetsiz.

Heldu bagine egun batez jakiterat hulaco edo halaco egia, orai artio ez ginakiena, erlijioneco egietaric bat dela, Jaincoac eracatsi hetaric bat, handic goiti sinhetsico dugu ezagu-

tcen dugularic, aitcinctic, bestekin batean eta ezagutu gabe, sinhesten ginuen bezala.

Eta Jaincoac onhesten ditu beren erlijioneco jakitatearen emendatcerat ari direnac.

Beraz, *sinhetsi* behar erlijioneco egia *guciac*, dazkigunac eta ez-dazkigunac.

Bainan bestalde *jakin* behar, beraz ikhasi eta gero ahanzterat ez utci, bederen *principalac*.

ERLIJIONECO EGIA PRINCIPALAC

Jakin behar direnac.

Hoc dira :

1^{ie} Hirur misterio principalac;

2^{ie} *Sinhesten dut-ean* aiphatuac
direnac;

3^{ie} Errecebitcerat goacin sacra-
menduei behatcen zaizcotenac.

I. Hirur misterio principalac.

Lehena : **Trinitate Sainduco misterioa** : — Jainco bat badela, bakhar bat, hirur presunetan : Aita, Semea, eta Izpiritu-Saindua.

Bigarrena : **Incarnacioneco misterioa** : — Hirur presuna hetaric bigarrena, beraz Jainco Semea, gizon egin dela, eta hura dela Jesu-Christo.

Hirugarrena : **Gure Erospe-neco misterioa** : — Jesu-Christo hil izan dela curutce baten gainean gure salbatceco.

Hirur misterio principalac aiphatcen ditugu *ceinatcean* : Trinitate Sainduco misterioa, erraiten ditugun hitzetan; eta, egiten dugun curutcean, gure Erospeneco misterioa, beraz Incarnacioneco ere.

II. Sinhesten dut.

zonbait chehetasunekin.

Sinhesten dut :

Sinhesten fermuki eta osoki, den gutieneco dudaric ez beldurric gabe; ceren Jaincoac eracatsi baitu Elizari, eta Elizac eni; eta ceren Jaincoac, egia bera denac, gezurric ez baitezake erran, ez-eta Elizac ere, Jaincoac beirartcen baitu trompatcetic.

-1. Jainco Aita bothere gucia duena baithan, ceruaren eta lurraren creatzailean.

Sinhesten dut badela Jainco bat, bakhar bat; — Jainco bakhar haren baithan badirela hirur presuna : Aita, Semea, eta Izpiritu-Saindua.

Jaincoa orotan da, nahiz ez dutan ikhusten, ceren ez baitu gorphutcie; bainan harec oro ikhusten ditu, oro badazki.

Jaincoa eternala da; bada bethidanic eta izanen da bethi.

Jaincoa osoki saindua da, osoki perfeta.

Sinhesten dut Jaincoac creatu dituela gauza guciac : creatu, ez-deusetaric egin bere bothere edo indar gucizcoaz. Harec creatu ditu Aingeruac, mundu hau, Adam eta Eba gure lehen ait-amac.

2. Eta Jesu-Christo haren Seme bakhar gure Jauna baithan.

Sinhesten dut Trinitate Sainduco bigarren presuna, Jainco Semea, gizon egin dela egun batez, eta hura dela Jesu-Christo; — beraz, Jesu-Christo dela Jainco Semea gizon egina.

Sinhesten dut Jesu-Christo Jainco eta gizon dela : *Jainco* bethidanic, Aita Jaincoa eta Izpiritu-Saindua bezala, heiekin izaite bat bera baitu ; — eta bestalde *gizon* : Jainco izaitetic gelditu gabe , gureac bezalaco gorphutz eta arima bat hartuz geroztic.

3. Zoina concebitu baitcen Izpiritu-Sainduaren berthutetz ; sorthu cen Maria Birjina ganic.

Sinhesten dut Jesu-Christoren gorphutza miraculuzki formatu zuela Jaincoac Andredena Maria baithan.

Jesu-Christo sorthu cen Maria Birjina ganic. Beraz Andredena Maria egiazki Jesu-Christoren ama da , Jaincoaren ama.

Nahiz ama den, bizkitartean Andredena Maria gelditu da Birjina, Jaincoac hala nahiz : sinhesten dut.

4. Pairatu zuen Poncio Pilatusen manuaren azpian, curutceficatu zuten, hil cen eta ehortci zuten.

Sinhesten dut Jesu-Christo hil izan dela curutce baten gainean, anhitz sofrituric, bere heriotceaz guri ceruaren idekitceco.

5. Jautsi cen infernuetarat, hirugarren egunean jaiki cen biciric hilen artetic.

Jesu-Christo hil cenean, ehortci zuten haren gorphutza. Eta haren arima jautsi cen ifernuetarat : ez, suzco ifernu, damnatuac dauzcan

hartarat; bainan ordu artio hil justuen arimac zauden lekhurat, heien sar-arazteco ceruan.

Jesus ez cen luzaz hilic egon; hirugarren egunean phiztu cen; eta hortaz du gehienic eracutsi Jainco dela.

Phiztu cela badakigu apostoluec erranic, heiec ikhusi baitzuten Jesus phiztua.

6. Igan cen ceruetarat, jarria dago Jainco Aita bothere gucia duenaren escunean.

Phiztu ondoan, berrogoi egunez Jesus egon cen lurraren gainean, bere Apostoluen segurataceco egiazki phiztu cela. Igan cen gero cerurat. Eta han jarria da Jaincoaren escunean; erran

nahi baita : Jaincoac eman daizcola bere escu guciac Jesusi : hori, gizon bezala ; ecic Jainco bezala bacituen bethidanic.

7. Handic ethorrico da bicien eta hilen jujatcerat.

Jesu-Christo berriz jautsico da lur huntarat munduaren akhabantzian, azken judicioco : sinhesten dut.

8. Sinhesten dut Izpiritu-Saindua baithan.

Sinhesten dut Izpiritu-Saindua dela Trinitate Sainduco hirugarren presuna.

Sinhesten dut Jainco dela, Aita Jaincoa eta Jesu-Christo bezala, heiekin Jainco bat bera dela.

9. Eliza catolico sainduan, Sainduen partaliertasunean.

Sinhesten dut Jesu-Christoc establitu duela Eliza bat gure gidatceco ceruraco bidean.

Sinhesten dut Eliza catolicoa, eta hura bakharric, dela Jesu-Christoren egiazco Eliza.

Eliza haren membro eta haur bici nahi dut eta hil, harec eracatsiac osoki sinhetsiz.

Sinhesten dut *Sainduen partaliertasunean*: partalier edo partzuer girela elgarrekin, bai jadanic ceruan direnac, bai purgatorioan direnac, bai lur huntacoac. Elgar lagun dezakegu: cerucoecgu, beren othoitcez; guc purgato-

riocoac eta lur huntan oraino gurekin direnac, gure othoitzez eta obra onez.

10. Bekhatuen barkhamenduan.

Sinhesten dut bekhatuen barkhamendua izan dezakegula Bathaioan lehenic, eta gero Penitenciaco sacramenduan.

11. Haragiaren phiztean.

Sinhesten dut munduaren akhabantz an oro phiztuko girela; orai lurrean hilac dauden gorphutz guciac juntatuko direla berriz lehen cituzten arima berekin.

12. Bethi iraunen duen bicitcean.

Sinhesten dut munduaren akhabantzaco phizte hartaric landa bicico girela, arima eta gorphutz,

ceruan edo ifernuan eternitate gucian.

Halabiz.

Bai, egia horiec oro sinhesten ditut den gutieneco dudaric gabe, Jaincoac eracatsiac diralacotz.

III. Sacramenduac.

Badira zazpi Sacramendu, Jesu-Christoc berac establituac :

Bathaioa,
 Confirmacionea,
 Gorphutz - Saindua,
 Penitencia,
 Anoncioa,
 Ordena,
 Ezcontza.

Behar ditugu jakin orai beretic Penitenciaco sacramenduari eta Gorphutz - Sainduco sacramenduari beha-teen zaizcoten egia.

Cofesioan errecebitcen dugu
Penitenciaco sacramendua.

Sinhesten dut cofesioa Jesu-Christoc berac establitua dela. — Harec ezarri du behar direla bekhatu mortal guciac aphezari aithortu barkhatuac izaitecotz.

Sinhesten dut ez dela aski bekhatuen erraitea aphezari; behar dela izan bestalde heien contricionea.

Sinhesten dut aphezac absolucionea emaiten, barkhatcen daizcula egiazki gure bekhatuac.

Ez bere indarrez, segur ez; baina Ordenaco sacramenduan Jaincoac eman daizcon indarrez ¹; beraz Jaincoaren icenean eta haren orde: Jaincoac berac ezarri du bekhatuac barkhatuco daizcula aphezaren escuz.

¹ Eta aphezpicuac aprobatua delaric.

Mezan egiten da **Gorphutz-Sainduco sacramendua.**

Sinhesten dut Meza dela *sacrificio* bat, — Jesu-Christoc bere gorphutzaz eta odolaz, ogiaren eta arnoaren itchuran, egiten duen sacrificioa.

Sinhesten dut *Consecracionean* ogia eta arnoa cambiatcen direla Jesu-Christoren gorphutcerat eta odolerat;

ez dela han gelditcen gehiago ez ogiric ez arnoric, nahiz oraino ogia eta arnoa iduri duten;

Jesus bera dela, den gucia, bai ogiaren bai arnoaren itchuran.

Comunionean errecebitcen da **Gorphutz - Sainduco** sacramendua.

Sinhesten dut comuniatcean errecebitcen dutala Jesu-Christo ber-bera eta den gucia ; Jesu-Christo bere gorphutzarekin, bere odolarekin, bere arimarekin, bere Jaincotasunarekin, ogiaren itchuran gordea.

Ene Jaincoa, sinhesten ditut horiec eta erlijioneco beste egia guciac. Zuc eracatsiac dira, eta ez gizonec pensatuac.

Egizu deusec ez nezan cordoca ez durduza, cerurat joaiteco baitezpada behar dutan sinheste fermu hortan : orai, ikhusi ez comprenitu gabe, zure erranaren gainean, sinhesten ditudan gauza horiec ikhus ditzadan eta compreni egun batez ceruco glorian. Halabiz.

GIZONAREN LAU AZKEN FINAC

Jaincoac berac erran daucu Liburu Sainduetan : « *In omnibus operibus tuis, memorare novissima tua ; et in æternum non peccabis* : Zure urhats gucietan orhoit cite zure azken finez, eta ez duzu behinere bekhatu eginen. »

Nundic mentura bekhatu egiterat, gogo emaiten badugu, gutien ustean hatzeman gitzazkela heriotceac, Jaincoaren aiticinerat agertuco girela, eta eternitatean sarthuco, han bethi dohatsu edo dohacabe izaiteco, cer ere baitugu merecitu mundu huntan ?

Gogoeta hauk egin ditzagun ardura : ez zaucu urrikituco jiten denean gure bicico azken orena.

I. HERIOTCEA

Hil behar dugu... Egun batez hilen gira,... hori segura... Bainen, noiz, nun eta nola?... Ez dakigu.

Noiz?... zahartu ondoan, ala gazteric?... hemendic hamar, hogoi urtheren buruan?... ala aurthen, denbora laburric barne, gaur berean?... Ez jakin, eta nehundic ecin jakin!

Nola?... eritasun baten ondotic, ala uste gabetan, eta ene buruaren ezagutceco epheric gabe? Bada hainbeste heriotce supitu... zonbat hiltcen direnac cerbait errecontruz!... Ala, ukhanen othe dut aphez baten ikhusteco, sacramenduen errecebitceco artea ezagutza dutalaric?... Ez jakin!... Dakitana bakharric, anhitci uste

gabetan heldu - ceiela galdea...
Hetaric izanen othe niz ni ere?

Dakitan gauza oraino : gutiz gehienetan, nola bici hala hil dela... bicitce sainduac, heriotce ona bere ondotic... bicitce makhurrac aldiz, bakhan chuchentceco aicina azken hatsac artio igurikitcen denean... emanic ere, heriotcea ez dela ohartu gabean heldu, ascotan gerthatcen den bezala...

« *Estote parati, egon prest* », daucu erraiten gure Salbatzailleac... Ba, gauden prest... gure arima atchik dezagun bekhatu mortaletic garbi... Bathaioan edo Penitenciaco sacramenduan ukhan dugun graciazco estatu hura beira dezagun, bekhatu mortaletic urrunduz... Graciazco esta-

tuan bagira, heriotce ona segura dugu, supituki hilic ere, apheza ecin ikhusia gatic... Graciazco estatu hura galdua balin-badugu bekhatu mortalaz, goacin, oi, goacin laster Penitenciaco sacramendurat, haren berriz hatzemaiteco... izan giten gero beldurric gabe, herioa hor baginu ere gure goait...

Orai berean, zure bekhatuez egiazki urrikituric, errazu bihotcetic contricionezco acta... bainan bekhatu hec hastiatuz, ifernuaren beldurrez baino gehiago, ceren hetaz pena egin diozun Jainco guciz on eta maithagarri hari.

Jainco ona, orai beretic itzultcen nautzu osoki zure ganat, eta ukho egiten diot bethicotz bekhatuari.

Ontsa zoroa, herioa jin artio dagona prest jartceco!

II. JUJAMENDUA

Hiltcea deus ez litake... bainan gero?...

Hil-eta oro fini, diote mundutarrec, nola-nahi bici direnec.

Hil-eta eternitatea haste, daucu erraiten gure Erlijioneac, Jaincoaren hitzac.

Hil-eta berehala, gorphutza utci duen ber, arima agertuco da Jaincoaren aiticinerat... han jujatu izaiteco bici guciaren gainean... Jainco handi hari deus ez zaio ahanzten... begien aiticinera emanen daizcu gure bici gucico gogoeta, elhe, obra, urhats, harat-hunat guciac... Horietan orotan cer dugun egin ongi, cer gaizki, ezagut-aracico daucu betbetan.

Cer bozcarioa orduan, bici izan bagira Jaincoaren nahiaren arabera, ... haren manuac beiratuz, hec colpatu gabe ez obraz, ez elhez, ez-eta gogoz ere... Edo bederen, ordu ceno, penitencia egin badugu!... Cer bozcarioa, mundu huntan bekhatutic beiratceco eta Jaincoaren maithatceco, gure buruer egin dituzkegun bortchez!... Cer gozoa orduan, bici ginelatic, gure gorphutza bere guticia tzarrekin heci badugu, ... gure izpiritua bere gogoeta makhurrekin garhaitu, ... gure bihotza bere jaidura galgarriekin cehatu eta mortificatu!...

Aldiz, cer ikhara bekhatu mortalezco estatuan agertcen bagira Jaincoaren aiticinerat!... Ez-deusentzat ginauzcan bekhatu hec,

bestela ditugu orduan jujatuco...
bainan berantegi!... Ez-deusen-
tzat ginauzcan solas hec, guticia
hec,... josteta batzuentzat ginau-
zcan arinkeria edo tzarkeria
hec,... hain arinki egiten gini-
tuen cofesio eta comunione hec...
beste begiz ditugu orduan ikhu-
sico... berantegi!... Jaincoaz eta
haren maithatceaz, Jaincoaz eta
haren manamenduez acholaric
gabe bicitcea, deus ez zaucu
orai... Bainan orduan cer zaucu
idurituco?... Berantegi!...

Berantegi!... Ez da gehiago
ordu izanen urrikiteco... Aski
abertituac ginen lurrean gineno...
Huna orai, erein hacia bezalaco
uztaren alchatceco orena,... ce-
rua, Jaincoarentzat bici izan ba-

gira, ... ifernua, hura ahantciric
ibili bagira !

Bestalde, munduaren akhaban-
tzan, izanen gira berriz juja-
tuac, ... oro phizturic, arimac
lehengo gorphutcekin ezarriac
izanen direnean.

Berriz jujatuac : ez, lehen juja-
mendu hura hautsia izaiteco, ez-
eta ere eztitua, ez... Bainan, hil
ondoco lehen jujamendu hartan,
buruz-buruan ginen Jaincoare-
kin... Munduaren akhabantzan,
oro elgarretarat bilduac, elgarren
aitcinean, ororen jakinean, izanen
gira jujatuac, ... oroc jakin deza-
ten nola dugun merecitu batzuec
cerua eta bestec ifernua, ... oroc
ezagut ditzaten guc egin ongiac
eta gaizkiac... Cer ahalgea ba-

tzuentzat!... Cer bozcarioa bes-
tentzat!...

Azken juicio hartaric landa,
arimac itzulico dira beren gor-
phutcekin, irabacia zuten ceru
edo ifernu hartarat... Hetsico
dira alderat bai ceruco bai ifer-
nuco atheac... Eta gero?

Gero : **eternitatea!!!**

III. CERUA

Cerua!... cerua!... Cer den
cerua, cer daucan hitz horrec,
comprenitcen ahal baginu!... Bai-
nan ez : lur huntan gireno ez
dugu comprenituco ahal cer den
cerua : Jaincoac berac erran
daucu Liburu Sainduetan : « Gi-
« zonaren begiac ez du ikhusi,
« ez-eta haren beharriac entzun,
« ez-eta haren gogoac asmatu, cer

« daucan Jaincoac preparaturic
« hura maithatcen dutenentzat. »

Huna bizkitartean Jaincoac be-
rac erran beste hitz bat : « Ni
« nihaur izanen niz zuen saria,
« sari izariz-gainecoa. »

Jaincoa... Jaincoa... ber-bera
izanen gure saria ceruan!

Jaincoaren ikhustea!

-Ez ikhustea choilki,... bainan
gehiago dena : hartaz gozatcea!...

Bai : Jaincoa guri emanen
zaucu, hartaz goza giten, haren
dohatsutasunaz beraz dohatsu
izan giten!... Comprenitcen ahal
baginu!... Bainan ez. Jaincoac
nahi du ar giten ceruaren ira-
bazteari haren hitzaren gainean...
Haren hitzari fidatcen bagira,
jakinen dugu egun batez cer den
ceru hura.

Beha dezagun bederen cer egin duten Sainduec ceruaren irabazteco; bazakiten guc baino hobeki cerua cer den.

Martirac ez dira lotsa izan tormenta handienen jasaiterat eta biciaren beraren galtcerat... certaco? ceruaren irabazteco... Anhitz Sainduc, bortuetan barna sarthuric, edo comentuetan mundutic urrun, penitenciaric gogorenac egin dituzte... certaco? ceruaren segurtatceco... Orai ere, certaco hainbeste arima on bici dira munduco zorokerietaric beiratuz, girichtino urhatsei jarraikiac? ceruaren irabazteco!

Ez duta bada nic ere heiec bezala egin nahico lur huntan, egun batez heiec bezala eta heien artean gozatceco ene Jaincoaz?...

Cer dira Jaincoarentzat egiteco ditudan lanac, egun batez ukhannen dutan sariaren aldean?

Lanac icitcen banu, susta nezala sariaren esperantzac.

IV. IFERNUA

Bici deno, ardura gogoz ifernurat jausten denac, guti hirriscatcen du hil ondoan harat erortcea... Ikhus-azu beraz :

Bekhatu mortalac ifernua mericitcen... Eta anhitz bekhatu mortalen beharric ez, ifernurat joaiteco : bat aski, bakhar bat... Bekhatu mortalean hiltcen dena, ifernuan, segur,... ifernuco su icigarri hartan.... han bethicotz,... sofricario ikharagarri hetan,... eternitate gucicotz!

Eternitatea! Gogoan ezar-azu bada cer den eternitatea... Mila urtheren buruan berriz haste!... Oren batez behar baginu suan egon?... Urthe batez?... ehun urthez?... Eta, eternitatean, orenac, urtheac, mila-milaca,... eta heien buruan eternitatea berriz haste,... seculan ez finituco,... seculan burura heltceco esperantzatic ez!... Oi, balin-bada cerbait icigarriric, hori da, eternitate hori!...

Ifernuan bada oraino sofricario bat sua baino handiagoa : Jaincoaz gabetua izaitea... Arraina ureco bezala, eginac gira Jaincoarekin izaiteco hil ondoan... Orai ez dugu hori comprenitcen osoki;... hil-eta dugu sendituco, Jaincoaren ganat heldu beharrac, erortcen bagira ifernurat... Eternitate gucian, heiagoraz arico gira

Jaincoaren ganat oihuz, hura
escasez, hura beharrez, bulharrec
hatsa galdatcen duten bezala...
Bainan alferretan !

Ah ! ordu deno, beira giten
zorigaitz icigarri hortaric, ... be-
khatu mortalezco estatuan ba-
gira, laster joanez cofesio on
batean arimaren garbitcerat eta
berriz graciazco estatuan sartce-
rat. . Gero, ez behinere gal gogo-
tic hitz hauc :

**Mundu huntaric landa
eternitatea!!!**

ESTACIONEAC

**Jesus maiteac sofritu du, eta
hil hizan da guretzat!**

Beraz, Jesusen sofricarioez eta heriotceaz ardura orhoitcea baino zucenagoric cer da?

Hori egin dezakegu noiz-nahi eta nun-nahi. Bainan bada molde bereci bat Elizac berac handizki onhetsia : *Estacionen egitea.*

Deus guti Estacioneac baino hoberic, Jesusi eracusteco gure ezagutza harec gure gatic pairatu dituen sofricarioentzat.

Deus guti hoberic gure bekhatuez urrikitan sartceco, Jesusen ganaco amodioaren gure baithan emendatceco, gure bekhatu barkhatuentzat zor dukegun satisfacionearen egiteco, hala-nola Purgatorioco arimen laguntceco.

Estacionei eratchikiac dira anhitz eta anhitz induljencia. Heien irabazteco behar da, — graciazco estatuaz bestalde :

1^{ie} Estacioneac egitean phiztu bihotcean bekhatuen urrikia;

2^{ie} Estacione bakhotchecan gogoan erabili Jesusen sofricarioac;

3^{ie} Estacione batetic besteracoan lekhuz aldaratu doi bat.

Estacioneac egiten direnean solanelki Elizan, sōbera jende balinbada lekhuz aldaratceco, aski da apheza ibil dadin estacionez estacione; popu-lua chutitcen da estacionen artean, eta itzulteen ahalaz estacione bakhotchari buruz.

Estacioneac aiticinean.

Goacin, giristinoac, goacin Jesus maiteac curutcearekin egin zuen bidearen ikhusterat. Gure salbatceco, guri ceruaren idekitceco, gu maitez, Jainco batec nahi izan du, gizon eginic, guretzat sofritu eta hil!

Jarraic gitzakion. Ikhus dezagun cer gosta zaizcon gure bekhatuac; eta, heien urrikia phizten dugularic bihotcean, lehia giten maithatcerat hoinbeste maithatu gituena.

Birjina Maria, Jesus cerurat igan ondoan, joaiten cinen ardura Calbarioco bide haren ikhusterat. Eta cer amodiozco sendimenduac ez cinituen! Ardietsaguzu bide haren iragaitea gucere sendimendu berekin.

Nahi ditugu irabaci estacionehauier eratchikiac diren induljenciac bai guhaurentzat, bai Purgatorioco arimentzat.

Estacionen artean cantatcen edo erraiten ohi da :

*Ama ona, zure Se-
meac*

Curutcean izan zauriac

*Sar-aitzut barna bi-
hotcean.*

Sancta Mater, istud
agas,

Crucifixi fige plagas

Cordi meo valide.

Estacionea hastean :

*Adoratcen eta
benedicatcen ci-
tugu, Jesus :*

*Ceren zure cu-
rutce sainduaz
erosi duzun
mundua.*

ŷ. Adoramus
te, Christe, et be-
nedicimus tibi :

Ŕ. Quia per
sanctam crucem
tuam redemisti
mundum.

Estacione ondarrean :

*Urrikal zakiz-
kigu, Jainco
Jauna.*

*Urrical zakiz-
kigu.*

*Hil direnen
arimac bakean
pausa ditecela*

ŷ. Miserere
nostri, Domine :

Ŕ. Miserere
nostri.

ŷ. Fidelium
animæ per mi-
sericordiam Dei

requiescant	in	<i>Jaincoaren</i>	<i>mi-</i>
pace.		<i>sericordiaz.</i>	
℞. Amen.		<i>Halabiz.</i>	

I. ESTACIONEA

Jesus hiltcerat condenatua.

Juduec galdatu cioten Pilatusi hiltcerat cezan Jesus. Herraz ari ciren Juduec, eta Pilatusec eman zuen bere baia ahuleciaz... Jesusec bere burua uzten du heien escuetarat, guretzat hilez nahi baikitu salbatu.

Jesus ona, gure bekhatuac zure gain harturic, nahi izan dituzu jasan, gure orde, gure bekhatuaz merecitu gaztiguac; gure jasan beharrac, zure nahi dituzu pairatu!... Jarraikitzen gitzauzularic Calbarioco bide huntan, othoi hunki-zkitzu gure bihotzac, compreni dezagun guretzat izan duzun amodio izari-gabecoa.

Gure Aita, etc.

II. ESTACIONEA

Jesu curutceaz cargatua.

Hiltceco moldetarie garratcena hautatu dute Jesusentzat. Curutce bati itzaturic hil behar du! Eta, curutcea ereman-arazten diote berari hiltceco tokiraino.

-Jesus ona, hiltcea bera ez zauntzun aski: oinhaceric icigarrienen erdian hiltcea onhartu duzu!... Certaco bada hori? Nahiz-eta guri hobeki gogoan sar-araci cer den bekhatua, cer diren hain errechki egiten ditugun bekhatu hec!... Ba, Jesus maitea, egizu, zure oinhaceac ikhusiz, sar dezagun behin bethicotz gure gogoan cer den bekhatua.

Gure Aita, etc.

III. ESTACIONEA**Jesus curutcearen pean
eroria.**

Azotatu zutenean eta elhorriz co-
roatu, hainbeste odol galdu zuen
Jesusec! Ecindua, herrestan baicic ez
dezake ereman curutce dorphe hura.
Ikhus dezagun hemen lurrerat eroria.

Jesus Jauna, Jainco bezala
berri cinitzazkeen zure gorphutz
ecinduaren indarrac. Bainan ez :
oinhace guciac ez zaintzun so-
bera guri eracasteco nola has-
tiatu behar ginuken bekhatua.
Iguzu othoi, bekhatuaren, beste
cer-nahiren baino beldurrago izai-
teco gracia.

Gure Aita, etc.

IV. ESTACIONEA

Jesusi bidera heldu zaio bere Ama.

Lehen erorico hartaric chutitcearekin Jesusec ikhusten du bere Ama bide-hegira ethorria... Semeac ikhusten ditu Ama maite haren nigarrac, eta Amac bere Semearen oinhaceac. Cer bihotz-erdiragarria!

Ama ona, guc diogu sofri-araci, guc gure bekhatuez, zure Seme maiteari. Eta, halarican ere, maite gituzu!... maite, zure Semearen-tzat duzun amodio beraz, baitakizu haren odola gostaiac girela. Ar-diets-aguzu bekhatuaren cinez hastiatceco gracia, gure urrikiaz bederen errepara dezagun orai artio egin dugun gaizkia.

Gure Aita, etc.

V. ESTACIONEA**Simon Cirenecoac laguntcen
du curutcearen eremaiten.**

Burregoac beldur dira Jesus ez dakioten biciric hel Calbarioraino. Han iragaiten cen gizon bati ereman-arazten diote curutcea bide pusca bat.

Jesus on eta amulsua, cerbait jasaiteco dugunean zure nahi sainduaren bethetceco, zure curutcea daucuzu mement labor batentzat escaintcen. Eta guc, hanbat eta hanbat aldiz, ez dautzugu hartu nahi izan curutce hura, lotsaz egiteco gure buruer behar den borcha bekhatutic beiratceco !... Jesus maitea, iguzu othoi ezagut dezagun gure bihotz-escasa.

Gure Aita, etc.

VI. ESTACIONEA**Emazte saindu batec chucateen dio begitartea.**

Beha dezogun emazte saindu horren berthuteari. Ez dute lotsatcen burregoec. Heien artetic hurbiltcen da Jesusen ganat, eta chucateen dio, thuz, icerdiz eta odolez estalia duen begitarte.

Cer exemplua zaucun hemen emana! Baginu guc ere, emazte saindu horrec bezala, beldur eta ahalge guciac garhaituz, gure giristino urhatsei bethi jarraikitceco indarra! Zonbat aldiz ez zaucu escastu indar hori!... Jesus ona, iguzu gracia ahalgetan sartceco gure ahuleciaz.

Gure Aita, etc.

VII. ESTACIONEA**Jesus bigarren aldian eroria.**

Jesus erortcen da berriz bere curucearekin... Zonbat aldiz ez gira gu ere erori, erori bekhatuan!... Bizkitartean, Jesus barkhatcerat dago oraino, egiazki nahi balin-badugu erneago egon hemendic goiti.

Bai, Jesus gure Salbatzaile maitea, hainbeste aldiz erori gira bekhatuan! Bainan ukho egin nahi diogu orai artio ereman dugun bicitce ilhaunari. Gure bihotzetan phitz-azu eta azcar chede hori, ez giten eror gehiago hainbeste oinhace gosta zaitzun bekhatuetan.

Gure Aita, etc.

VIII. ESTACIONEA

Jesus mintzatcen zaiote nigarrez darraizcon emazte batzuei.

Jesus itzultcen da emazte heien ganat, eta erraiten deie nigar egin dezaten, ez hartaz, bainan ba beren buruez eta beren haurrez. Eracasten daucuhitz hoitaz, lehen-lehenic gure bekhatuez dugula nigar egiteco.

Jesus maitea, deus ez luke balio hunkituac izan giten zure oinhacez, bardin ez badiogu ukho egin nahi bekhatuari. Egizu othoi go-goan sar dezagun bada alderat bekhatua dela gaitz gucietaric handiena, Jaincoaren ohorear calte egiten diolacotz, eta zure oinhace guciac hartaric heldu di-relacotz.

Gure Aita, etc.

IX. ESTACIONEA**Jesus hirugarren aldian
eroria.**

Calbariorat heltceari, Jesus hirugarren aldico erortcen da. Ikhusten du cer duen sofritu behar oraino. Bainan sofricario hoi en beldurrac baino gehiago, bihotza joaiten dio orhoitceac zonbatentzat den alferretan hilen, ez dutelacotz nahico baliatu haren heriotceaz.

Hetari c izanen othe gira gu ere, Jesus maitea!... Zuc hoinbeste guretzat pairatu duzun ondoan, galduco othe gira gu ere eternitate gucicotzat!... Ez, Jesus ona: bainan emaguzu lehia joaiteco laster gure arimen garbitcerat Penitenciaco sacramenduan, eta chede fermua berriz ez itzultceco bekhaturat gure biciac dirauen o.

Gure Aita, etc.

X. ESTACIONEA

Jesus buluzten dute.

Jesusi khentcen daizcote bere soinecoac. Lothuac cituen zauriei. Sarraskitan ezartcen diote herriz gorphutz gucia... Arte hartan Jesus, begiac cerurat alchatuac, othoitcean dago guretzat bere Aita Jaincoari.

Bai, Jesus maitea, egizu othoitz guretzat... Gure bihotzac sobera hartuac ditugu lur huntaco ezdeuskeriez. Hec baicic ez gogoan, zu ahantciric gabiltza... Egizu ikhus dezagun deus ez direla, deus, cerucotzat baliatuco ez zaizcun lan, onthasun, atsegin eta gaineraco guciac. Iguzu othoi gracia hori, zure oinhacen bidez.

Gure Aita, etc.

XI. ESTACIONEA**Jesus curutcean itzatua.**

Ikhus dezagun Jesus curutcearen gainean etzana... Itzatcen diote escubat, gero bestea, gero zangoac... Cer oinhace ikharagarriac, itce lodi hetaz cilhatcen daizcotelariac escuac eta oinac!... Jesusec, ichilic eta batere pleinitu gabe, jasaiten ditu oro... gure gatic!

Jesus ona, ez girea bada urrituco ikhusiz cer oinhace gusta zaitzun gure bekhatuac!... Heiecituzte itzatu curutce horri. Hetaz daitzugu guhaurec sarthu itce handi horieac escuetan eta oinetan. Horra gure lana!... Oi Jesus, ezagut dezagun bada eta cinez aithor gaizki egin dugula!

Gure Aita, etc.

XII. ESTACIONEA

Jesus curutcean hila.

Eman giten Jesus curutceficatuaren oinetan .. Ikhus dezagun Jesus bici oraino hirur oren lucez curutceari itzatua... Ez ditake berma ez escuei ez oinei, hetaco zauriac urratu gabe... Curutcetic, burregoentzat barkhamendu galdatcen dio Aita Jaincoari, ohoin onari cerua hitzemaiten dio urrikitu delacotz, gu guciei Andredena Maria amatzat emaiten dauca, eta hiltcen da.

Jesus ona, zure oinetan ahuspez emanic, eta zure curutce hori besarcatur, oihu egiten dautzugu : Barkha, Jesus, barkha!... Barkha gure bekhatuac ! Cinez eta egiazki urrikituac gira!... Bekhatu eginez sofri-araci dautzugu, Jesus ona. Guc citugu itzatu curutce horri, guc hor hil-araci!... Bainan cinez eta bihotcetic erraiten dautzugu : Cer nahi baino nahiago ginuke ez baginitu egin, zu sofri-araci, zu hil-araci cituzten bekhatu hec!... Jesus ona, guretzat amodioz hila, othoi barkha! — *Gure Aita; etc.*

XIII. ESTACIONEA

**Jesus curutcetic jautsia,
eta bere Amaren besoetan
emana.**

Hurbil giten Ama doloratu horren ganat; eta, bere Seme hilaren gorphutza besoetan daucalaric, erran dezogun :

O Maria, amatzat Jesusec hiltcean guri emana, hobendun gira, eta handizki hobendun! Guc dugu hil-araci zure Seme maitea!... Heldu gitzauzu bizkitartean haur batzu beren amaren ganat bezala. Gure hobena nahi dugu erreparatu. Lagun gitzazu, Ama maitea, Penitenciaco sacramendurat hurbiltcen egiazco contricionea bihotcean, eta gero, seculan gehiago bekhaturat ez itzultcen.

Gure Aita, etc.

XIV. ESTACIONEA**Jesus ehorcia.**

Jesusen gorputza ezarri zuten hobian. Orhoit giten gu ere hilen girela orobat egun batez, behar bada uste baino lehen. Gure gorputza emanen dute hobian. Bainan gure arima agertuco da Jaincoaren aiticinerat, handi eternitateco zorionean edo zorigaitcean sartceco.

Jesus ona, beira gitzazu heriotce gaichtotic!... Eta hortaco, bekhatu mortalezco estatuan bagira, lagun gitzazu estatu dohacabe hortaric atheratcen ahalaz laster cofesio on batez; eta gero bicitcen urrunduz bethi bederen bekhatu mortaletaric : heltceco egun batez zure heriotceaz ideki daucuzun ceru eder hartarat. Halabiz.

Gure Aita, etc.

ŷ. Parce, Domine, parce populo tuo :

℞. Ne in æternum irascaris nobis.

Barkha, Jau-na, barkha zure populuari :

Ez zakizkigu hasarre egon bethicotzat.

Hiruetan.

ARROSARIOA

Arrosarioa : Andredena Mariari egi-
ten ahal zaion othoitz hoberenetic
bat, hoberena ez bada.

Ontsalaric, arrosarioa erran behar
litake : *Arrosarioco misterioac gogoan
erabiliz Agur Mariac erraitean.* —
Bederen, hamarreco baxhotcha has-
tean aipha zazu hamarreco hari doacon
misterioa; • gutienetic, zure gogoan
orhoit cite misterio hartaz.

Ez litake bada gaichto alderat ikhas-
tea, aphurto bat bederen, arrosarioco
misterio baxhotchac erran nahi duen
gerthacarria. — Bestalde, zonbat potret
ez da gerthacari hec eracusten daizcu-
tenac? Behin bethico egina litaken lan
bat : misterio heien gogoan hartcea
baxhotcha bere potretarekin. Eta gero
errech litake potret hura gogoan,
haren aiticinean hamarreco baxhotcha-
ren erraitea.

Misterioen gogoan erabiltcea arrosa-
rioa erraitean, galdatua zaucu, ira-
baztecotz arrosarioari eratchikiac diren
induljencia gehienac.

BOZCARIOZCO MISTERIOAC

1^a Anonciacionea.

Gabriel Aingerua agertcen zaio Andredena Mariari : *Agur, graciaz bethea...* eta erraiten dio Jainco Semearen ama izaiterat doala... Eta horra nun Trinitate Sainduco bigarren presuna gizon egiten den Andredena Mariaren sabelean! — Eracaspenna : *humiltasuna*.

2^a Bisitacionea.

Andredena Maria badoa bere cusi Elizabethen ikhusterat... *Nundic heldu zaut zorion hau, ene Jaincoaren ama jin dakidan ene ganat?... Magnificat cantatuz, eskerrac bihurtcen diozca Andredena Mariac Jaincoari... Jondoni Joane-Baptista garbitua da bekhatu orijinaletic. — Lagun proximoaren alderaco amodioa.* |

3^a Jesusen sortcea.

Barroki batean sortu cen Jesus, ceru-lurren jabea!... Gogoz eman cite Andredena Maria eta san Josepekin, harat ethorri ciren artzain heien artean, eta errazu hamarreco hau Jesus haurraren aitcinean. — *Lurreco onthasunei ez atchikitcea.*

4^a Presentacionea.

Lege zaharrac Juduei manatcen cioten bezala, Andredena Mariac presentatcen du Jerusalemeco temploan bere Seme Jesus, sortu cenetic berrogoigarren egunean. — *Jaincoaren eta Elizaco legen segitcea.*

5^a Jesus temploan causitua.

Jesus haurra, Jerusalemeco templorat Andredena Maria eta

san Josepekin joan cen batez, han baratu cen hec ohartu gabe... Auhenetan bilhatcen dute hirur egunez, eta azkenecotz hatzemaiten temploan. — *Jesus galtcen badugu bekhatuaz, soseguric ez ukhaitea hura berriz hatzeman artio cofesio on batean.*

DOLOREZCO MISTERIOAC

1^a Jesusen agonia.

Jesus, Oliberetaco baratcean, nigar eta auhenetan, odolezco icerdi batec hartua, othoitcean dago bere Aita Jaincoari... Han cituen gogoan gure bekhatuac! — *Bekhatuen urrikia.*

2^a Jesus azotatua.

Azotatcen dute Jesus... Hara-
giac zathitan, hezurretaraino lar-
rutua, jasaiten ditu oro ichilic...
gure lohikeriazco bekhatuen erre-
paratcea gatic. — *Lohikeriazco
bekhatuetaric beiratcea.*

3^a Jesus elhorriz coroatua.

Elhorrizco coro icigarri bat
ezartcen diote Jesusi buruan, eta
sartcen larruan barna... Horra
cer gusta zaizcon guc gogoz egin
ditugun bekhatuac, gure urgu-
luzco, lohikeriazco, mendekiozco
gogoetac. — *Gogoz ere bekhatu
egitetic beiratcea.*

4^a Jesusec curutcea carreatcen du.

Ikhus-azu Jesus joaiten curutcea
bizcarrean Calbarioari gora...

bere etsaien irri eta trufen er-
dian... Ecindua, erortcen da
hiruetan... Zoin nekez igaiten
duen bide hura!... eta bizkitartean
cer paciencia! — *Gure curutcen,
nahigaben, girichtinoki jasaitea.*

5^a Jesus hiltcen da curutcearen gainean.

Errazu hamarreco hau curutce-
aren oinetan emaiten cirelaric...
Curutceari itzatua, hirur oren
lucuz bicitcen da oraino Jesus!...
Beha zazu escu eta oin cilhatu
horier... Oi Jesus onaren amo-
dioa!... gure gatic hil da oinha-
ceric handienetan!... — *Jesusen
oinhacen eta heriotcearen ez ber-
ritcea gure bihotcetan bekhatu mor-
talaz.*

GLORIAZCO MISTERIOAC

1^a Jesusen phiztea.

Jesus ez cen luzaz hilic egon...hirurgarren egunean, Phazcegoicean, phiztu cen eta hobitiek elkhi... Gu ere phiztuko gira orobat munduaren akhabantzian.. Cerucotzat ala ifernuco?... Cen ere baitugu merecitcen orai bier gireno. — *Graciazco estatuan irautea hil artio.*

2^a Jesusen cerurat igaitea.

Phiztu-eta berrogoi egunen buruan Jesus igan cen cerurat.. Ikhus-azu cerurat alchatcen eta han sartcen... Badauca lekhu bazuretzat preparatua ceru edert hartan. — *Cerurat joaiteco guticiegiazco eta funsezco bat.*

3^a Izpiritu-Sainduaren jaustea Apostoluen gainerat.

Othoitcean zauden elgarrekin, Apostoluac Jesu-Christoc hitzeman cioten Izpiritu-Sainduaren aiduru... Mendecoste goicean, Izpiritu-Saindua jautsi cen Apostoluen gainerat suzco mihi batzuen itchuran. — *Othoitzaren maite ukhaitea.*

4^a Andredena Maria cerurat alchatua.

Hil cen Andredena Maria, eta haren gorphutza ehortci zuten... Bainan Jaincoac ez zuen utci gorphutz hura usteltcerat hobian... Laster juntatu zuen berriz arimarekin, eta Andredena Maria phizturic alchatua izan da arima eta gorphutz cerurat. — *Heriotce on baten egitea.*

5^a **Andredena Maria ceruan coroatua.**

Nolacoa othe bide da ceruan
Andredena Mariaren gloria?...
Han, Jaincoaren aldean, bere
Seme Jesus maitearen aldean, cer
dohatsutasuna ez da harena!...
Orhoitcen othe da gutaz? Bai,
gure othoitcen beha dago, heien
heltceco bere seme Jesus maitea-
ri.—*Andredena Mariaren alderaco
debocionea.*

BEZPERAC

ŷ. Deus, in adiutorium meum
intende.

Ŕ. Domine, ad adjuvandum
me festina.

ŷ. Gloria Patri et Filio, * et
Spiritui Sancto.

Ŕ. Sicut erat in principio, et
nunc et semper, * et in sæcula
sæculorum. Amen.

Alleluia.

Edo: Laus tibi, Domine, Rex
æternæ gloriæ.

PSALMOAC

Dixit Dominus.	209
Confitebor	210
Beatus vir	211
Laudate pueri	212
Laudate Dominum.	213
In exitu.	214
Credidi.	217
Memento	218
Beati omnes	220
Lætatus sum.	221
Nisi Dominus.	222
Lauda Jerusalem.	223

Dixit Dominus Domino meo : * Sede a dextris meis.

Donec ponam inimicos tuos, * scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion : * dominare — in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ — in splendoribus sanctorum * ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Dominus, et non pœnitabit eum : * Tu es Sacerdos in æternum — secundum ordinem Melchisedech.

Dominus a dextris tuis, * confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas : * conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet : * propterea exaltabit caput. — Gloria...

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, * in concilio justorum et congregatione.

Magna opera Domini; * exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio et magnificentia opus ejus : * et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum, — misericors et miserator Dominus : * escam dedit timen- tibus se.

Memor erit in sæculum testa- menti sui : * virtutem operum suorum — annuntiabit populo suo :

Ut det illis hæreditatem gen- tium : * opera manuum ejus, ve- ritas et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus, — confirmata in sæculum sæculi, * facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo : * mandavit in æternum testamentum suum.

Sanctum et terribile nomen ejus : * initium sapientiæ timor Domini.

Intellectus bonus — omnibus facientibus eum : * laudatio ejus manet in *sæculum sæculi*.

Gloria...

Beatus vir qui timet Dominum, * in mandatis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : * generatio rectorum benedicetur.

Gloria et divitiæ in domo ejus ; * et justitia ejus manet in *sæculum sæculi*.

Exortum est in tenebris lumen rectis : * misericors, et miserator, et justus.

Jucundus homo qui miseretur
et commodat, — disponet sermo-
nes suos in iudicio; * quia in
æternum non commovebitur.

In memoria æternâ erit justus: *
ab auditione mala non timebit.

Paratum cor ejus sperare in
Domino; — confirmatum est cor
ejus: * non commovêbitur, —
donec despiciat inimicos suos.

Dispersit, dedit pauperibus: —
justitia ejus manet in sæculum
sæculi: * cornu ejus exaltabitur
in gloria.

Peccator videbit, et irascetur; —
dentibus suis fremet, et tabescet: *
desiderium peccatorum peribit.

Gloria...

Laudate, pueri, Dominum; *
laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum, *

ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum, * laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus, * et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, — qui in altis habitat, * et humilia respicit in cœlo et in terra?

Suscitans a terra inopem, * et de stercore erigens pauperem;

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo, * matrem filiorum lætantem.

Gloria...

Laudate Dominum omnes gentes, * laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super

nos — misericordia ejus, * et veritas Domini manet in æternum.
Gloria...

In exitu Israel de Ægypto, *
domus Jacob de populo barbaro;
Facta est Judæa sanctificatio
ejus, * Israel potestas ejus.

Mare vidit, et fugit : * Jordanis
conversus est retrorsum.

Montes exultaverunt *ut* arietes, *
et colles sicut agni ovium.

Quid est tibi, mare, quod fugisti : *
et tu, Jordanis, quia conversus es retrorsum ?

Montes, exultastis sicut arietes, *
et colles, sicut agni ovium.

A facie Domini mota est terra, *
a facie Dei Jacob;

Qui convertit petram in stagna
aquarum, * et rupem in fontes
aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis,*
sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua et veritate tua; * nequando dicant gentes : — Ubi est Deus eorum?

Deus autem noster in cœlo : * omnia quæcumque voluit fecit.

Simulacra gentium argentum et aurum : * opera manuum hominum.

Os habent, et non loquentur : * oculos habent, et non videbunt.

Aures habent, et non audient : * nares habent, et non odorabunt.

Manus habent et non palpabunt; — pedes habent, et non ambulabunt : * non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea, * et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israel speravit in Do-

mino : * adjutor eorum et protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino : * adjutor eorum et protector eorum est.

Qui timent Dominum speraverunt in Domino : * adjutor eorum et protector eorum est.

Dominus memor fuit nostri, * et benedixit nobis.

Benedixit domui Israel ; * benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum, * pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos, * super vos, et super filios vestros.

Benedicti vos a Domino, * qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Domino : * terram autem dedit filiis hominum.

Non mortui laudabunt te, Do-

mine; * neque omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, — benedicimus Domino, * ex hoc nunc, et usque in sæculum. — Gloria...

Credidi, propter quod locutus sum; * ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino * pro omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam, * et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam — coram omni populo ejus : * pretiosa in conspectu Domini — mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus; * ego servus tuus, — et filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea : * tibi sacrificabo hostiam laudis, — et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam — in conspectu omnis populi ejus, * in atriis domus Domini, — in medio tui, Jerusalem.

Gloria Patri...

Memento, Domine, David, * et omnis mansuetudinis ejus.

Sicut juravit Domino, * votum vovit Deo Jacob :

Si introiero in tabernaculum domus meæ, * si ascendero in lectum strati mei ;

Si dederero somnum oculis meis, * et palpebris meis dormitationem,

Et requiem temporibus meis, — donec inveniam locum Domino, * tabernaculum Deo Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephra-

ta; * invenimus eam in campis silvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus; * adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine, in requiem tuam, * tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam; * et sancti tui exultent.

Propter David servum tuum, * non avertas faciem christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, — et non frustrabitur eam: * de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum, * et testimonia mea hæc quæ docebo eos:

Et filii eorum usque in sæculum, * sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion, *
elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum
sæculi; * hic habitabo quoniam
elegi eam.

Viduam ejus benedicens bene-
dicam; * pauperes ejus saturabo
panibus.

Sacerdotes ejus induam salu-
tari; * et sancti ejus exultatione
exultabunt.

Illuc producam cornu David; *
paravi lucernam christo meo.

Inimicos ejus induam confu-
sione; * super ipsum autem efflo-
rebit sanctificatio mea.

Gloria...

Beati omnes qui timent Do-
minum, * qui ambulant in viis
ejus.

Labores manuum tuarum quia

manducabis, * beatus es, et bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans * in lateribus domus tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum * in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo * qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion ; * et videas bona Jerusalem — omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum, * pacem super Israel.

Gloria...

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi : * in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri * in atriis tuis, Jerusalem.

Jerusalem quæ ædificatur ut

civitas, * *cujus participatio ejus in idipsum.*

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini; * *testimonium Israel — ad confitendum nomini Domini.*

Quia illic sederunt sedes *in* iudicio, * *sedes super domum David.*

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem, * *et abundantia diligentibus te.*

Fiat pax in virtute tua, * *et abundantia in turribus tuis.*

Propter fratres meos et proximos meos, * *loquebar pacem de te.*

Propter domum Domini Dei nostri, * *quæsivi bona tibi.*

Gloria...

Nisi Dominus *ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.*

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere : * surgite postquam sederitis, — qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis *suis* somnum : * ecce hæreditas Domini, filii; — merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis, * ita filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis : * non confundetur — cum loquetur inimicis suis in porta.

Gloria...

Lauda, Jerusalem, Dominum : * lauda Deum tuum, Sion ;
Quoniam confortavit seras por-

tarum tuarum, * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem, * et adipe frumenti satiat te;

Qui emittit eloquium suum terræ, * velociter currit sermo ejus;

Qui dat nivem sicut lanam, * nebulam sicut cinerem spargit;

Mittit crystallum suam sicut bûccellas : ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea : * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob, * justitias et judicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi, * et judicia sua non manifestavit eis.

Gloria...

 HIMNOAC

Ave, maris stella.	37
Veni Creator.	34
Exsultet orbis.	226
Deus, tuorum.	227
Iste confessor.	228
Jesu corona.	230
Creator alme.	231
Jesu redemptor.	232
Audi, benigne Conditor.	234
Vexilla regis.	235
Hæc dies.	236
Salutis humanæ	236
Pange lingua.	237
Te Joseph	239
Placare.	240

Apostoluen phestetan.

Exsultet orbis gaudiis,
Cœlum resultet laudibus;
Apostolorum gloriam
Tellus et astra concinunt.

Vos sæculorum iudices,
Et vera mundi lumina,
Votis precamur cordium:
Audite preces supplicum.

Qui templa cœli clauditis,
Serasque verbo solvitis,
Nos a reatu noxios
Solvi jubete, quæsumus.

Præcepta quorum protinus,
Languor salusque sentiunt,
Sanate mentes languidas;
Augete nos virtutibus;

Ut, cum redibit arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempiterni gaudii
Concedat esse compotes.

Patri, simulque Filio,
Tibique, sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit jugiter
Sæclum per omne gloria. Amen.

Martir baten phestetan.

Deus, tuorum militum
Sors, et corona præmium,
Laudes canentes Martyris
Absolve nexu criminis.

Hic nempe mundi gaudia,
Et blanda fraudum pabula
Imbuta felle deputans,
Pervenit ad cœlestia.

Pœnas cucurrit fortiter,
Et sustulit viriliter,
Fundensque pro te sanguinem
Æterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplici
Te poscimus, piissime,
In hoc triumpho Martyris
Dimitte noxam servulis.

Laus et perennis gloria
 Patri sit, atque Filio,
 Sancto simul Paraclito,
 In sempiterna sæcula. Amen.

Confesoren phestetan.

Iste confessor Domini colentes
 Quem pie laudant populi per or-
 - - - - - [bem
 Hac die lætus meruit beatas
 Scandere sedes.

edo :

Hac die lætus meruit supremos
 Laudis honores.

Qui pius, prudens, humilis, pudi-
 - - - - - [cus,
 Sobriam duxit sine labe vitam,
 Donec humanos animavit auræ
 Spiritus artus.

Cujus ob præstans meritum fre-
[quenter
Ægra, quæ passim jacuere mem-
[bra,
Viribus morbi domitis, saluti
Restituuntur.

Noster hinc illi chorus obsequen-
[tem
Concinit laudem, celebresque
[palmas;
Ut piis ejus precibus juvemur
Omne per ævum.

Sit salus illi, decus, atque virtus,
Qui super cœli solio coruscans,
Totius mundi seriem gubernat
Trinus et unus. Amen.

Birjinen phestetan.

Jesu, corona Virginum,
Quem mater illa concipit,
Quæ sola virgo parturit,
Hæc vota clemens accipe.

Qui pergis inter lilia,
Septus choreis Virginum,
Sponsus decorus gloria,
Sponsisque reddens præmia.

Quocumque tendis, Virgines
Sequuntur, atque laudibus
Post te canentes cursitant,
Hymnosque dulces personant.

Te deprecamur supplices
Nostris ut addas sensibus
Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

Virtus, honor, laus, gloria,
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sæculorum sæcula. Amen.

Abendoan.

Creator alme siderum,
Æterna lux credentium,
Jesu Redemptor omnium,
Intende vobis supplicum.

Qui dæmonis ne fraudibus
Periret orbis, impetu
Amoris actus, languidi
Mundi medela factus es.

Commune qui mundi nefas
Ut expiares, ad Crucem
E Virginis sacrario
Intacta prodis victima.

Cujus potestas gloriæ,
Nomenque cum primum sonat,
Et cœlites et inferi
Trememente curvantur genu.

Te deprecamur, ultimæ
Magnum diei judicem
Armis supernæ gratiæ
Defende nos ab hostibus.

Virtus, honor, laus, gloria,
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In sæculorum sæcula. Amen.

Eguberriz.

Jesu, Redemptor omnium,
Quem, lucis ante originem,
Parem paternæ gloriæ
Pater supremus edidit :

Tu lumen et splendor Patris,
Tu spes perennis omnium,
Intende quas fundunt preces
Tui per orbem servuli.

Memento, rerum Conditor,
Nostri quod olim corporis,
Sacrata ab alvo Virginis
Nascendo, formam sumpseris.

Testatur hoc præsens dies,
Currens per anni circulum,
Quod solus e sinu Patris
Mundi salus adveneris.

Hunc astra, tellus, æquora,
Hunc omne quod cælo subest,
Salutis auctorem novæ
Novo salutat cantico.

Et nos, beata quos sacri
Rigavit unda sanguinis
Natalis ob diem tui
Hymni tributum solvimus.

Jesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et almo Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

Garizuman.

Audi benigne Conditor.
Nostras preces cum fletibus,
In hoc sacro jejunio
Fusas quadragenario.

Scrutator alme cordium,
Infirma tu scis virium:
Ad te reversis exhibe
Remissionis gratiam.

Multum quidem peccavimus,
Sed parce confitentibus
Ad nominis laudem tui
Confer medelam languidis.

Concede nostrum conteri
Corpus per abstinentiam,
Culpæ ut relinquunt pabulum
Jejunia corda criminum.

Præsta, beata Trinitas,
Concede, simplex Unitas,
Ut fructuosa sint tuis
Jejuniorum munera. Amen.

Pasioneco demboran.

Vexilla Regis prodeunt;
Fulget Crucis mysterium,
Qua vita mortem pertulit,
Et morte vitam protulit.

Quæ vulnerata lanceæ
Mucrone diro, criminum
Ut nos lavaret sordibus,
Manavit unda et sanguine.

Impleta sunt quæ concinit
David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit a ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
Ornata Regis purpura,
Electa digno stipite,
Tam sancta membra tangere.

Beata cujus brachiis
Pretium pependit sæculi,
Statera facta corporis,
Tulitque prædam tartari.

O Crux, ave, spes unica,
 Hoc passionis tempore,
 Piis adauge gratiam,
 Reisque dele crimina.

Te, fons salutis, Trinitas,
 Collaudet omnis spiritus;
 Quibus Crucis victoriam
 Largiris, adde præmium.

Amen.

- - - *Phazcoz.*

Hæc Dies quam fecit Dominus: exul-
 temus et lætemur in ea.

Salbatozez.

Salutis humanæ sator,
 Jesu, voluptas cordium,
 Orbis redempti conditor,
 Et casta lux amantium.

Qua victus es clementia,
 Ut nostra ferres crimina!
 Mortem subires innocens,
 A morte nos ut tolleres?

Perrumpis infernum chaos;
Vinctis catenas detrahis;
Victor triumpho nobili
Ad dexteram Patris sedes.

Te cogat indulgentia
Ut damna nostra sarcias,
Tuique vultus compotes
Dites beato lumine.

Tu dux ad astra et semita,
Sis meta nostris cordibus,
Sis lacrymarum gaudium,
Sis dulce vitæ præmium.

Amen.

Phesta berriz.

Pange, lingua, gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
Quem in mundi pretium,
Fructus ventris generosi,
Rex effudit gentium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conversatus,
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,
Observata lege plene
- Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ,
Se dat suis manibus.

Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitque sanguis Christi merum,
Et si sensus deficit,
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui;
Et antiquum documentum

Novo cedat ritui :
 Præstet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
 Laus et jubilatio,
 Salus, honor virtus quoque
 Sit et benedictio :
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

San Josepen himnoa.

Te, Joseph, celebrent agmina cœlitum.
 Te cuncti resonent christiadum chori :
 Qui clarus meritis, junctus es inclytæ,
 Casto fœdere, Virgini.

Almo cum tumidam germine conju-
 [gem,
 Admirans dubio tangeris anxius,
 Afflatu superi Flaminis Angelus
 Conceptum puerum docet.

Tu natum Dominum stringis; ad exte-
 [ras
 Ægypti profugum tu sequeris plagas :
 Amissum Solymis quæris, et invenis,
 Miscens gaudia fletibus.

Post mortem reliquos mors pia conse-
 [crat,
 Palmamque emeritos gloria suscipit;
 Tu vivens, superis par frueris Deo,
 Mira sorte beatior.

Nobis, summa Trias, parce precanti-
 [bus;
 Da Joseph meritis, sidera scandere;
 Ut tandem liceat nos tibi perpetim
 Gratum promere canticum.
 Amen.

Umia Sainduz.

Placare, Christe, servulis,
 Quibus Patris clementiam
 Tuæ ad tribunal gratiæ
 Patrona Virgo postulat.

Et vos beata, per novem
Distincta gyros, agmina,
Antiqua cum præsentiis,
Futura damna pellite.

Apostoli cum Vatibus,
Apud severum Judicem
Veris reorum fletibus,
Exposcite indulgentiam.

Vos purpurati Martyres,
Vos candidati præmio
Confessionis, exules
Vocate nos in patriam.

Chorea casta Virginum
Et quos eremus incolas
Transmisit astris, Cœlitum
Locate nos in sedibus.

Auferte gentem perfidam
Credientium de finibus;
Ut unus omnes unicum
Ovile nos Pastor regat.

Deo Patri sit gloria,
Natoque Patris unico,
Sancto simul Paraclito,
In sempiterna sæcula. Amen.

MAGNIFICAT

- **Magnificat** * anima mea Dominum :

Et exultavit spiritus meus * in Deo salutari meo ;

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : * ecce enim ex hoc beatam me dicent — omnes generationes :

Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus a progenie in progenies * timentibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo; * dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis * et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum, * recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros, * Abraham, et semini ejus in sæcula.

Gloria...

AMA BIRJINAREN ANTIFONAC

Abendoan.

Alma Redemptoris Mater,
Quæ pervia cœli porta manes,
Et stella maris, succurre cadenti
surgere qui curat, populo :

Tu quæ genuisti, natura mirante,
tuum sanctum Genitorem ;

Virgo prius ac posterius, Ga-
brielis ab ore sumens illud Ave,
Peccatorum miserere.

ŷ. Angelus Domini nuntiavit Mariæ.
R̄. Et concepit de Spiritu sancto.

Edo :

ŷ. Post partum Virgo inviolata per-
mansisti :

R̄. Dei genitrix, intercede pro nobis.

Ganderailutic goiti.

Ave, Regina cœlorum,
 Ave, Domina Angelorum :
 Salve, radix, salve, porta,
 Ex qua mundo lux est orta :

Gaude, Virgo gloriosa,
 Super omnes speciosa :
 Vale, o valde decora :
 Et pro nobis Christum exora.

ŷ. Dignare me laudare te, Virgo sacra-
 crata ;

Ŕ. Da mihi virtutem contra hostes
 tuos.

Phazco demboran.

Regina cœli, lætare, alleluia,
 Quia quem meruisti portare,
 [alleluia ;
 Resurrexit sicut dixit, alleluia :
 Ora pro nobis Deum, alleluia.

ŷ. Gaude et lætare, Virgo Maria, al-
 leluia.

R̄. Quia surrexit Dominus vere, alleluia.

Oracionea. Deus qui per Resurrectionem Filii tui Domini nostri Jesu Christi, mundum lætificare dignatus es; præsta quæsumus, ut per ejus genitricem Virginem Mariam, perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Trinitatetic goiti.

SALVE, Regina, Mater misericordiæ: vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamamus, exules filii Evæ. Ad te suspiramus gementes et flentes in hac lacrymarum valle. Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte: et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende: o clemens! o pia! o dulcis Virgo Maria!

ŷ. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

R̄. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oracionea. Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriosæ Virginis Matris Mariæ corpus et animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, Spiritu Sancto cooperante, præparasti: da, ut cujus commemoratione lætæmur, ejus pia intercessione ab instantibus malis et a morte perpetua liberemur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Divinum auxilium maneat semper nobiscum. R̄. Amen.

SACRAMENDU SAINDUAREN BENEDICIONETAN

O salutaris hostia,
Quæ cœli pandis ostium,
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
 Sit sempiterna gloria
 Qui vitam sine termino
 Nobis donet in patria. Amen.

Tantum ergo (*238 payan*).

Ÿ. Panem de cœlo præstitisti eis.

Ŕ. Omne delectamentum in se habentem.

Oracionea. Deus qui nobis sub sacramento mirabili Passionis tuæ memoriam reliquisti, tribue quæsumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacramysteria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

Eguberrico cantica.

Adeste, fideles, læti triumphantes:
 Venite, venite in Bethlehem.
 Natum videte Regem Angelorum.
 Venite, adoremus; venite, ado-

remus; venite, adoremus Domi-
num.

En, grege relicto, humiles ad
[cunas

Vocati pastores appropierant;
Et nos ovanti gradu festinemus.

Venite, adoremus, etc.

Æterni Parentis splendorem æter-
[num

Velatum sub carne videbimus;
Deum infantem pannis involutum.

Venite, adoremus, etc.

Pro nobis egenum et feno cuban-
[tem,

Piis foveamus amplexibus.

Sic nos amantem quis non reda-
[maret?

Venite, adoremus, etc.

Phazcoz. — O filii et filiaë,
Rex cœlestis, Rex gloriaë,
Morte surrexit hodie.
Alleluia.

Et Maria Magdalene,
Et Jacobi, et Salome,
Venerunt corpus ungere.
Alleluia.

À Magdalena moniti,
Ad ostium monumenti
Duo currunt discipuli.
Alleluia.

Sed Joannes Apostolus
Cucurrit Petro citius,
Ad sepulchrum venit prius.
Alleluia.

In albis sedens Angelus
Respondit mulieribus,
Quia surrexit Dominus.
Alleluia.

Discipulis adstantibus,
In medio stetit Christus,
Dicens : Pax vobis omnibus.
Alleluia.

Postquam audivit Didymus
Quia surrexerat Jesus,
Remansit fide dubius.
Alleluia.

Vide, Thoma, vide latus,
Vide pedes, vide manus,
Noli esse incredulus.
Alleluia.

Quando Thomas Christi latus,
Pedes vidit atque manus,
Dixit : Tu es Deus meus.
Alleluia.

Beati qui non viderunt
Et firmiter crediderunt !
Vitam æternam habebunt.
Alleluia.

In hoc festo sanctissimo,
Sit laus et jubilatio :
Benedicamus Domino.
Alleluia.

De quibus nos humillimas
Devotas atque debitas
Deo dicamus gratias.
Alleluia.

*Ama Birjina Dolorezcoaren
ohoretan.*

Stabat Mater dolorosa,
Juxta Crucem lacrymosa,
Dum pendeat filius.

Cujus animam gementem,
Contristatam et dolentem,
Pertransivit gladius.

O quam tristis et afflicta
Fuit illa benedicta
Mater Unigeniti !

Quæ mœrebat et dolebat,
Pia Mater, dum videbat
Nati pœnas incliti.

Quis est homo qui non fleret,
Matrem Christi si videret
In tanto supplicio?

Quis non posset contristari,
Christi Matrem contemplari
Dolentem cum Filio?

Pro peccatis suæ gentis
Vidit Jesum in tormentis,
Et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem natum
Moriendo desolatum,
Dum emisit spiritum.

Eia, Mater, fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac ut tecum lugeam.

Fac ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.

Tui nati vulnerati,
Tam dignati pro me pati,
Pœnas mecum divide.

Fac me tecum pie flere,
Crucifixi condolere
Donec ego vixero.

Juxta Crucem tecum stare,
Et me tibi sociare,
In planctu desidero.

Virgo virginum præclara,
Mihi jam non sis amara;
Fac me tecum plangere.

Fac ut portem Christi mortem,
Passionis fac consortem,
Et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari,
Fac me Cruce inebriari,
Et cruore Filii.

Flammis ne urar succensus,
Per te, Virgo, sim defensus
In die judicii.

Christe, cum sit hinc exire,
Da per Matrem me venire,
Ad palmam victoriæ.

Quando corpus morietur,
Fac ut animæ donetur,
Paradisi gloria. Amen.

Andredena Mariaren ohoretan.

Inviolata, integra, et casta es,
[Maria,
Quæ es effecta fulgida cœli porta.
O Mater alma Christi carissima!

Suscipe pia laudum præconia.
Nostra ut pura pectora sint et
[corpora,
Te nunc flagitant devota corda et
[ora.

Tua per precata dulcisona,
Nobis concedas veniam persæcula,

O benigna ! O Regina ! O Maria !
 Quæ sola inviolata permansisti.

EHORZTETAN

Regem cui omnia vivunt, * venite
 adoremus.

Venite, exultemus Domino, ju-
 bilemus Deo salutari nostro : præ-
 occupemus faciem ejus in confes-
 sione, et in psalmis jubilemus ei.

Regem...

Quoniam Deus magnus Domi-
 nus, et Rex magnus super omnes
 deos; quoniam non repellet Domi-
 nus plebem suam : quia in manu
 ejus sunt omnes fines terræ, et al-
 titudines montium ipse conspicit.

* Venite...

Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus : venite adoremus, et procidamus ante Deum ; ploremus coram Domino qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster ; nos autem populus ejus, et oves pascuæ ejus.

Regem...

Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra ; sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto, ubi tentaverunt me patres vestri ; probaverunt et viderunt opera mea.

* Venite...

Quadraginta annis proximus fui generationi huic ; et dixi : Semper hi errant corde, ipsi vero non cognoverunt vias meas : quibus juravi in ira mea, si introibunt in requiem meam.

Regem...

Requiem æternam dona eis, et
lux perpetua luceat eis.

* Venite, adoremus.

Regem...

Verba mea auribus percipe,
Domine; * intellige clamorem
meum.

Intende voci orationis meæ, *
Rex meus et Deus meus.

Quoniam ad te orabo, Domine, *
mane exaudies vocem meam.

Mane astabo tibi, et videbo, *
quoniam non Deus volens iniqui-
tatem tu es.

Neque habitabit juxta te mali-
gnus, * neque permanebunt injusti
ante oculos tuos.

Odisti omnes qui operantur
iniquitatem * perdes omnes qui
loquuntur mendacium.

Virum sanguinum et dolosum abominabitur Dominus : * ego autem in multitudine misericordiae tuæ.

Introibo in domum tuam, * adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Domine, deduc me in justitia tua : * propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas ; * cor eorum vanum est.

Sepulchrum patens est guttur eorum ; linguis suis dolose agebant : * judica illos, Deus.

Decidant a cogitationibus suis ; secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos, * quoniam irritaverunt te, Domine.

Et lætentur omnes qui sperant in te * in æternum exsultabunt, et habitabis in eis.

Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt nomen tuum, * quoniam tu benedices justo.

Domine, ut scuto bonæ voluntatis tuæ * coronasti nos.

Domine ne in furore tuo arguas me, * neque in ira tua corripas me.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : * sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valde ; * sed tu, Domine, usquequo ?

Convertere, Domine, et eripe animam meam ; * salvum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui : * in inferno autem quis confitebitur tibi ?

Laboravi in gemitu meo; lavabo per singulas noctes lectum meum, * lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est a furore oculus meus; * inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem, * quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam: * Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant et conturbentur vehementer omnes inimici mei; * convertantur et erubescant valde velociter.

Domine Deus meus, in te speravi: * salvum me fac ex omni-

bus persequentibus me, et libera me.

Nequando rapiat ut leo animam meam * dum non est qui redimat, neque qui salvum faciat.

Domine Deus meus, si feci istud * si est iniquitas in manibus meis;

Si reddidi retribuentibus mihi mala, * decidam merito ab inimicis meis inanis;

Persequatur inimicus animam meam, et comprehendat, et conculcet in terra vitam meam; * et gloriam meam in pulverem deducat.

Exsurge, Domine, in ira tua; et exaltare in finibus inimicorum meorum.

Et exsurge, Domine Deus meus, in præcepto quod mandasti: * et

synagoga populorum circumdabit te.

Et propter hanc in altum regre-
dere : * Dominus judicat populos.

Judica me, Domine, secundum
justitiam meam, * et secundum
innocentiam meam super me.

Consumetur nequitia peccato-
rum, et diriges justum, * scrutans
corda et renes, Deus.

Justum adjutorium meum a
Domino, * qui salvos facit rectos
corde.

Deus judex justus, fortis et
patiens ; * numquid irascitur per
singulos dies.

Nisi conversi fueritis gladium
suum vibrabit ; * arcum suum te-
tendit, et paravit illum.

Et in eo paravit vasa mortis ; *
sagittas tuas ardentibus effecit.

Ecce parturiit injustitiam, *
concepit dolorem, et peperit ini-
quitate[m].

Lacum aperuit, et effodit eum; *
et incidit in foveam quam fecit.

Convertetur dolor ejus in caput
ejus; * et in verticem ipsius ini-
quitas ejus descendet.

Confitebor Domino secundum
jūstítiam ejus, * et psallam nomini
Domini altissimi.

Ÿ. A porta inferi. R̄. Erue, Do-
mine, animas eorum.

Pater noster... *ahapetic*.

Parce mihi, Domine, nihil enim sunt
dies mei. Quid est homo, quia magni-
ficas eum? aut quid apponis erga eum
cor tuum? Visitas eum diluculo, et
subito probas illum. Usquequo non
parcis mihi, nec dimittis me, ut glu-
tiam salivam meam? Peccavi, quid fa-
ciam tibi, o custos hominum? quare

posuisti me contrarium tibi, et factus sum mihi metipsi gravis? Cur non tollis peccatum meum, et quare non aufers iniquitatem meam? ecce nunc in pulvere dormiam, et si mane me quæsieris, non subsistam.

R). Credo quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrecturus sum : * Et in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. ŷ. Quem visurus sum ego ipse, et non alius, et oculi mei conspecturi sunt. * Et in carne mea.....

Tædet animam meam vitæ meæ, dimittam adversum me eloquium meum, loquar in amaritudine animæ meæ. Dicam Deo : Noli me condemnare : indica mihi cur me ita judices. Numquid bonum tibi videtur, si calumnieris me, et opprimas me opus manuum tuarum, et consilium impiorum adjuves? Numquid oculi carnei

tibi sunt : aut sicut videt homo, et tu videbis? Numquid sicut dies hominis dies tui, et anni tui sicut humana sunt tempora, ut quæras iniquitatem meam, et peccatum meum scruteris? Et scias quia nihil impium fecerim, cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

℞. Qui Lazarum resuscitasti a monumento foetidum. * Tu eis, Domine, dona requiem, et locum indulgentiæ.

Ÿ. Qui venturus es judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem. * Tu eis, Domine.....

Manus tuæ fecerunt me, et plasma-verunt me totum in circuitu : et sic repente præcipitas me? Memento quæso, quod sicut lutum feceris me, et in pulverem reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me, et sicut caseum me coagulasti? pelle et carnibus vestisti me : ossibus et nervis compegisti me.

Vitam et misericordiam tribuisti mihi,
et visitatio tua custodivit spiritum
meum.

R̄. Domine, quando veneris
judicare terram, ubi me abscon-
dam a vultu iræ tuæ? * Quia pec-
cavi nimis in vita mea.

ŷ. Commissa mea pavesco et
ante te erubesco: dum veneris ju-
dicare noli me condemnare. * Quia.

ŷ. Requiem æternam. * Quia.

Belhaunicaturic:

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie
eleison.

Pater noster... *ahapetic.*

ŷ. Et ne nos inducas in tentationem.

R̄. Sed libera nos a malo.

ŷ. A porta inferi.

R̄. Erue Domine animam ejus.

ŷ. Requiescat in pace.

R̄. Amen.

ŷ. Domine, exaudi orationem meam.

R̄. Et clamor meus ad te veniat

Ŷ. Dominus vobiscum.

R̄. Et cum spiritu tuo.

OREMUS

Absolve, quæsumus, Domine, animam famuli tui (*edo famulæ tuæ*) ab omni vinculo delictorum, ut in resurrectionis gloria inter sanctos et electos tuos resuscitatus (*edo resuscitata*) respiret. Per Christum.

HILEN MEZAN

Introita. Requiem æternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis. *Ps.* Te decet hymnus, Deus,

in Sion, et tibi reddetur votum
in Jerusalem: * exaudi orationem
meam, ad te omnis caro veniet.

Oracionea. O Jaincoa, urricaltcea
eta barkhatcea maite duzuna, othoiz-
ten zaitugu humilki zure cerbitzari
N^{en} arimarentzat, zoina mundu hun-
taric joan-araci baituzu egun, ez deza-
zun utz etsaiaren escuetarat, ez eta
bethicotz ahantz; bainan Aingeruei
har-araz dezozuten, eta parabizuco
egoitzaratereman-araz; eta, nola zutan
esperanza eta sinheste izan baitu, ez
ditzan jasan ifernuco oinhaceac, bai-
nan ceruan goza dezan bethico zorio-
na. Escatcen dautzugu Jesu-Christo
gure Jaunaz...

Dies iræ, dies illa,
Solvēt sæclum in favilla,
Teste David cum sibylla.

Quantus tremor est futurus,
Quando judex est venturus,
Cuncta stricte discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulchra regionum,
Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et natura,
Cum resurget creatura
Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur,
In quo totum continetur
Unde mundus judicetur.

Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet apparebit,
Nil inultum remanebit.

Azken egun batez hauts ezarriac
Izanen direla ceru-ta lurrac,
Davidekin erran daucu
paganoen sibillac.

Cer icialdurac diren izanen
Noiz ere Jujea baita agerturen!
Juje harec ditu oro
cheheki ikherturen.

Trompetac du lurra inharrosico,
Bazter gucietan hilac phiztucó,
Jujearen aitcinerat
oro betan bilduco.

Herioa dago han harrituric;
Harec aurthikia, da chutituric;
Jujeari ihardesteco
izan baita phizturic.

Oro izkirioz dauzcan librua
Orduan izanen da zabaldua:
Hartaric duzu, Jaincoa,
jujaturen mundua.

Jujea denean jarri alkhian.
Gordeac emanen dira agerian:
Deusic ez da gehiago
egonen itzalpian.

Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus?
Cum vix justus sit securus?

Rex tremendæ majestatis?
Qui salvandos salvas gratis,
Salva me, fons pietatis.

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuæ viæ:
Ne me perdas illa die.

Quærens me, sedisti lassus;
Redemisti crucem passus:
Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis,
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.

Ingemisco tanquam reus,
Culpa rubet vultus meus:
Supplicanti parce, Deus.

Cer dut erranen nie dohacabea!
Nor dut han izanen abocatea?
Justua denean doi-doi
ikhararie gabea!

Cerua, Nagusi gubiz handia,
Da dohain emaiten duzun saria:
Salba nezazu, urriki
gucien ithurria!

Orhoit zaite, Jesus hain amulsua,
Ni gatic duzula utci cerua:
Ez nadila beraz izan
egun hartan galdua!

Ene bilha cira, Jesus, nekhatu;
Curutcean cer ez duzu pairatu!
Alferretan cinukea
horrenbertce sofritu!

Bakhotchac izanen bere zucena.
Barkha dezadazu, oi Jainco Jauna,
Jin gabetarie conduen
emaiteco eguna!

Auhenetan, ceren bainiz hobendun,
Ahalgez urthua, copeta ilhun,
Nigarrez othoitzen zaitut
barkha diezadazun!

Qui Mariam absolvisti,
Et latronem exaudisti;
Mihi quoque spem dedisti.

Preces meæ non sunt dignæ :
Sed tu bonus fac benigne
Ne perenni cremer igne.

Inter oves locum præsta,
Et ab hædis me sequestra,
Statuens in parte dextra.

Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis,
Cor contritum quasi cinis;
Gere curam mei finis.

Lacrymosa dies illa,
Qua resurget ex favilla
Judicandus homo reus.

Barkhatu diozu Madalenari,
Cerua hitzeman ohoin onari :
Horrec daut, horrec emaiten
esperanza nihauri.

Nic ecin mereci dezaketana,
Emadazu ceren baitcirca ona :
Ez izaitea bethicotz
su hartarat emana !

Ardien artean lekhu indazu,
Akherretarican berech nezazu ;
Escuneco alderdian
jartcea emadazu.

Madaricatuac dituzunean
Bethicotz hetsico suzco leicean,
Har nezazu othoi bene-
dicatuen artean.

Humilki ahuspez hemen emanic,
Bihotza hautsaren pare tristeric,
Othoizten zaitut nezazun
beira hiltce gaichtotic !

Nigar-auhenezco egun samina,
Lurpetic phiztuc duen eguna,
Jujatua izaiteco,
gizon bekhatuduna !

Huic ergo parce, Deus.
Pie Jesu, Domine,
Dona eis requiem. Amen.

Comunione ondoan. Lux æterna
luceat eis, Domine, * cum sanctis
tūis in æternum, quia pius es. —
ŷ. Requiem æternam dona eis,
Domine, et lux perpetua luceat
eis.

Oracionea. Egizu othoi, Jainco gu-
ciz botheretsua, zure cerbitzari N^{en}...
arima egun mundu huntaric joan de-
nac, sacrificio saindu hunec garbitu-
ric eta libraturic bere bekhatuetaric,
barkhamenduarekin batean errecebi-
dezan bethiereco descansua. Escatcen
dautzugu Jesu-Christo gure Jaunaz...

Barkha zozu, Jainco urricalsua,
Barkha, Jesus ezti eta amulsua!
Emozu zure ceruan
bethico descansua!

**Libera me, Domine, de morte
æterna in die illa tremenda,**

Quando cœli movendi sunt et
terra,

Dum veneris judicare sæculum
per ignem.

ÿ. Tremens factus sum ego et
timeo dum discussio venerit atque
ventura ira,

Quando cœli movendi sunt et
terra.

ÿ. Dies illa, dies iræ, calamitatis
et miseriæ, dies magna et amara
valde,

Dum veneris judicare sæculum
per ignem.

ÿ. Requiem æternam dona eis
Domine, et lux perpetua luceat
eis.

Libera me...

Beira nezazu, Jainco Jauna, heriotce eternaletic egun ikharagarri hartan,

Ceru lurrac inharrosiac izanen diren egun hartan,

Munduaren sutan jujatcerat ethorrico ciren egun hartan.

Ikharan nago, icialdurac hartua, jujamendua eta Jaincoaren hasarrea ethorrico diren egun hura gogoan,

Ceru lurrac inharrosiac izanen diren egun hura.

Egun hura, hasarrezco eguna! zorigaitzezco eta auhenezco eguna! egun gaitza eta hanbat khietsa!

Munduaren sutan jujatcerat ethorrico ciren eguna!

Emozute descansu eternala, eta argi bitza bethiereco argiac.

Beira nezazu...

SAINDUEN LITANIAC

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Christe, audi nos.

Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis, Deus, *miserere
nobis.*

Fili, Redemptor mundi, Deus,
Spiritus Sancte, Deus,
Sancta Trinitas, unus Deus,
Sancta Maria, *ora pro nobis.*

Sancta Dei Genitrix,
Sancta Virgo virginum,
Sancte Michael,
Sancte Gabriel,
Sancte Raphael,

Omnes sancti Angeli et Archangeli, *orate pro nobis.*

Omnes sancti beatorum Spirituum ordines, *orate...*

Sancte Joannes Baptista, *ora...*

Sancte Joseph,

Omnes sancti Patriarchæ et Prophetæ, *orate...*

Sancte Petre, *ora...*

Sancte Paule,

Sancte Andrea,

Sancte Jacobe,

Sancte Joannes,

Sancte Thoma,

Sancte Jacobe,

Sancte Philippe,

Sancte Bartholomæe,

Sancte Matthæe,

Sancte Simon,

Sancte Thaddæe,

Sancte Matthia,

Sancte Barnaba,

Sancte Luca,

Sancte Marce,

Omnes sancti Apostoli et Evange-
listæ, *orate...*

Omnes Sancti Discipuli Domini,
orate...

Omnes Sancti Innocentes, *orate...*

Sancte Stephane, *ora...*

Sancte Laurenti,

Sancte Vincenti,

Sancti Fabiane et Sebastiane,
orate...

Sancti Joannes et Paule, *orate...*

Sancti Cosma et Damiane,
orate...

Sancti Gervasi et Protasi, *orate...*

Omnes sancti Martyres, *orate...*

Sancte Sylvester, *ora...*

Sancte Gregori,

Sancte Ambrosi,

Sancta Augustine,

Sancte Hieronyme,

Sancte Martine,
Sancte Nicolae,
Omnes sancti Pontifices et Con-
fessores, *orate...*

Omnes sancti Doctores, *orate...*

Sancte Antoni, *ora...*

Sancte Benedicte,

Sancte Bernarde,

Sancte Dominice,

Sancte Francisce,

Omnes sancti Sacerdotes et Le-
vitæ, *orate...*

Omnes sancti Monachi et Eremi-
tæ, *orate...*

Sancta Maria Magdalena, *ora...*

Sancta Agatha,

Sancta Lucia,

Sancta Agnes,

Sancta Cæcilia,

Sancta Catharina,

Sancta Anastasia,

Omnes Sanctæ Virgines et Viduæ,
orate...

Omnes Sancti et Sanctæ Dei, *intercedite pro nobis.*

Propitius esto, *parce nobis, Domine.*

Propitius esto, *exaudi nos, Domine.*

Ab omni malo, *libera nos, Domine.*

Ab omni peccato,

Ab ira tua,

A flagello terræmotus,

A peste, fame et bello,

A subitanea et improvisa morte,

Ab insidiis diaboli,

Ab ira et odio et omni mala voluntate,

A spiritu fornicationis,

A fulgure et tempestate,

A morte perpetua,

Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ,

Per Adventum tuum,

Per Nativitatem tuam,

Per Baptismum et sanctum Jejunium tuum,

Per Crucem et Passionem tuam,

Per mortem et Sepulturam tuam,

Per sanctam Resurrectionem tuam,

Per admirabilem Ascensionem tuam,

Per adventum Spiritus Sancti Paracliti,

In die iudicii,

Peccatores, *te rogamus, audi nos.*

Ut nobis parcas,

Ut nobis indulgeas,

Ut ad veram pœnitentiam nos perducere digneris,

Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris,

Ut Dominum Apostolicum et omnes ecclesiasticos ordines in sancta religione conservare digneris,

- Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris,
Ut regibus et principibus christianis pacem et veram concordiam donare digneris,
Ut cuncto populo christiano pacem et unitatem largiri digneris,
Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris,
Ut mentes nostras ad cœlestia desideria erigas,
Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas,
Ut animas nostras, fratrum, propinquorum, et benefactorum nostrorum, ab æterna damnatione eripias,
Ut fructus terræ dare et conservare digneris,
Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris,

Ut nos exaudire digneris,
Fili Dei,

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, *parce nobis, Domine.*

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, *exaudi nos, Domine.*

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, *miserere nobis.*

Kyrie, eleison.

Christe, eleison.

Kyrie, eleison.

Pater noster, *ahapetic.*

ŷ. Et ne nos inducas in tenta-
tionem;

℞. Sed libera nos a malo.

EXAMINA

On litake examina hunen iracurtcea noicetic noicera, ez iracurturican ere cofesatcen den aldi oroz.

I. Jaincoaren manamenduetan.

Iragan cofesio eta comunioen gainean :

• **Cofesio gaichtoric** egin duzu? — Bekhatu mortal zombait utciz erran gabe ahalgez edo beldurrez... edo contricioneric gabe cofesatuz.

Comuniatu duzu cofesio gaichto hartaric landa?... zombat aldiz?

Comuniatu duzu **barura** hautsia cinuelaric?

Azken cofesioco **penitencia** utci duzu egin gabe?

Balentriaz condatu dituzu noizbaiteco bekhatu batzu? — cofsatu dituzunac, ba, aspaldi ere, bainan oraino eder zaitzunac, gogotic aiphatcen dituzunac?

Gogoan berean atseginekin erabiltcea behin egin bekhatuac, ber-
riz bekhatu egitea da, *gogozco* bekhatu bat.

Lehen manamenduan

Fedearen contra bekhatu egin duzu :

Erlijioneco egia zonbaitez *du-
datuz* zure baithan? hala nola era-
nez : « Noc daki horiec hola direnez? »

Erlijioneco egien *contraco*
solasac atchikiz? hala nola era-
siz : « Hil-eta oro fini. — Ifernua? nor
« izan da han, ifernu bat badela, sua
« dela han guri erraiteco? — Aphe-
« cec pensatuac dituzte horiec. — Pro-

« testantec guc becen erlijione ona
« dute, » *eta holaco.*

Trufatuz erlijioneco gauzez?
elizaco ceremoniez, prosesione eta
gaineracoez?

Onhartuz erlijionearen contra
mintzo cirenac, cinez edo bede-
ren ahalgez?

Liburu edo gaseta, erlijioneaz
makhur mintzo direnac iracurtuz,
heien erranac erdi sinhesten cini-
tuelaric?

Presomcionez : Egin duzu
cerbait bekhatu erranez : « Bah!
« askico dut cofesatcea... Jaincoa
« ona da, barkhatuco daut, » eta
holaco?

Supersticionez : Ibili cira *az-
tietan?*... besteac igorri?... consei-
latu joan ditent?

Erran duzu nehorentzat *belhagile* dela?... Haren gain eman dituzu edo zuhauren, edo etche-coen, edo cabalen gaitzac?

Othoitcetan : Lazoa cira othoitcen egiteco?

Nola nahi egin dituzu, batere gogoa othoitcean ukhan gabe?

2^{en} manamenduan

Cin falsuac : Justician *besoa alchatu* duzu gezurraren gainean?

Justiciaz campo ere, cin edo juramentu egin duzu gezurrez?

Galdatu diozu nehorri jin zakin zun lekhuco edo jakile falsutzat?

Egiaren beraren gainean, cinic edo juramenturic egin duzu beharrie gabe?

Juramenturekin eman hitza hautsi duzu? — nun-ez cinuen hitzeman

bekhatu den cerbait. Orduan, bekhatu bat egin duzu juramentuz hitzemanenez; bainan bigarren bat egin cinezake hitz hura atchikiz.

Blasfemioac : Blasfemioric egin duzu?

Jaincoaren, Andredena Mariaren, Erlijioneco gauza sainduen contraco *hitzcuntza* zonbait baduzu ardura ahoan?

Burlazco solasic atchiki duzu gauza sainduen contra?

Cerbait nahigabe ukhan duzunean, *jazarri* zaizco Jaincoari?... haren contra khechatuz?... hala nola erranez « Ez dela justua... ez cituela maite... »
« ez cinuela holacoric mereci... »

Jaincoaren icena nola nahi aiphatcen ohi duzu *hitzcuntza* gisa?

Boturic hautsi duzu?

3^{en} *manamenduan*

Igandetan eta phesta manatuetan :

Meza : Mezarat *batere joan gabe* egon cira arrazoin onic gabe?

Meza *hutsegín-araci* diozute bester?

edo ethecoei, cerbait lan emanaz, norapeit igorriz, zuhaur berantegi itzuliz besten aldizcatceco;

edo campocoei, cerbait aferaz heta-
tara joanez; ostatuan, bidean, josteta,
ihicin zurekin atchikiz.

Mezarat *berantegi heldu* edo *hel-
tcer* cira zure faltaz? — ethean, bi-
dean, nunbait abusatuz, bacinakielaric
berantcen ari zauntzula.

Meza *hutsegín-arazter* diozu nor-
baiti? — edo cerbait lanetarat igorriz,
edo zurekin elheca atchikiz?

Lehen meza hutsegina baci-
nuen, bigarrenerat joan gabe egon
cira arrazoin askicoric gabe?

Meza *gaizki entzun* duzu? —
lokhartuz, solasean ariz,... gogoa zure
lan eta aferetan, nunbait atchikiz.

Holachet meza *parte handi bat*
utci duzu iragaiterat, meza osoki
gogotic galdua?

Gisa berean, aldeco lagunari
gal-araci diozu meza parte handi
bat, zuc solas emanic?

Campoan egon cira meza errai-
tean sar cinitazkeelari?... eta
handic, meza segitu duzu, ala ez?

Predicua gaizki entzun duzu?

Igandetaco lanac : Igandez
ari izan cira lanean?... zonbat
dembora oro conda?

Edo, besteac ar-araci dituzu?

zure pecoac, haur edo sehiac, lan
cerbait heier manatuz;

edo campocoac, maicenic oficialeac,
lan cerbait heier egin-araciz igandez.

Arrazoin erdizcaco edo dudazco bat baicic ez cinuenean, galdatu duzu permisionea?

Arrazoin onekin ez entzunez meza edo lanean ariz, ez da bekhaturic egi-ten. Ez eman beraz, cofesioan, elgar-ekin nahas, arrazoin onekin eta arrazoin onic gabe hutsegin mezac edo ibili lanac : hec ez dira bekhatu, eta hoc ba.

4^{en} manamenduan

Haurra : Ait-amei huts egin diozute?... handizki ere?

Elhe gaichtoac erranez?... idorki mintzatuz?... mehatchatuz?... trufatuz?... escarniatuz?... muthur ego-nez, elheric ere eman gabe?... desobeituz?... heien contra mintzatuz campoan?...

Ala handizkiago ere huts egin diozute?... Nola?

Etcheco zaharrei huts egin diozute?

Zure haurridei eracatsi diozute behar ez denic? halacoric eginez heien aiticinean, edo halacoz mintzatuz?

Bekhatu denic egin-araci diozute?... cer cen?

Aita edo ama :

-Zure haur ttipiei eracatsi daizcozute goicic lehen othoitzac? curutcearen seinalea, — Gure Aita, Agur Maria, Sinhesten dut, — Fedezco, esperanzazco, caritatezco actac?

Eracatsi daizcozute ttipi-ttipitic erlijioneco lehen egiaac? — badela Jainco bat... orotan dela, oro ikhusten dituela... bekhatu eginez pena egiten zaiola... badela ceru bat, ifernu bat... *Ez hatic behinere bekhatu benialic mortalarentzat har-araz.*

Egin-aratzen daizcozute othoitzac?... ar-arazten catichiman?

Jarraik-arazten dituzu mezarat zazpi urthetari goiti?— ala etchean dauzcazu nola-nahi, behar-bada arropac egin lotsaz?

Gicen eman diozute mehe egunetan?

Correitu dituzu ikhusi dituzunean egiten gaizki cerbait?

Bereciki geroko costuma tzarrac har-araz ditzoketen cerbait gaizki : hala nola baitira gezurrac, ohointzac, lagunekilaco gaichtakeriac, eta, oroz gainetic, itsuskeriac.

Ez utz geroco, erranez gazteche direla oraino. Errechki nahi badituzu alchatu ontsa zure haurrac, lothu behar zaizcote lehen sei-zazpi urthetan, beraz ezagutza osoa jin gabe; orduan da errechenic eta segurenic plegu onen har-araztea.

Haur tarrotuac lagun tzarretaric beiratceco egin ahalac egiten dituzu?

Herrian berean, escolan eta catichiman dabiltzalaric ere, aurkhi ditzazkete lagun tzar hetaric. Bidean, zokhoetan, agerian ez bada gordez, ikhus eta ikhas dezakete, ba eta egin, behar ez den asco.

Ait-amei da begi atchikitcea, eta enseatcea jakitera haurretaric bertaric edo bestetaric, ez othe dutenez haur heiec lagun tzarric escolaco lagunetan, hala nola auzoan edo etchean berean.

Bereciki, norbaitec abertitu nahi izan bacitu zure haurren gainean, ez zakizcola jazar, jelosiaz, gaichtakeriaz mintzo zautzula, nor-nahiren haurrac becen onac direla zureac, eta holaco erranez.

Zonbat ait-ama beren haurren bertaric azkenic, oroen ondotic, jakiten dituztenac! Bainan sagarroiac bezala

jartcen dira nehoc deus erraiten badiote. Nor mentura hurbiltcerat?

Escoletan ezarri behar izan dituzunean, condu eman duzulehen-lehenic zoin escoletan izanen zuten birriscuric gutiena beren arimentzat? — Ez bacinakien conseilu hartu duzu?

Sehi ezartcean, ezarri dituzu erlijioneco urhatsac beiratuac diren lekhuuan?

Behar duzu gero enseatu jakiterat ez othe cirenez trompatu; egiazki lekhu hartan zure haurrac atchik ditzazkenez bere girichtino urhatsac, ez othe duenez sehi lagun tzarric, herrian adichkide galduric. Ahalaz jarraiki behar zaizcote zure haurrei, ez izana gatic etchean zure haurrac.

Ohartceari zure haurra hirris-cuco lekhuuan dela, ez duzu berehala handic jali-araci?

Herrian berrean, jarraikitzen zaizcote zure haurrei? — jakiteco nun eta nola dabiltzan, nun emaiten dituzten beren igandeac, cer solas daucaten plaza eta ostatuetan, edo dabiltzan lekhuetan?

Adin batera heltceari, zure haurrac uzten dituzu nola-nahi plaza phestetarat, josteta lanjero-setarat? — eginez zure baithan segurcirela zure haurrez, ... ez dutela eginen deus behar ez denic.

Egundainoco ait-amen itsumendua! Ez dakizu bada gazteric hoberena gal errech dela! Badazkizu beste batzu gaizki jo dutenac. Zure haurrac becen gisacoac ciren hamasei, hogoi urthetarraino; bainan egun batez erre dira, suarekin josteta lakhet baitzuten!

Bestalde, munduaren beraren begietan desohoratcen duten huts hetaragabe, badira asco bekhatu, eta han-

diac. — Ait-amei da, hetaric ahalaz beren haurren gibelatcea.

Ez bide dituzu bederen zuhau-rec pusatcen, heien arinkeri-
ac onhartuz? — hala nola erranez : « Gaz-
« te direla... gaztec behar dutela jos-
« tatu... berer iraganen ceiela su hori...
« zuhaur orobat izan cirela heien adi-
« nean. » Edo oraino : « Gaztec behar
« dituztela beren buruac ezagut-ara-
« ci, » *eta holaco.*

Cerbait behar ez denic conda-
tcen bazuten zure aiticinean, irriz
entzun dituzu? — compreni-araci be-
harra ez dutela holaco solasic atchiki
behar. — Berec egin gaizki cerbait
condatcen bazuten, compreni-
araci diozute gaizki egin dutela,
eta egin gaizkiaz ez dela balen-
tria eta espantu egin behar?

Examina cite ontsa *exemplu*
gaichtoric eman diozutenez zure
haurrei :

edo *elhez* : hala nola, heien aitcinean, mintzatuz erlijionearen contra, ... lohikeriazco solasac atchikiz, ... herrazco eta mendekiozco sendimenduac eracutsiz, ... tratuetan edo beste cer-nahitan egin dituzun tromperiez espantuca ariz, ... hitz batez, gaizkia ongiarentzat har-araz ditzazketen solasac atchikiz haurren aitcinean;

edo *obraz* : behar ez denic eginez haurren jakinean, ... erlijioneco urhatsac ez atchikiz, ... meza hutseginez, ... igandetan lanean ariz, ... berant erretiratuz, eta oraino nola?

Ait-amen hutsac doblezca bekhatu dira, haurrei exemplu gaichtoa emaiten dutenean.

Ikhus-azu orobat ez diozutenez har-arazten zure haurrei gradobat beren heinaz goragocoa.

Bici gucico urkhadera emaiten diozute. — Bainan hori bat da. Gehiagodena : beren arimentzat hirriscuar ezartcen dituzu, eta ez ttipian.

Idorra cira, borthitza zure haurrentzat? — esker gaichtoa, erasiac eta gaizkiac merke,... ikhara batean dauzcazula..., etchea eta zure burua hastiarazten daizcozutela?

Bai hurrec ait-amen alderat, bai ait-amec beren hurren alderat, badiuzkete oraino beste eginbide batzu, aiphatuac izanen direnac 317^{en} paiatic goiti.

Nausia : Atchikitcen duzu sehi tzarric? zure haurrentzat lanjeros denic?

Behar ez diren elhetan artcerat utci dituzu, ichil-arazteco orde?

Gaizki zabilzanean, hitz on bat ecin erran diozute?

Jarraik-araci dituzu mezarat?

Lan handiric eman diozute igandetan?

Uzten diozute behar den er-rechtasuna sacramenduetarat hurbiltceco?

Gazteac badira, igorri ere behar dituzu zuhaurec, eta zaindu beste urhatsetan zure haurrac balire bezala.

Sehia : Etcheco gauzaric funditu duzu, edo funditcerat utci? *Errazu, ez gauza cer cen, bainan cer zūen balio.*

Etcheco gauzaric hartu duzu?... saldu?... eman?... *Errazu balioa.*

Etcheco berriac salhatu dituzu campoan?... familiaren ohorea gal edo ttipi cezaketenic?

5^{en} manamenduan

Nehori calteric egin diozu :

Gorphutcean : Colpatuz?... joz?... eri-araciz?

Ohorean: Berari mespeitchuz-co elheac erranez?... besten aiticinean?

Gibeletic, haren huts gordeac agertuz?... hartaz opinione gaichtoa emanetz? *Medisencia*.

Gezurrez ere mintzatu cira norbaiten contra? *Calomnia*.

Lakhet duzu besten urhatsen jujatcen gaizkiraco cerbait bilhatuz ardura heien chedetan?

Nola-nahi mintzo cira besten gainean? — Maiz, besten berriac, eta berriric hitsenac, arre-condatuz nola-nahi, nahiz badakizun ez dutela canoreric ez itchuraric. — Erranez hola entzunac dituzula zuhaurec, ez duzu zure burua chahutcen. Segurtatu arte bederen, hor utci behar litazke aiphatu gabe.

Norbaiten alde mintzo cirenean zure aiticinean, artetic sarthu cira haren itzalen agertceco?

Ai, cer hitza, jondoni Jacobe apostoluaren hitza : « Saindua, eta saindu
« handia, mihiz bekhatu egiten ez
« duena ! »

Nehori afrunturic egin diozu? —
gaichtakeriaz, haren desohoratceco,
hartaz trufatceco... cantu, cobla,
icen-goithia, tobera, asto-laster, cin-
tzarros, berdura, letra tzar, eta holaco
cerbaitez.

Ariman : Conseilu gaichtoric
eman duzu? *erran nahi baita* :
Conseilatu diozunez neheri be-
khatu den cerbait? — Cer cinion
conseilatcen?

Trufatu duzu nehor certaco ez
duen egin hau edo hura, bekhatu
cena? — hala nola : certaco ez den
mendecatu?... certaco ez duen ordai-
na eman?... certaco ez duen zor bat
ukhatu?... tratu batean, arranju ba-
tean certaco ez duen trompatu?... *eta
holaco.*

Lagundu duzu nehor bekhatu cen cerbaitetan? — Cer cen bekhatu hura?

Edo zoin urhatsetan: Nahasi dituzu, makhurtu elgarrekin bakan cirenac? — bati bestearenac salhatuz?... bat bestearen contra hacicatzuz?

Makhur cirenac, gehiago gaitzaraci dituzu elgarren contra?

Barrei-araci duzu, edo bederen enseatu cira barrei-arazterat, acomodamendu edo afera hasi bat, hala nola ezcontza abiatu bat edo beste cerbait?

Norbaitec hoben egin dautzunean : .

Samurgoac : Zure samurrean gain-beheracoac erran daizcozu?

Haren aurthikitcerat, desohoracterat ari izan cira?

Madaricioneca erauntsi duzu haren contra? — « Leher egin ba-
« leza, ... itho baladi, ... ozpinac erre
« baleza, » eta holaco erranez?

Herra atchiki diozu ondoco egunetan? *Herra, erran nahi da :*

Ordainez cerbait gaizkiren egi-terat enseatu zaizco?

Edo, lehen ocasionean egiteco chedea atchiki duzu?

Edo ere, ordainaren emaiteco nahicaria bera atchiki duzu gogoan?

Atsegin hartu duzu cerbait calte gerthatu zaionean?

Desiratu gertha zakion?

Ez daizcozu bihurtu gogo, haurriden, ahaiden, auzoen arteco egitate baitezpadaco hec bederen?

Agurric gabe iragaiten zaizco aldetic?

Izan baduzu hisia cerbait neho-
rekin, aucitarat joan cira nola-
nahi?

Auciric eman behar izan badio-
zu norbaiti, zure zucenez becen-
bat, hartua cinen hari calte egi-
teaz?

6^{en} eta 9^{en} manamenduetan

Lohikeriazco bekhatuac :

Gogoz : Guticia tzarric atchiki
duzu?

Guticia tzarric, erran nahi baita,
obraz bekhatu litaken cerbaiten egi-
teco guticiaric. — Eta, nolacoa baili-
take obraz bekhatua, halacoa da gogoz
choilki egiten dena.

Atchiki, erran nahi baita : *ohartu*
ondoan guticia tzarra cinuela gogoan,
beraz casatu beharra, *aitcina* egon ci-
renez guticia hartan.

Gogoeta tzarric atchiki duzu ?

Erran nahi da : *zure gogoan lohike-*

riazco gaucei beha egon cirenez, ez izanic ere egiteco guticiaric?

Noizbait egin bekhatu lohiac atseginekin erabili dituzu gogoan?

Elhez : Solas lizunic atchiki duzu?

Buruz-buruan norbaitekin?

-Zu cira hasi?

Ez baduzu erran zuhaurec solas tzar hetaric, solas heien hartceco moldeaz, irriz eta contentic hartuz, errailea, aiticina artcerat ekharri duzu?

Zure faltaz aurkhitcen cinen harekin?

Ez cinitazkeen urrun lagun hartaric?

Behin baino gehiagotan aurkhitu cira harekin?

Compainian : Zu cira hasi elhetzarca?

Bacen han gazteric, gauza horieci ez zazkitenic?

Gogoeta tzarrac izpirituan utz ditzazketen gauzac erran dituzu?

Obraz: Lohikeriaric egin duzu — zuhaurec? — bestekin? — ahaidekin? — ezconduekin?

Badira lohikeriazco bekhatuac, eta bekhatu mortalac, — ez choilkijenden beren begietan desohoratcen gituzten hec, — baina hetara gabe beste asco, ... josteta batzuentzat dauzcazunac behar bada, eta Jaincoaren begietan bekhatu direnac, handizki bekhatu. — Aiphatu hehar dituzu, ahalge guciac zaphatuz.

Lohikeriazco obraric eracatsi diozu nehoric?

Manamendu hunen contra bekhatu egiteco ocasionetan ibili cira? — Nola baitira: dantza, joco, bibita, artho-churitce... hitz batez: muthico-nescatocoen arteco familiar-tasuna nausi duten josteta guciac.

Beha egon cira behar ez den itsuskeriei?

Cantu tzarric cantatu duzu?... besten aiticinean?

Liburu tzarric iracurtu duzu?... nehorri eman iracurtcerat?

Potret itsusiric atchikitcen duzu?

- Manamendu hunen contra bekhatu eginez bestekin, obligacione berri batzuetan sar ditake :

Obligacione hec bethe gabe zaude?

7^{en} eta 10^{en} manamenduetan

Calteric egin diozu nehorri bere onthasunetan, bere gaucetan?

Calte egiteco guticia edo nahia atchiki duzu?

Huna zazpigarren manamenduaren hausteco moldetarie zombait :

Ohointzac; ebastea, besten gaucen hartcea;

Besten gaucen funditcea;

Zorren ez pagatcea, hartcedunac ez izanican ere argiric, paperic;

Zorren ez pagatceco, bere onthasunen etheco beste norbaiten gain ezartcea;

Ecin pagatuzco zorren egitea;

Zorren pagatceco heinerat heltcera ez enseatcea;

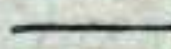
Gauza ediren baten atchikitcea jabea bilhatu gabe;

Diru edo gauza baten atchikitcea, ez celaric zuretaco;

Bestec ebatsi gaucen gordetcea, erostea, saltcea;

Izarian edo pizuan escas emaita;

Sal-erospenetan, etheco arranjetan, edo zoin aferetan trompatcea.

Cofesioan ez da ceren erran cer gauza den ebatsi, funditu, bainan cer zuen gauzac balio. Orobat tra-

*tuetaco tromperia eta gaineracoe-
tan, errazu choilki zombatez duzun
trompatu, zombatsuren caltea egin
duzun.*

Zazpigarren manamenduaren con-
traco bekhatuac behar dira cofesatu,
ba. Bainan cofesatcea ez da aski : zu-
cen contra bildua behar da bihurtu
egiazcojabeari. Jabea ez baditake hatz-
eman, obra onetan eman behar da
gaizki bildua : ez dezakezu zuhauren-
tzat atchik.

Orobat, gauza fundituac eta egin
calteac, zure nahitarat egin badituzu,
behar dira pagatu.

*Obligacione horiec bethe
gabe zaude?*

Emazu ontsa gogoan deus ez duela
erran nahi ez dezazun beldurric izan
legen eta tribunalen aldetic. Conciencia
hor da; haren arabera citu juja-
tuc egun batez Jaincoac.

8^{en} *manamenduan*

Lekhuco edo jakile falsu izan cira?

Behinere haizu ez dena. Ez da haizu, ez norbaiti placer edo cerbitzu egitea gatic; ez eta diru pusca bat escainia zautzulacotz; ez eta balitz gehiago ere oraino : behinere.

Lekhuco edo jakile falsuac bildu nahiz ibili cira?

Hori ere behinere ez da haizu, cer nahi hirrisca dezazun condenatua izanez.

Gezurric erran duzu?... gauza handitan?

Jujamendu temerarioac : Nehor gaizki jujatu duzu arinki, argiric batere gabe casic?

Zure ikhusteco manera bestei erran diozute?

II. Elizaren manamenduetan.

1^a eta 2^a sartzen dira Jaincoaren hirugarren manamenduan.

3^{ean} Urthea iragan duzu cofesatu gabe?

Edo, cofesio gaichto bat eginic?

Cofesio gaichtoaz ez da obligacionea bethecten.

4^{ean} Phazcoac ez dituzu egin?

Comunione gaichtoa egin cinuen?

Comunione gaichtoaz ez dira Phazcoac egiten.

Phazcoetaco comunionea ez cinuen egin zure herrico elizan?

5^{ean} Baruric hutsegin duzu arrazoin onic gabe?

Ez balioz uzten dituzu barurac?

6^{ean} Gicen egin duzu mehe egunez, arrazoin onic gabe? — ez azolakeriaz?... edo ahalgez, compai niaren gatic?

Gicen egin-araci diozu nehoi?

Urina cerbitzatu duzu sori ez cen egun baxharretan?

Garizuman, gicena sori dene-tan, jan duzu arrain eta haragi aphairu berean?

III. Estatuco eginbidetan.

Presuna ezconduac :

Elgarri zor diozuen amodioa colpatu duzue?... cer nahi erra-nez elgarri?... batec bestea joz?... haurren aiticinean?... campocoen aiticinean?

Ezcontzaco sacramenduari huts egin diozue?

Familiaco buruzagia :

Ait-ama zaharrez cargatua cirena :

Huts egin diozute handizki, pe-na handia egiterainocoan?

Zure elhe gaichtoez?... idorra iza-nez heientzat?

Janean, beztian, etzanzan, behar dituztenac ez eman ez?

Eritasunetan ez aski arthatuz?...
medicua, erremedioac ez ekhar-araciz?

Berantetsi zautzu noiz hilen diren?

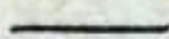
Heiec utzi zorrac pagatu gabe zaude?

Heiec manatu obra onac ez dituzu egin?

-- Iduri bazautzu sobera utci nahi zutela obra onetan, conseilu hartu duzu nola behar duzun izariratu?

Oro ez ditzazkezulacotz eman, batere eman gabe zaude?

Heiec testamentez ordenatu obra onac ez dituzu egiten, testamenta hauts-araci duzulacotz?

Zure ait-amac borchatu nahi izan dituzu zuri uzterat haurridei

baino gehiago? — bake onic ez eman-
nez?... mehatchatuz ere?... zure
haurrideac galduz heien gogoan?

Ait-ametari berechia izana ga-
tic, joaiten zaizcote ikhusterat,
eritasunetan bereciki, — ala ez,
behar-bada samur cirelacotz?

Beharretan badira, ez dituzu
laguntcen zure heinean?

Haurren alderat :

Zure haurrac, adinetarat heltceari,
nola lagundu dituzu establiten :

Ezcontcerat abiatu aiticinean,
utci dituzu nola-nahi, norekin-na-
hi, heien arimen hirriscuaz acho-
laric gabe?

Ezcontcerat abiatu direnean,
utci dituzu bakharric elgarrekin?
— Behar-bada uste duzu oro haizu
zaiztela, elgarri hitzemanac direlacotz!

Edo, ezcontceratez dituzu utci
nahi izan, arrazoin askicoric gabe

hortaco? — hala nola dotearen emaiteco eta beste gastuen egiteco lotsaz?

Luz-araci duzu ezcontza, arrazoin askicoric gabe? — hala nola, zure sosac ahalaz berant libratcea gatic, ... edo, besteari diru gehiago edeki nahiz, ... haur heien arimen hirriscuari condu eman gabe!

Ahal becen guti emaiteco, egin ahalac oro egin dituzu? — hortac hōztasunac, samurgoac.

Zure haurra deusic gabe igorri duzu? — Arrazoin handiac behar dira hortaco. Haren ezcontza ez cinuela gostucoa, ez da arrazoin hori aski.

Edo, zure haurra sacatu duzu nunbait, sosa bacelacotz han, beharragoei condu eman gabe?

Zure haurra abi-araci duzu ezcontcerat ahaide zonbaitekin? — Arrazoin onac behar dira hortaco. Holacoric hasi gabe conseilu har-azu.

Zurre haurra borchatu duzu nehola nahi ez zuenarekin ezcontcerat?

Zure haurra concienciaz obligatua balin-bacén norbaiten ezcontzaz hartcerat, egin daion caltearen gatic, ezcontza hartaric gibelatu nahi izan duzu? — behar-bada ezcontza hura ez zautzulacotz askicoa. Gogo emazu deus ez dela arrazoin hori zure haurrac duen obligacionearen aldean.

Zure haurra gibelatu duzu aphez egitetic?... edo, comentuan sarctetic?

Bere zucénac ez daizcotzu eman comentuan sarthu delacotz?

Pusatu dituzu zure haurrac hirietarat, Ameriketarat joaitera, condu eman gabe eta conseilu hartu gabe, haur hec aski seriousac

cirenez beren arimen beiratceco ait-amen begietaric urrun?

Zonbat hobeki helduac izanen diren beste munduan, beren haurrac herrian atchikitcerat ari diren burhasoac, herritic urrunduz haur heiec beren arimentzat izanen dituzten hirisquetaric heien beiratceco?

Haur bat abantailatu duzu besten caltetan? — Zoaci holacoetan ontsa ikhusiz eta conseilu hartuz.

Lehen ezcontzaco haurrac bigarrenecoac becen ontsa ikhusiten dituzu?

Jocoan, jan edanetan, sobera trein hartuz, zure heinaz gorago-co sailei lothuz, chahutu dituzu familiaco onthasunac?

Curatorra, edo besten onthasunez cargu duzuna :

Umechurchen edo besten afe-

rac zureac bacinitu becen arthoski erabili dituzu?

Pagatu duzu zure burua behar baino gehiago?

Besten diruekin egin irabaciak zuhaurentzat atchiki dituzu?

Cofesatceaz bestalde, bekhatu horiec behar dira erreparatu.

Herrico aiticindariac :

Herrian errechki debeca cinitzazketen bekhatuzco occasioneac utci dituzue?

Beharren diruac; urthe gaichtoetan gobernuc heldu diren laguntzac, zucenet partitu dituzue, ala zuen khidecoen arteco atchiki?

Alderdicariac izan cirezte gogotan ez dituzuenentzat?

Zuen carguaz baliatu cirezte nehoren joan-arazteco bere conciaren contra?

Orhoit, cargua ez dela ohore bat bakharric, *carga* bat dela. Nola den ekharri carga hura, condu emaiteco izanen da Jaincoari.

Ostalerac :

Zuen ostatuan egiten diren bekhatuetan partzuer sartcea anhitz hirriscatcen duzue. Ez gal zuen arimac irabaz-bide tzar baten gatic.

- Edanac iragaitera doanari, ez diozue eman behar aitecina edaterat.

Ez dituzue jendeac atchiki behar tenoreaz goiti.

Mehea nahi duenari, mehea eman behar diozue.

Esker tcharrarekin emanaz, ez dezakenez egin bestec bezala erranez, deus onic ez emanaz mehean, sobera pag-araciz, — bekhatu egiten duzue, gicen egiterat pusatcea baita hori.

Gazteria pusatuz phesta lanje-

ros zonbaiten egiterat, irabaz-bide izanen duzuelacotz, hobendun jartcen cirezte Jaincoaren aitcinean.

Ascotan so egiteco duzue nundic heldu den ostatuan chahutu dirua, eta errefusatu behar dituzue galdatuac.

Zuen herritarrekin, gazte batzuekin, baduzue escu gehiago nunbaiteco eta handitu batzuekin baino. Heien nahi gucietarat eroriz, heien bekhatuan parte hartcen duzue, beraz bekhatu egiten.

Othoi, berriz erraiteco: ez gal zuen arimac irabaz-bide tzar baten gatic! Bestalde, besten bicioac haciz egin sosec bakhan dutela ondorio ona mundu huntan berean, ardura ikhusten dena da. — Cofesa-zkitzue oficio lanjeros hortan orai arte egin dituzuen hutsac, gehiago ez egiteco chede cinarekin.

IV. Bekhatu capitaletan

Urgulua : bere buruaz hartua izaitea.

Zonbat bekhatu ez dira sortcen ithurri hortaric, urgulutic!

Aise mintzo erlijioneco gauzez, Elizac eman eracaspenez, aphez, gure arimaco aiticindariez eta heiec manatuez... Jakin, alainan, guc ere heiec becenbat, sobera dela iduritcen heier sumetitea!

Aise mintzo bestez, on edo gaizki.

Ecín sofri besteac izan ditén gu baino gehiago.

Heien aphaltceco, laster jiten cerbait gogora, eta handic mihira.

Guhaur minbera, bethi beldur, bethi uste huts egiten daucutela bestec.

Minkhortcen ez-deus batez, ascotan norbaitec deus gaichtoric gogoan izan gabe erran edo egin dituzkenez.

Uste dugunean norbaitec huts egin daucula, ez ukhan aski erraiteco haren contra.

Emanic ere bestec badituztela bobenac, hori othe da barkhatcen jakitea, girichtino bati doacon bezala?

Zuhaur nola beiratcen cira bester pena egin dezoketen elhe, urhats, egitate edo zoinetaric?

Nahi ginuke oro ikhustatez betheac izan ditzen guretzat, eta ez zaucu iduri guhaurec deus zor diotegula bestei.

Lakhet gure buruaz mintzaticen, ... gure buruen handitcen, edertcen, ... espantua maite.

Maiteaphaindura, — zuhaurena ere ba, eta haurrena bada?

Maite zure buruaren agertcen.
Nahi handizki ikhusia izan
orotaz.

Nahi aberatsarentzat pasatu,
nahi oroc jakin dezaten badela
hatu zure etchean.

Aldiz, nekez onhartcen besteac
ere cerbait izan ditcn... Errechki
mintzo ez direla iduri becen go-
ra,... errechki erraiten : « Nola
bilduac dituzte beren onthasu-
nac? »

Abaricioa : Diruari, irabaciari
sobera atchikia izaitea.

Zonbat bekhatu ez daucu egin-araz-
ten horrec ere!

Irabaz-bide baten gatic, tratu
edo afera baten gatic, igandetan
meza uzten,... igandetan lanean
artcen eta ar-arazten.

Bil, bil : zucen ala makhur biltcen dugun acholaric gabe.

Obraz ez bagitazke hel, gogoz bederen, zucen contra biltceco guticiac nola-nahi atchikitcen.

Auzoekin, haurridekin, nor-nahirekin, ahur bat lurren gatic, ezdeusen gatic makhurtcerat prest.

Haurridekin partimenetan gure hura baicic ez entzun nahi.

Bakhotchari berearen ez emaiteco ahalac oro egiten.

Haurrac sehi ezartcean, soldatari baicic ez behatcen.

Haurrac hirietarat, Ameriketarat nola-nahi igortcen, aberasten ahal diren ber, besteric ez heientzat bilhatcen.

Haurrac ezcontcean, diruaz baicic ez condu atchikitcen.

Edo zoin escualdetarat beha,

badenez han diru, besteric ez ikhusten.

Erlijioneco gaucentzat, arimaco gaucentzat, eternitateari doazco-
nentzat eskerric ez, ez baita diru-
ric ageri heien buruan.

Lohikeriac hauts-arazten dau-
cu Jaincoaren VI^{en} manamendua.

Jelosia, besten ongi izaiteaz
bekhaizti izaiteac egin-arazten
daizcun bekhatuac aiphatuac dira
Jaincoaren V^{en} manamenduan.

Gormandiza: Edan sobera?...
ezagutza galtcerainocoan ere?

Jan edanetan igortcen, familia-
ren moldez hazteco eta bidaltceco
beharrac?

Etcheco hoberenac zuhauren-
tzat atchik, eta, bestentzat, zure

haur eta sehientzat, cer-nahi aski zautzu?

Colera : Ez-deusez jauzten cira?

Gauzari eman zaion baino gehiago hasarratu cira?

Samurtceari, ahora jinac oro erran dituzu?

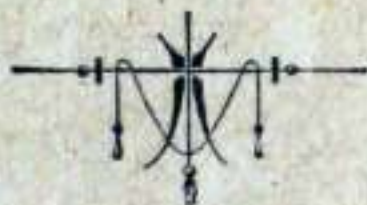
Alferkeria, *arimaco gaucetan bereciki*, edo lazakeria.

Lazakeriaz hutsegin dituzu Jaincoaren ganaco eginbideac : meza, sacramenduac, othoitzac, barur eta bijiliac?

Beste arrangurarie balin-bacinu oraino, behar cinituzke cofesioan aiphatu, nahiz ez diren ezarriac examina huntan.

Buruan emazu bekhatu egiten dela *obraz* bezala *gogoz* ere : gure baitan onhartuz edo guticiatuz bekhatu den cer-nahi, ez heldurican ere obraraino; hala nola, behin egin-eta, *gogoz* atseginekin itzuliz bekhatu heterat, berrituz bezala gure bihotcean.

Erran behar dira cofesioan *gogoz* bakharric egin bekhatuac ere, eta hori baitezpada mortalac baciren.

AURKHI-BIDEA

	paian
Goiceco othoitza.	5
Jesusen icen sainduaren litaniac.	11
Jaincoaren eta Elizaren mana- menduac.	14
<i>Angelus.</i>	16
Aratseco othoitza.	17
Andredena Mariaren litaniac. .	21
Fedezco, esperanzazco, caritatez- co actac.. . . .	24
<i>De profundis.</i>	26
Othoitz zonbait.	28
Aldareco Sacramendu sainduari.	28
Jesusen Bihotz sacratuari. . . .	28
Agonian direnentzat.	29
Andredena Mariari: <i>Orhoit cite.</i>	29
. (<i>Sub tuum</i>) escuaraz.	30
San Josepi.	31
Jan aitcin-ondoco othoitzac. . .	32
Lanari hasteracoan.. . . .	33
Tentacionetan.. . . .	33

Igandetaco prosesionea.	34
<i>Veni Creator.</i>	34
<i>Ave Maris stella.</i>	37
Asperges.	39
Meza saindua.	41
Mezaco othoitzac.	46
Cofesioa.	73
Cofesio aitcinean : examina.	74
. contricionea.	79
Cofesioan : bekhatuen erraitea.	95
. absolucionea.	97
. <i>contricionezco</i>	
. <i>acta.</i>	97
Cofesio ondoan.	100
<i>Bekhatu benialen cofesioaz.</i>	104
Comunione saindua.	115
Comunione aitcineco actac.	120
. ondoco actac.	130
Erlijioneco egia.	145
Hirur misterio principalac.	151
<i>Sinhesten dut</i> espicatua.	152
Sacramenduac.	161
Gizonaren lau azken finac.	165
Estacioneac.	179

Arrosarioa.	198
Bezperac	207
<i>Psalmoa</i> :	
Dixit Dominus.	209
Confitebor.	210
Beatus.	211
Laudate pueri.	212
Laudate Dominum.	213
In exitu.	214
Credidi	217
Memento.	218
Beati omnes.	220
Lætatus sum.	221
Nisi Dominus.	222
Lauda Jerusalem.	223
<i>Himnoac</i> :	
Ave maris stella.	37
Veni Creator.	34
Exsultet orbis.	226
Deus, tuorum.	227
Iste confessor.	228
Jesu corona.	230
Creator alme.	231
Jesu redemptor.	232
Audi benigne con- ditor	234
Vexilla regis.	235

<i>Himnoac</i> :	Hæc dies.	236
	Salutis humanæ.	236
	Pange lingua.	237
	Te Joseph.	239
	Placare.	240
Magnificat.		242
Ama Birjinaren antifonac.		244
<i>Alma Redemptoris.</i>		244
<i>Ave Regina cœlorum.</i>		245
<i>Regina cœli.</i>		245
<i>Salve regina.</i>		246
Benedicinetan.		247
<i>O salutaris.</i>		247
<i>Tantum ergo.</i>		248
Eguberriz : <i>Adeste fideles.</i>		248
Phazcoz : <i>O filii.</i>		250
<i>Stabat Mater.</i>		252
<i>Inviolata.</i>		255
Ehorztetan.		256
Hilen mezan.		269
Sainduen litaniac.		280
Examina handia.		288

